

Voorwoord

Dit is de voortzetting van het verhaal van mijn eerste reis, die tot stand kwam dankzij de hulp van verschillende kennissen. Helaas moest ik door verordeningen van de Heilige Kerk van God het eerste deel anoniem publiceren en zijn er maar een paar exemplaren van.

Daarom ben ik blij dat ik nu in ballingschap ben en niemand me kan vinden. Deze bundel perkament bevat enkele van mijn meest vormende herinneringen uit een tijd waarin de wereld en ikzelf nog geen dingen hadden gezien waarvan we nu wensen dat we ze nooit hadden gezien.

Proloog

Het water strekt zich uit tot aan de horizon. Een donkere uitgestrektheid die bergen van witte kronen laat spelen rond de boeg van het schip. Matrozen lopen op het schip, maar kijken niet op. Mensen zijn blind voor waarheden die ze niet willen erkennen - en daar ben ik er één van. Ik ben niet één van hen, en ik weet niet zeker wat "ben" voor hen betekent en of ze het zouden gebruiken om mij te beschrijven. Mij maakt het ook niet uit, want ik ben op jacht. Het is de dodelijke geest die in mensen glijdt, zoals de gedachte aan vrijheid, die de twee mensen drijft door wie ik eigenlijk gedragen wil worden.

Het prachtige schip met de ijsschots op de boeg drijft voor me uit in de golven. De wind is warm, in de ochtendzon van de tijd die ze zomer noemen. Ik reis altijd achter de witte zeilen. De matrozen op het schip kijken zo trots omhoog dat ze alleen de haastig drijvende wolken herkennen, niet mij, terwijl ik hen van bovenaf gadesla - en tegelijkertijd onder hen ben.

Het meisje dat zich aan boord verstopt slaapt nog tussen de ruwe zakken van de buik van het schip, alleen haar broer is wakker. Ze weten niet dat ik ze volg. Ze weten ook niet waarom ze speciaal zijn, waarom ik een reden heb om ze te volgen.

De mensen zijn een massa voor me, allemaal hetzelfde, zonder gevoelens in me los te maken. Ik heb geen gevoelens.

Maar de laatste tijd voel ik de drang om te jagen op dit meisje dat ontsnapt is uit de Stad van de Zeven Torens - uit haar eerste lot - maar niet uit mij.

Ik ben aan boord van het drijvende schip. En als mensen echt meer voelen dan ik, moeten ze nu bang zijn.

Hoofdstuk 1

Antonia opende haar ogen, maar dat veranderde niets aan de helderheid. Ze trok zichzelf overeind en stootte prompt haar hoofd. Kreunend kwam ze overeind, dit keer met aandacht voor de balken boven haar. Terwijl ze naar het luik kroop, hoorde ze de matrozen aan dek werken. Voorzichtig probeerde ze het luik te openen, maar het was te zwaar.

Ik moet een andere uitweg vinden, dacht Antonia. Ze voelde rond in de bolvormige voorraadkamer en vond uiteindelijk haar weg terug naar de trap. Ze probeerde het opnieuw en deze keer lukte het. Ze opende het luik en klom naar buiten. Ze stapte naar buiten in een drukte van belang en iemand duwde haar een doek en een emmer in de hand. "Dweilen!" kwam het harde bevel van stuurman Daniel. Ze boog snel haar hoofd en ging weer schrobben, net als thuis.

De hele dag door probeerde Antonia zo min mogelijk te zeggen en deed ze gewoon wat haar gezegd of opgedragen werd. Maar tegen de avond, toen het eten werd opgediend, moest ze wel deelnemen aan het gesprek om niet op te vallen, want de meeste matrozen kenden elkaar natuurlijk. Voorzichtig luisterde ze eerst alleen maar.

"Ze zeggen dat er piraten in deze wateren zijn!" zei Thomas, de ervaren oude vriend van de

kapitein.

"Het is allemaal zeemansgaren!" riep de blonde jongeling Valentin: "De Hanze heeft alle piraten in en rond de Oostzee verdreven of voor het gerecht gebracht!"

"En hoe zit het met de gebroeders Vitalia, jongeman? Heh?! Stuke haalt nog steeds ongestraft kattenkwaad uit, hier en op de Westzee."

"Nou, ... ze gaan toch niet echt de ijsschots kapen?"

De oude man zuchtte. "Laten we er maar het beste van hopen, zullen we?"

Enigszins bezorgd probeerde ze Jacob te bereiken, die in gesprek was met een jonge matroos die ze herkende als Johannes.

"Weet je het zeker?"

"Absoluut"

"We hebben het hele ruim doorzocht. Behalve ratten was er niets. Gaat het echt goed met je?" "Ja, ja, het gaat prima," antwoordde Johannes, licht geïrriteerd, en draaide zich om. Antonia dacht aan het luik dat niet open wilde gaan. Toen Johannes wegliep, ging ze naar haar broer en zei luid:

"Kaufmann?" Jacob keek op. Hij keek eerst verbaasd, maar verborg dat snel achter een kleine glimlach: "Emil! Wat is er?" riep hij, iets te luid, en fluisterde toen: "Wat is er, Antonia?"

"Ik wilde met je praten over de overtocht," fluisterde ze, "Hoe lang duurt het om in Londen te komen?"

"Het zal ongeveer drie maanden duren," antwoordde Jakob, lichtelijk geïrriteerd: "Raak alsjeblieft meer betrokken bij de bemanning, anders zal Heinar zich bedenken en je overboord gooien! En probeer niet zo op te vallen als je iets van me wilt."

Antonia was al jaren geleden gestopt met zich te verbazen over de stemmingswisselingen van haar broer, maar de laatste drie jaar was het beter geworden. Ze had hem al lang niet meer zo gezien. Een beetje beledigd ging ze naar de teamcabine en viel uitgeput in haar hangmat.

De volgende ochtend, bij de eerste slag van de ochtendwacht, werd Antonia gewekt door een van de matrozen, ze herinnerde zich dat hij Arnold heette. "Kom op, opstaan duif!" zei hij zachtjes, terwijl hij zachtjes aan haar arm schudde. Mopperend opende ze haar ogen en zwaaide haar benen uit de hangmat. Tevreden glimlachend draaide Arnold zich om en klom het dek op. Antonia schuifelde slaperig achter hem aan de felle ochtendzon in, die haar hard deed knipperen.

"Kom je?" kwam van Arnold.

Nadat haar ogen zich aan het felle licht hadden aangepast, zag ze dat bijna alle matrozen zich hadden verzameld rond een soort tafel die bestond uit een houten plank die op een ton was geplaatst. De enigen die er niet bij stonden waren de oude Thomas en de kapitein. De laatste stond aan het roer, terwijl Thomas nonchalant de touwen en schoten hanteerde. Nieuwsgierig liep ze op de mannen bij de ton af.

"Nee, dat kan niet!" zei Valentin.

"Molen," grijnsde zijn tegenhanger Fabian, de stuurman. Smutje Paul was de eerste die hen opmerkte: "Hé, wil je ook spelen, Emil?"

Antonia dacht na en zei toen met haar jongensachtige stem: "Nee dank je, ik kijk liever."

"Begrijpelijk," antwoordde Paul en draaide zich terug naar de tafel waar het spel werd veranderd.

Het molenbord was vervangen door dobbelbekers. Valentin en Fabian kregen gezelschap van Walter en Rüdiger. Ze schudden allemaal met hun dobbelbekers en sloegen er hard mee op het deksel van het watervat. Ze keken elkaar onderzoekend aan en een paar seconden gingen voorbij, hun handen nog steeds op hun bekens, maar uiteindelijk waren alle ogen op Valentin gericht. Hij keek even achterom tot hij vroeg: "Wat is er?"

"Start!" riepen de duidelijk meer ervaren spelers eenstemmig.

"Oh, sorry," kwam van de jongste speler aan tafel: "Drie enen."

"Vijf enen," mompelde Rüdiger.

"Ooohh, twee drieën!" zei Fabian, wat hem een hatelijke blik van Rüdiger opleverde.

Walter glimlachte zachtjes en deed mee met: "Vier drieën." in het spel.

Onrustig door de onverwachte enorme toename, keek Valentin onder zijn kopje.

"Hm. Vijf drieën..." zei hij.

"Je moet zeggen acht drieën," zei Thomas lachend.

"Maar ik heb er maar één!" kwam het antwoord, dat werd beantwoord met nog een onvriendelijke blik van Rüdiger, die veranderde in een grijns toen hij zachtjes zei: "Leugenaar."

Een kort moment van stilte terwijl iedereen zijn kopjes omhoog deed en naar zijn dobbelstenen keek.

"Ha!" riep de anders zo slechtgehumeurde Rüdiger.

Valentin was duidelijk teleurgesteld: "Ik ben slecht in elk spel." Hij keek naar Thomas, die weer grijnzend naar de touwen keek en op Heinars commando het parcours corrigeerde, en zei boos:

"Het is allemaal jouw schuld!"

"Mijn schuld als jij je mond niet kunt houden? Ik dacht het niet!" antwoordde de oude man lachend.

"Dat kan hij toch nooit," mompelde Rüdiger in zijn ruige baard. Antonia begon langzaam een hekel te krijgen aan de broodmagere, zwartharige matroos. Ondertussen begon een nieuwe ronde van het spel en Paul wendde zich tot Antonia en vroeg haar: "Wil je weten hoe het gespeeld wordt?"

"Ik begrijp het. Het is een spel van misleiding. Je zet in met alle dobbelstenen, niet alleen die van jezelf," antwoordde ze.

Paul knikte goedkeurend en zei: "Je bent een slimme jongen, Emil," en richtte zijn aandacht weer op het spel.

s Avonds werd er aan dek een vuur aangestoken. Paul smeerde pap op ruwe houten planken.

Antonia schepte het hongerig in haar maag. Johannes ging zonder omhaal tussen haar en Jakob zitten, hoewel er nauwelijks ruimte tussen hen was.

"Vindt u het erg, meneer Kaufmann?" vroeg hij met een grijns. Jakob schoof met een grijns net iets dichtert tegen Hainar aan.

Antonia keek peinzend naar de verschillende gezichten op het dek. Ze vroeg zich af waarom ze allemaal hun gewone leven hadden opgegeven en zeeman waren geworden.

Als geroepen richtte Arnold zich tot de gemeenschap.

"We hebben een lange en wilde reis voor de boeg," zei hij, "We weten al van Emil en Johannes waarom ze hier zijn, maar er zijn een paar anderen die het ons nog niet verteld hebben - Valentin, waarom hang je rond met zulke koppige kerels als wij?"

Het gezelschap lachte een beetje, terwijl de jongeman wat dieper in zijn soep leek weg te zinken.

"Ik heb in Lübeck gewoond," was alles wat hij zei. Meer niet.

"En je redenen om weg te gaan?" vroeg Arnold.

Valentin keek zwijgend terug. Hij hield oogcontact totdat de ogen van de matrozen zich weer van hem afwendden.

"Ik wilde gewoon weg," voegde hij er na een paar seconden aan toe.

"Dat kan ik begrijpen," zei Rüdiger, maar hij klonk alsof hij een andere boodschap probeerde over te brengen.

"Rüdiger? Wat brengt jou hier?" vroeg Daniël.

Rüdiger ging een beetje rechtop staan en keek om zich heen. "Ik ben weggelopen," zei hij eenvoudig, "maar dit is mijn tweede reis."

"Dat weten we al," zei Paul, "Maar je bent pas in Lübeck aan boord gekomen, dus vertel nog eens, waar kom je vandaan?"

"Uit Hamburg," antwoordde Rüdiger, licht moppend, "Mijn ouders waren rijk."

"Waarom ben je dan weggelopen?" vroeg Antonia, "Ze hadden tenminste geen reden om je uit te huwelijken."

De matrozen begonnen te lachen.

"Hoezo, wilden ze je aan iemand verkopen? Was het op zijn minst een mooi meisje?" vroeg Fabian

met een grijns. Antonia bloosde een beetje.

“Niemand, mijn zus,” zei ze snel, “ik miste haar snel.”

“Wees niet te zwak, kiddo,” antwoordde Paul, “Je zult leren om vrouwen echt te missen hier op het water. Stop nu met de verhalen en drink op, er zit nog rum in het vat.”

De matrozen lachten en dronken terwijl het zwarte water tegen de zijanten van het schip kabbelde onder de donkere hemel. Toen de nacht het schip als een mantel omhulde, begonnen de mannen te zingen:

“Hej oh, de lamp gaat uit
maar we trotseren zee en wind
Staan samen tegen de spray
zolang we drinken!

Vluchten voor de golven
en dansen op de zee
voordat we neerstorten op de rotsen
trek aan de dauw
verdrink je wee
Omhuld door gruwelijke golven

Hej oh, de lamp gaat uit
maar we trotseren zee en wind
Staan samen tegen de spray
Zolang we drinken!

De ziel zinkt
Het geluk is verloren
Vaarwel, lieve vrienden thuis
Vaarwel, lief schip
We zijn voorbestemd
om te verdrinken in het vat, alleen.”

Antonia had de matrozen eerder iets soortgelijks horen zingen toen ze in de haven waren aangekomen. Nadat het lied de eerste paar keer luidkeels was gezongen, deden Antonia, Johannes en Jakob mee. Het was niet het enige lied dat de matrozen kenden en tegen de tijd dat de eerste sterren tussen de wolken verschenen, kende Antonia meer liedjes dan ze ooit in haar leven had kunnen leren.

De volgende dagen en weken waren vergelijkbaar met de eerste, gevuld met gokken, dek schrobben, zingen en de verveling van de eindeloze zee. Er is maar één moment dat het vermelden waard is in dit deel van het verhaal, twee dagen voor de havenstad Nyborg. Antonia had zich aangeboden om Paul en Daniel te helpen in de kleine kombuis. De kapitein had opdracht gegeven om een van de laatste vaten waarin het gezouten gedroogde vlees was opgeslagen te openen; een feest vergeleken met het gebruikelijke eten. Nu werd de waterige soep die gewoonlijk werd geserveerd bereid om het vlees te begeleiden.

Terwijl de stuurman praatte over de bemanning, hakte Antonia rapen fijn en gooide ze in de pan. Als ik in Nyborg geen fatsoenlijke maaltijd krijg, hou ik het niet langer uit, dacht ze, ik kan niet tegen deze soep! Toen ze eindelijk klaar was en zag dat haar twee vrienden bijna vergeten waren de soep aan te snijden omdat ze aan het praten waren, stopte ze het mes discreet in haar shirt en haastte zich de kamer uit: “Ze roepen me, ik ben zo terug!”

Daniel keek haar niet eens aan terwijl hij haar achterna riep terwijl ze wegliep: "Maar schiet op!" Antonia rolde met haar ogen en dacht aan het bord rapen van haar en Daniel, waarvan er maar één op was.

"En hij wil me iets vertellen over opschieten," mopperde ze chagrijnig toen ze in de bijna pikdonkere voorraadkamer aankwam, waar ze stopte en het mes tevoorschijn haalde. Ze keek er even naar en zette toen haar matrozenpet af. Voor het eerst in een week voelde ze haar haren weer om haar schouders spelen. Ze zuchtte verdrietig terwijl ze haar haar langzaam bij elkaar hield, als de staart van een paard.

Ze aarzelde, maar plaatste het mes toch net onder de wortels en vernauwde haar ogen.

"Vaarwel," fluisterde ze en sneed.

Toen ze haar ogen weer opende, had ze het grootste deel van haar haar in haar trillende hand. Even staarde Antonia alleen maar naar haar haar, toen vermande ze zich weer, verborg het haar in haar shirt en haastte zich terug de kombuis in naar de twee roddelaars.

"Waar ben je geweest?" vroeg Daniel boos aan haar.

"Koopman Jakob wilde me spreken," antwoordde ze uitdagend.

De stuurman mopperde alleen maar: "Goed, gooi die rommel dan overboord."

Antonia hoopte dat ze haar opluchting niet merkten terwijl ze snel een geërgerd gezicht trok en de vuilnisbak pakte.

Ze propte haar haren in de bak en stormde de trap op, waar ze bijna op haar neus viel.

Eenmaal op het lege dek rende ze naar de reling en gooide alles haastig overboord, waarbij ze ervoor zorgde dat al haar haar aan de zee werd gegeven. Ze zuchtte en keek de zonsondergang in.

"Wat ben je aan het doen?" Johannes ging naast haar staan, leunde tegen de reling en keek haar in de ogen.

"Oh," rommelde ze, "Niets bijzonders. Maar ik heb mijn haar geknipt."

Ze nam haar matrozenpet af en liet haar beste vriend het resultaat zien. Hij keek haar verward aan, maar glimlachte na een tijdje.

"Het is waarschijnlijk beter zo," zei hij, "het valt minder op. Nu lijkt Valentin meer op een meisje dan jij! Je zou het wel een keer wat meer bij moeten knippen."

Ze lachten allebei in zichzelf, maar werden toen weer serieus. Hij keek haar aan en zei: "Ziet er goed uit, hoor," en werd knalrood.

Nu keek ze verward: "Bedankt?"

Ze schudde zichzelf kort uit en zei toen: "Ik ga niet terug. Dus ik zal niets bewaren om het aan te herinneren!"

Met deze woorden zwaaide ze haar hoed uit en gooide hem met een hoge boog in de uitgestrekte Oostzee.

"Zo!" glimlachte ze naar Johannes.

"Je had hem ook gewoon aan mij terug kunnen geven," klonk Jacobs stem achter hen vanaf de achterkant van het fort.

Het is een wilde, koude reis op het schip. Witte nevel spat tegen de reling en diep, donker water kabbelt tegen de wand van de buik van het schip. Een klots die de matrozen 's nachts omhult als natte lakens die hen op hun sterfbed kunnen bedekken. Het schip kan zijn grip op de verraderlijke golven verliezen en in de diepte zinken. Het is een gevaarlijk leven op het water. Maar geen enkele zeeman weet in welk gevaar hij zich werkelijk bevindt.

Ik ben op de goede weg. De grijze stad ligt aan het einde van deze reis, ik hoef me alleen maar te laten dragen. De zee lijkt geen honger te hebben. Ze slurpt met smaak, zonder het vlotschip in te slikken. Maar ik kan het meisje en haar broer niet bereiken. Ze gaan van me weg. Van dichtbij, mij negerend alsof ik niet besta.

De bemanning van het schip weet alleen van de gevaren van het water. Een gevaarlijke reis, maar er zit meer vaardigheid in de mensen dan ik me realiseerde. Ze sturen het schip door de golven, steeds verder in de richting van hun bestemming, ook al verdwijnt het land in de wind en het weer als het harder waait, sporen achterlatend tot aan de bruine stad met haar zeven torens. Het kan best zijn dat zij dit beter kunnen dan wat dan ook. Dat bewonder ik. Bewonderen. Dat is een van de woorden die ze gebruiken voor gevoelens. Maar dat ben ik niet. Ik kan alleen maar denken, observeren en doden. Als ik gevoelens heb, zijn ze slechts een spiegel van wat ik zie.

Maar mensen zijn makkelijker te begrijpen als ik met ze meereis. Voorheen geloofde ik niet eens dat ze zelf genoeg waren om ze te begrijpen. Zij zijn altijd op één plek, terwijl ik altijd ver weg ben, en tegelijkertijd dichtbij, van veel plaatsen, bijna overal. Ze proberen te reizen, te ontsnappen, aan zoveel dingen. Maar mensen kunnen volgens mij niet ontsnappen.

Het meisje is zo dichtbij. Ze raakt me soms aan, alsof het niets moeilijks voor haar is, maar ik raak haar niet aan. Ze kijkt me in de ogen en praat tegen me zonder mijn aanwezigheid te voelen. Onwetendheid is iets anders waar mensen heel goed in zijn. Ik wil dat ze me voelt, dat ze me vindt.

Ik hoor wat ze zeggen, maar niemand spreekt MIJ aan, niemand kijkt MIJ aan. Omdat IK onzichtbaar ben. En IK BEN. Ik zal er ook voor hen zijn.

Ik kijk dag na dag naar ze. Mensen kunnen een schip over een vlakte varen die zo zacht is als lucht. Ze brengen het schip door de mist, door de wind, allemaal samen, hoewel ze niet één wezen zijn. Ik ben in vele lichamen, ik ben ongebonden en machtig. En toch kunnen ze me niet zien. Ze kunnen zelfs de zon zien als die verborgen is achter de wolken. Er moet voor hen een manier zijn om mij ook te ontdekken. Dat dit meisje me opmerkt en me één keer aankijkt als ze spreekt, zodat ik eindelijk mijn bestemming kan bereiken. De grijze stad. De bestemming van deze reis. Tot die tijd zal ze me tenminste kunnen voelen.

Op een dag zullen mensen stoppen met naar de lucht te kijken en beginnen te kijken naar wat er om hen heen kruipt.

Hoofdstuk 2

Antonia keek naar het land vlakbij, naar de zacht glooiende kustlijn en het vlakke land daarachter. Ze rukte met al haar kracht aan de vochtige, ruwe dauw, ruk voor ruk, en liet het door haar handen naar achteren vallen. Achter haar riep Daniel enkele bevelen naar de matrozen aan de andere kant. Rüdiger en Arnold trokken aan hetzelfde touw als Antonia. Thomas bediende de zeilen, de grote takel die de ra's in positie bracht. De anderen maakten zich klaar om het neergelaten zeil vast te binden terwijl de boeg naar het noorden wees en de ijsschots zijn koers hervatte. Twee matrozen stonden nog steeds bovenop de ra.

"Ahoy, Nyborg!" riep Johannes naar de baai waar ze hun voorraden hadden aangevuld. Antonia hijgde en leunde op de reling zodra ze het touw losliet. Het schip kraakte en schommelde toen de sterke zeewind die op open zee wachtte, er vat op kreeg. De reis ging verder.

"Ahoy!" zei ze vermoeid, maar na korte tijd trok ze zichzelf weer overeind.

<"Zo, al aan het toegeven, Landsalat?" vroeg Thomas, die naar hen toe kwam "Het lijkt erop dat jullie Londen toch gaan halen, hoewel ik eerst mijn twijfels had."

Antonia grijsde alleen maar en stak haar neus in de wind. Ze was gewend geraakt aan de grove taal van de matrozen. Haar kracht was gegroeid sinds het begin van de reis, maar ze was nog steeds het meest uitgeput van allemaal. Ze probeerde hun toon te imiteren, net zoals ze eraan gewend was geraakt om Emil te zijn. Beter dan Johannes en Jakob. De twee jonge mannen stotterden bijna elke keer als ze probeerden te praten met het jongste lid van de bemanning.

De enige die nog steeds niet gerust leek te zijn op de ruwe zeelieden was Valentin. Hij was meestal bij Fabian, de stuurman, met wie hij nu goede vrienden was, en leek nogal verlegen als hij

met de rest van de bemanning praatte.

"De wind is aangetrokken," zei Thomas tegen niemand in het bijzonder, "maar we hebben nog een paar weken tot het Skagerrak."

"Wat is het Skagerrak eigenlijk?" vroeg Johannes nieuwsgierig.

Thomas mopperde. "Het is een ruig gebied. Rond Kaap Skagen is het water altijd woelig en de golven zijn zo hoog als bergen, dus geen enkele zeiler reist er graag doorheen. Maar je moet toch. Ontelbare keren. En als het even kan, jagen de zeedieren je de ijzige diepte in. Wacht maar, je zult het zien."

"Stop met ze bang te maken. Ze zullen het zelf wel zien," riep Paul, terwijl hij naast hen hurkte om de touwen uit de weg te halen. Thomas mopperde alleen maar.

Antonia luisterde aandachtig naar de oude zeeman, maar keek nog steeds vragend naar Arnold, die achter Thomas stond. Hij was meestal veel makkelijker te begrijpen. Als Thomas zijn weergaloze verhalen vertelde, kon niemand het verschil zien tussen de waarheid en zeemansgaren, maar Arnold had meer begrip voor haar geringe kennis van de zee.

"De zeeën komen samen rond Kaap Skagen, het noordelijkste puntje van het land," legde de bruinharige zeeman met de lange varkensstaart uit, "de Westzee, die aan de andere kant ligt, en de Oostzee, waar we nu naartoe reizen en waar Lübeck ligt, jullie stad met zeven torens. Het is er stormachtig. We zullen er snel aankomen, dus je kunt je maar beter voorbereiden op een paar stormen. Je zult veel plezier hebben als we er eenmaal zijn."

"Luie donders! Terug naar de touwen," brulde Daniel, "We gaan gijpen! Of willen jullie dat we op de rotsen vergaan?"

De matrozen kreunden en gingen aan de slag met de volgende manoeuvre. Valentin, die blijkbaar had zitten luisteren, kwam naar Arnold toe.

"Wat is Kaap Skagen?" vroeg hij nieuwsgierig. Arnold schudde alleen maar vriendelijk zijn hoofd. De manoeuvre vereiste haast.

"Zeker niets ergers dan jouw voortdurende gepraat," mompelde Rüdiger voordat hij terugliep naar zijn post op het achterschip.

"Een plek die je zeker niet leuk vindt," antwoordde Thomas, "Ga nu maar, jouw plek is daar!"

Thomas wees naar een van de touwen die van de reling naar de mast liepen. Valentin leek te willen protesteren, maar bedacht zich en ging met een strakke uitdrukking op zijn gezicht aan het werk.

Het was middag, net voor de eerste slag van de middagwacht. Ze waren al twee dagen onderweg vanuit Nyborg. De lucht was donker. Thomas' waarschuwing was uitgekomen: Het weer was de afgelopen twee dagen steeds slechter geworden en de zee ruwer. De ijsschotsen hadden een mijlpaal bereikt waar de oudere zeelieden stil werden en ernstige waarschuwingen en verhalen begonnen te vertellen over het zwarte, diepe water en de gierende stormen. Hun woorden suggereerden dat de stormen op open zee vergelijkbaar waren met de dood in eigen persoon, erger dan de zwarte dood, de pest die op het vasteland woedde.

Antonia begon besmet te raken door de spanning die de hele bemanning in zijn greep hield.

Valentine, John en zelfs Jacob begonnen zich te onderwerpen aan Thomas en de anderen en namen hun advies in zich op. De stormen leken plotseling geen grappig verhaal meer.

Antonia klom op het achterkwartier bij Fabian en Valentin. Fabian leunde op het roer en praatte geanimeerd met de jonge matroos die naast hem op een katrol zat.

"Is er iets?" vroeg Fabian aan Antonia terwijl ze de trap opliep, vechtend tegen de zoute wind.

"Ik wil gewoon de golven beter zien," antwoordde Antonia terwijl ze haar blik ernstig op de horizon richtte. Als de ervaren zeilers zich al zorgen maakten, dan kon ze alleen maar raden wat haar echt te wachten stond op Kaap Skagen. Ze was bang, dat beseftte ze nu. In het licht van deze gevaren leken het huwelijk, de pest en alles wat ze in Lübeck had willen achterlaten niet meer zo erg. Maar er was geen weg terug en het was dwaas om dat te wensen.

"A- Emil!" riep Johannes van beneden, wat Antonia terugbracht naar het heden. Ze klom van het achterkasteel af en hield haar arm voor haar gezicht om te voorkomen dat de zoute nevel in haar gezicht zou slaan. De wind blies hard en scherp over het dek en het schip schommelde.

Valentin volgde haar naar het voorschip. Hij hield zich angstig vast aan de reling en probeerde zijn haar uit zijn gezicht te duwen. Het reikte tot aan zijn oren en was net kort genoeg om het niet achter zijn oren te kunnen stoppen.

"Is dat de storm al?" vroeg Valentin zachtjes, maar de andere matrozen gaven geen antwoord.

"Daar ben je," zei Johannes. Hij glimlachte, maar keek bezorgd om zich heen.

"Denk je dat dit al de eerste storm is?" vroeg Antonia, terwijl ze een blik wierp op Valentin, die zich net vastklampte aan de planken en stijf naar de horizon keek. Daniel begon te lachen, maar maakte het niet af. Hij leek een beetje nors. Hij leek een beetje nors. Ze durfde hem niets meer te vragen.

De deur van de kajuit ging open en bonkte meteen tegen de muur. Arnold, die al naast de deur stond te wachten en zijn ogen rustig heen en weer liet dwalen tussen de bemanningsleden, weerhield haar er met moeite van om meteen naar achteren te zwaaïen en drukte haar tegen de muur. Thomas, Hainar en Jakob stapten haastig de cabine uit, de harde wind in, voordat Arnold de deur in het kozijn sloeg en weer op slot deed.

"We gaan verder naar het noorden om in het gat tussen de stormfronten te komen," zei Hainar luid tegen Daniel zodat de rest van de bemanning het kon horen. "Het zeil moet gehesen worden. Dit wordt zwaar weer, maten!"

Hij draaide zich met een geharde grijns naar de drie jongeren. "Maak je klaar voor je zeedoop!"

"Fabian!" riep Daniel over het dek, zodat het door de gierende wind heen te horen was, "vijf graden noord!"

"Kunnen we niet ergens anders heen dan door de storm?" vroeg Valentin timide. Hij kon duidelijk nog steeds niet veel zien, behalve zijn haar.

Thomas lachte alleen maar en gaf hem een klap op zijn schouder, waardoor Valentin bijna op de grond viel.

"Landrot," zei hij toen serieus en liep zonder nog een woord te zeggen naar de peulen. Arnold glimlachte naar de jongen en klom naar hen toe.

"Als het water nog wilder wordt, bind je dan vast aan het schip," zei hij bemoedigend maar duidelijk, "we willen niet dat jullie visvoer worden. Luister naar wat Hainar en Daniel zeggen, het kan jullie leven redden. En als het ergste gebeurt, kunnen jullie waarschijnlijk het beste van ons allemaal bidden. De lange reis heeft de heiligheid al uit ons gedreven. Dus stop met beven!"

"Heel bemoedigend," gleed Antonia uit, terwijl de wind haar warrig geknipte haar nog verder in de war probeerde te brengen. Johannes keek beduusd en zweeg. Arnold knikte alleen maar, liep van het fort af naar zijn broer aan het stuur en wisselde een paar korte zinnen met hem.

"Valentin moet verdrinken, dan wordt het eindelijk wat rustiger en zal niemand meer domme vragen stellen," zei Rüdiger met een grijns en struikelde even later toen een golf op de buik van het schip brak. De bemanning was helemaal doorweekt. Antonia en Johannes hielden elkaar even vast tot de golf door de gaten in de reling wegstroomde.

"Er is nu geen tijd voor dat soort opmerkingen!" zei Jakob scherp, die plotseling op het fort verscheen. Hij zag er vreemd ongelukkig uit. Voor het eerst in weken beseftte Antonia dat Jakob, net als zij, een paar weken geleden nog een kind was geweest dat geen koopman wilde worden, net zoals zij niet wilde trouwen. Met een opkomend heimwee dacht ze terug aan het gezinnetje. Wat had Mia gezegd dat ze niet wilde dat haar twee broers en zussen ergens naartoe zouden gaan, zoals de broers en zussen die al gestorven waren? Zelfs haar vader had van tijd tot tijd duidelijke tekenen van liefde getoond, zich waarschijnlijk bezorgd afvragend waar ze was, en Ava, die als een moeder voor haar had gezorgd, was zeker het meest bezorgd. Ze dacht aan de warme gang met haar schuilplaats onder de vloer, waar ze de brieven van haar grootmoeder had gevonden die haar naar Londen hadden gedreven. Antonia beseftte plotseling dat zelfs deze paar

weken haar, Jacob en John hadden veranderd op een manier die alleen jaren hadden kunnen doen. Maar ze waren nog steeds kinderen.

Jacob kwam naar hen toe en glimlachte voor het eerst weer openlijk naar hen, alsof hij plotseling het masker had afgeworpen dat hij al die tijd had gedragen om de rol van koopman overtuigend te kunnen spelen.

“Dat jullie hierin meegaan is niet precies wat ik had verwacht,” zei hij zachtjes tegen Antonia. “Je verdient het om hier mee te varen. Je bent nu echt een jongen, Antonia. Ook al ben je dat altijd al geweest.”

“Ik heet Emil,” antwoordde ze na een enigszins verbaasde pauze, “en vader zou me haten.”

“Ik weet het,” mopperde Jakob, “het zou er thuis niet vrediger op worden. Maar goed, nu maakt het niet meer uit of iemand er spijt van zou hebben ons weg te sturen. Als we nu verdrinken, verdrinken we. En ik wilde zeeman worden.”

“Dat is leuk,” zei Antonia sarcastisch. Maar ze kon er niets aan doen, ze was blij dat Jakob eindelijk weer tegen haar praatte alsof hij haar broer was. Het was waarschijnlijk nog moeilijker voor hem om wekenlang een rol te spelen waar hij niet echt blij mee was. Johannes was de enige die zichzelf kon zijn op dit schip.

“Ik ben blij dat ik aan die man met de groene jas ben ontsnapt,” zei Antonia zachtjes.

“Ik denk dat mijn ouders erop vertrouwen dat ik voor mezelf kan zorgen,” zei Johannes bedachtzaam, “ik was gewoon nog een veelvraat. Waar gaan we nu heen?”

“Naar het noorden, en dan de storm in,” zei Jacob met weinig enthousiasme. “De storm is sterker aan de kust, dus we moeten op open zee blijven. Ik haat het om volwassen te zijn.”

Na een kort moment van stilte liep Jacob weer weg alsof hij nooit tegen hen gesproken had.

Valentin, die al een tijdje naast hem stond, keek hem hulpeloos na. Antonia schudde even haar hoofd om de gedachten kwijt te raken en kneep Johannes in zijn arm.

“Wees niet zo'n lafaard,” zei ze met een grijns, “Jij weet de weg bij gevaren, dat heb je me tenminste verteld toen je boogschutterde.”

“Jezelf!” zei hij verontwaardigd, “Au, klootzak!”

Johannes' repertoire aan scheldwoorden was tijdens de reis al verrijkt met een paar buitenlandse uitdrukkingen.

“Schweinekopp,” antwoordde Antonia.

“Duivelsbalg,” mompelde Johannes en lachte toen tot de volgende golf zijn lachen verstikte.

“Alle matrozen aan de touwen! Breek de ra's!” brulde Hainar bijna direct achter hen. De jongeren deinsden terug en renden weg.

Daniel en Hainar joegen de bemanning een onbepaalde tijd rond terwijl de zee het schip heen en weer slingerde als een klein, hulpeloos dier. Het zeil bolde uit zo groot als het ooit geweest was en trok zo hard aan de touwen dat het hele schip kraakte als een monster uit de diepten van de zee. Toen het doek een beetje naar binnen was getrokken en de ra's ingetrokken, verloor het schip snelheid, maar Antonia geloofde dat het nog meer een speelbal van de golven was geworden. Het dreef zichzelf niet meer voort, maar werd hulpeloos heen en weer geslingerd. Zelfs het roer had zijn kracht verloren.

Waar is het land? vroeg Antonia zich af en klampte zich vast aan een touw toen de volgende golf het schip opzij kantelde. De golven veranderden de zee in een bergketen met grillige pieken die als door goddelijke krachten uiteen waren gereten. Normaal zweefde het schip erboven, maar nu spleet de boeg muren van water die het schip uit elkaar wilden scheuren.

“Vastbinden en vasthouden!” riep Daniel, die zichzelf aan de mastvoet had vastgebonden. Antonia probeerde bij een van de losse touwen te komen, maar ze gleed uit over het dek en viel bijna over de reling. Ze hield zich ternauwernood vast aan de planken. De wind duwde het schip opzij en Antonia kroop over de reling alsof het de reling was, terwijl ze haastig een touw aan haar riem bond en angstig naar de rommel keek.

“Johannes?” riep ze door de storm heen, terwijl ze voelde hoe de wind de woorden uit haar mond rukte, “Jakob?”

Ze zag Valentin, die zich aan de mast vasthield en naar het achterschip keek, dat nu een zee van zichzelf was geworden. Hij liet het stevige hout los, deed een stap en viel meteen om. Een golf spoelde in Antonia's ogen. Tegen de tijd dat ze haar ogen weer kon openen en gestopt was met hoesten, had Valentin Johannes vastgegrepen en worstelden ze zich met z'n tweeën terug naar de mast, waar ze elkaar hielpen om de touwen vast te maken.

“Emil! Kom terug naar het midden van de boot!” riep iemand, maar Antonia kon niet zien wie het bevel gaf. Kort daarna stak Hainar van bovenaf een hand naar haar uit, die ze aannam zodat hij haar weer naar het dek kon trekken.

“Je moet maar afwachten!” riep hij luid, nog steeds verrassend vrolijk klinkend, “De storm gaat wel voorbij, tenminste, als je hem overleeft! Maak je geen zorgen!”

Met deze woorden kroop Hainar terug naar het achterfort, waar ze vaag de silhouetten van Arnold en Fabian kon herkennen. De twee broers waren duidelijk aan het zwoegen om het stuurwiel te draaien, waar ze de controle over verloren hadden.

Paul, Thomas en Daniel stonden op de boegkabine; Jakob, Rüdiger en Walter waren nergens te bekennen. De deur van de kajuit was gesloten, maar niet van buitenaf afgesloten.

De wind veranderde even van richting. Het schip kwam plotseling recht en zwaaide de andere kant op. Heel even, terwijl het schip op de top van een golf voer, ging Antonia's blik bijna tot aan de horizon. De hele Zwarte Zee was een bergketen waarvan de toppen hartstochtelijk en krachtig dansten. Alleen het schip maakte geen deel uit van deze dans. Het werd erdoor heen geduwd als in een caféruzie in de haven.

Het volgende moment brak er weer een golf tegen de zijkant van het schip en blokkeerde een berg water Antonia's zicht. Ze klampte zich vast aan de twee jongens, die haar greep beantwoordden. Valentin opende zijn mond en leek iets te zeggen, maar Antonia kon het niet verstaan. De wind rukte al het geluid uit haar oren. Voordat ze Valentin kon vragen om harder te spreken, hoorde ze iets anders vanuit het fort.

“Hej ho, de lamp gaat uit!” klonk het onverstaanbaar door de storm. Ze sloot haar ogen even en besepte toen dat het Thomas en Paul waren die een zeemanslied waren gaan zingen, brullend tegen de storm in.

“Hé oh, de lamp gaat uit
maar we trotseren zee en wind
Staan samen tegen de spray
Zolang we leven!”

Antonia luisterde een tijdje, verward dat de tekst van het liedje dat ze kende plotseling was veranderd. Ze hoorde hoe de wind de woorden weer van de lippen van de mannen dreigde te rukken. Maar ze zongen nog harder, hoewel hun geschreeuw niet echt als zingen omschreven kon worden. Kort daarna deed de bemanning op het achterschip mee, totdat ze duidelijk te horen waren.

“Vlucht voor de golven
en dans op de zee
voordat we op de rotsen neerstorten
trek aan het touw
verpletter je wee
omringd door wrede golven

Hej oh, de lamp gaat uit

maar we trotseren zee en wind
Staan samen tegen de spray
Zolang we leven!

Het schip zinkt
Het geluk is verloren
Vaarwel, lieve vrienden thuis
Vaarwel, lief schip
We zijn voorbestemd
om te verdrinken in de zee, alleen.”

Na het eerste couplet begonnen Antonia en Johannes bijna gelijktijdig mee te zingen. Ze konden niet horen of Valentin hetzelfde deed. Na een tijdje had ze het gevoel dat ze eindelijk de storm aan het overstemmen waren. Ze begon plotseling te grijnzen en, net als de andere zeelieden, steeds harder te zingen tegen de storm in die hen in grijze mist hulde. Rüdiger was weer op het boegfort verschenen.

“Waar is Jakob?” vroeg Antonia na een tijdje hardop, terwijl ze plotseling een vreemd gevoel van verantwoordelijkheid kreeg voor haar broer, die nog niet in haar gezichtsveld was teruggekeerd. Johannes keek ook een beetje bezorgd.

“Hij moet voor zichzelf zorgen!” riep Valentin. “Ik denk dat als hij kan zwemmen, dit hem geen goed zal doen!”

“Kijk omhoog,” zei Johannes plotseling droogjes.

Antonia keek hem even verward aan en volgde toen zijn blik naar de tuigage. Haar broer hield zich vast aan de ladder naar de masttop, maakte af en toe ondefinieerbare gebaren in de richting van het achterkasteel terwijl hij zich aan de touwen vastklampte en zich stevig vasthield als er een golf over hem heen spoelde.

“Hij is gek,” zei ze, maar ze grijnsde breed toen ze merkte dat Jacob genoot van de storm.

De golven golfdan terug van de bergen naar het heuvelland toen de kust grijs aan de horizon in zicht kwam, wazig door de regen en versluierd door de nevel. Ze hadden geen bemanningslid verloren. Antonia voelde zich vreemd genoeg sterker dan eerst, alsof ze wat volwassener was geworden. Ze was verbaasd dat Valentin weer heel levendig leek toen de wind hen weer toeliet om te praten.

“Kijk!” riep de jonge zeeman terwijl hij naar de horizon in het oosten wees.

De bemanning, waarvan de meesten zich op het hoofddek hadden verzameld, draaide zich naar de open zee. Een schip, zwart door de sluier van regen, zonk met hoge snelheid aan de horizon. Het liet geen spoor achter op het wateroppervlak. Antonia wist niet eens zeker of ze het gezien had, maar blijkbaar was ze niet de enige.

“Een zee vol griezelige verschijningen,” mompelde Arnold in zijn baard.

“Het zonk gewoon,” antwoordde Antonia.

“Hij zag het,” antwoordde Walter nors.

“Wie hebben het allemaal gezien, behalve ik?” vroeg Arnold. Bijna de halve bemanning sprak.

“Willen we niet helpen?” vroeg Antonia.

Hainar voegde zich bij de verbaasde matrozen en keek hen aan. “Wie helpen?” vroeg hij. Valentin, Antonia en Fabian probeerden tegelijkertijd uit te leggen wat ze hadden gezien, maar Hainar begreep het al snel.

“Er lijkt daar niets te zijn. Geen schipbreukelingen, geen drijfhout,” zei hij met een onderzoekende blik, “dat is wat de nevel je liet denken.”

“Ik pak de telescoop,” zei Jakob en verdween in de hut.

“Of het was een spookschip,” zei Fabian. “Zoiets hebben we eerder gezien bij Brugge.”

“Ik zou het graag van dichtbij willen zien,” zei Johannes.

“Dat wil je niet, landrot,” antwoordde Thomas. “Met de Klabautermann valt niet te spotten. Net zo min als de andere geesten die om ons heen hangen.”

“Je kunt het op zijn minst proberen,” antwoordde Antonia met een flauwe grijns en maakte snel dat ze wegkwam voor het geval ze Thomas geïrriteerd had.

Op de ene plek dansen de golven, op de andere speelt het vuur. In een bijna vernietigd lichaam, een van de duizenden. Een mens, een vrouw die bevriest in het midden van haar bewegingen. De vorm die ik meestal herken in menselijke gezichten is misvormd, haar gelaatstreken zijn vervormd.

Haar gezicht wordt weerspiegeld in de ogen van haar tegenhanger, als in zwart water waarin ratten spartelen. De mens pakt de vrouw vast en schudt haar door elkaar. Hij staart naar haar, staart in haar ogen. Ik wacht achter hen. Maar ze zien me niet beter dan de ogen van de scheepslui. De ogen van mensen lijken niet veel beter te zijn dan het water in de havenkom, ze kunnen de essentie niet zien.

Ik kan niet in ze komen zonder ze te vernietigen. Het lichaam van de vrouw is alsof het gevuld is met vuur, maar de hitte vlucht weg. De pijn in de ogen van de ander is anders, maar net zo sterk. Mensen kunnen niet alleen lijden met hun lichaam. Ik heb nog steeds geen spijt. Maar nu weet ik het. Ik heb een pad naar mijn doel. Ik ben lang genoeg tevreden geweest om mijn boodschappers de wereld over te sturen. Maar nu zal ik ze dwingen mij te zien. Zelfs als dat betekent dat er meer lichamen verbranden en verwelken als fakkels.

Ik kan zo ver reizen als ik wil, maar niet door de tijd. Dat heb ik tenminste nog nooit gedaan. Maar herinneringen laten je alles herbeleven, soms hulpelozer dan voorheen, omdat je er niets aan kunt veranderen. Hoewel ik nooit hulpeloos was. Ik kan het me herinneren en ik herinner het me. Er heeft al eerder vuur gebrand zonder dat ik het was. Vanuit een stapel hout hoog in de lucht, rond één van hen. Hoe lang geleden het was, en waarom mensen het deden, heeft voor mij geen betekenis. Maar ik herinner me de blik op het gezicht van de vrouw toen ze verbrandde.

Was het vanwege mij? Ik begrijp mensen niet, dus ik weet het niet. Ik zweefde aan de rand van het grijze plein, de grijze straten en huizen. Ik ben er eerder geweest en het is kennis uit een ander leven, maar omdat ik niet meer leef, heeft het voor mij geen betekenis.

Een laatste blik viel door de vlammen - hij was op mij gericht en gefocust, in tegenstelling tot de blikken van de anderen. Ze keek niet op, ze keek recht voor zich uit. In de ogen die ik niet heb. De blikken door de hitte van het vuur waren op mij gericht. Maar niemand heeft het raadsel kunnen ontcijferen. De vlammen sprongen naar hen over. Iets wat ik niet kon.

Mensen verbranden soms, zelfs degenen die ze tegen mij zouden hebben beschermd.

Hoofdstuk 3

Antonia lag vredig in haar hangmat te slapen, toen de kat van het schip haar ongemakkelijk wakker maakte. Toen ze de kat negeerde, kreeg ze een ruwe klap in haar gezicht. Antonia, die nog nooit veel met de kat te maken had gehad, begreep haar opgewonden gedrag niet. En toch had ze een ongemakkelijk gevoel.

Ze luisterde naar de stilte. Afgezien van het zachte kabbelen van het water leek het schip rustig in het water te liggen.

Toen Antonia opstond en aan dek ging, stonden alleen Fabian en Jakob aan het roer.

Geeuwend liep ze naar haar broer, die naar de zonsopgang staarde.

“Nou?” vroeg ze.

“Wat, nou?” antwoordde hij afwezig.

Antonia haalde haar schouders op. "Ik heb geen idee. Hoe gaat het met je?"
"Tot nu toe gaat het goed. Ik hoef niet zo veel te doen als het om zeilen gaat."
"Hm."

Ze vielen allebei stil en keken in de verte.

"Kijk, een schip," zei Jakob toonloos.

"Mmm."

"Het komt een beetje dichterbij."

"Geweldig."

Jakob ging plotseling een beetje rechtop staan en fronste.

"Wat is het?" vroeg Antonia.

"Het heeft zwarte zeilen..."

"En?"

Zijn ogen werden geschokt groot.

"...en het teken van de gebroeders Vitalia erop!" riep hij uit en draaide zich haastig om, op weg naar het luik.

"Wat of wie zijn de Vitalienbrüder?" vroeg Antonia, die zich nu ook een beetje ongerust voelde.

Jakob liep bruusk naar het roer, waar Fabian nog steeds stond, en zei: "Vader heeft het me geleerd: de Vitalienbrüder zijn een vereniging van kapers die overal in de Oost- en Westzee georganiseerde aanvallen uitvoeren en de buit eerlijk onder elkaar verdelen."

Eenmaal aan het roer sprak hij tegen de stuurman: "Haal ons weg bij deze piraten!"

Fabian keek de zee op en toonde een licht teken van angst: "Meneer, met alle respect, we hebben de hele bemanning hiervoor nodig!"

Jacob knikte naar zijn zus, die meteen het ruim in rende.

"Piraten!" riep ze luid. De meeste bemanningsleden schrokken op uit hun sluimering.

"Wakker worden, slaapkoppen!" dreunde Heinars stem door de buik van het schip: "Maak je klaar om te varen en te vechten voor je leven. Ga, ga, ga!"

Nu was iedereen eindelijk wakker en strompelde de trap op naar het dek, nog steeds dronken van vermoeidheid.

"Jij ook, Emil," pufte de kapitein: "We kunnen elke man gebruiken."

Antonia knikte kortaf en haastte zich ook het dek op.

De rukwinden werden nu sterker en de wind werd steeds snijdender. Tot overmaat van ramp vielen er nu ook nog een paar druppels uit de lucht.

In een vlaag van opwinding begon de bemanning het schip te draaien. Ze wilden ontsnappen, maar het was te laat. De piraten waren al te dichtbij.

"Bereid je voor op de strijd!" riep de kapitein.

Antonia haastte zich naar het boegfort en gluurde over de reling. Ze hadden de manoeuvre opgegeven en ze had een goed zicht op het andere schip. De figuren op het tweede schip waren verspreid als een spiegel van de bemanning van de vlotter.

Valentin werd door Daniël naar het benedendek geroepen om zich bij de andere zwaarddragers te voegen. Antonia wierp Johannes een opgewonden blik toe. Haar armen trilden lichtjes, alsof ze al een paar schoten achter de rug had. Johannes staarde aandachtig voor zich uit, terwijl Rüdiger aan de andere kant verveeld met zijn boog speelde en aan de losse pees plukte.

Op het achterschip van de vlotter haalden Thomas en Walter ook hun pijlen tevoorschijn en legden de eerste neer, klaar voor het eerste salvo.

Aan dek werd staal getrokken, klaar om vlees te snijden.

De kapers schreeuwden beledigingen en bedreigingen naar hen in een taal die Antonia niet kende. Maar woorden waren niet het enige dat in hun richting vloog: IJzeren haken met touwen aan het uiteinde bleven haken aan de reling en de tuigage.

"Wacht!" riep Thomas. Hij, Walter en Rüdiger hadden de bogen al vastgemaakt. Antonia en

Johannes volgden haastig hun voorbeeld.

Antonia ademde oppervlakkig en snel. *Onthoud dat goed! Je bent goed in boogschieten!*

Ze voelde de kou in haar vingers toen ze de pees naar achteren trok.

Ze voelde het water op haar gezicht en in haar haar terwijl het op haar neer regende.

Ze voelde haar hart tekeergaan. Was het de angst of de opwindings?

De piraten kwamen steeds dichterbij, maar de matrozen gewapend met zwaarden begonnen de touwen door te snijden.

Toen lagen de twee schepen naast elkaar en de kapers sprongen als konijnen op de ijsschots.

“Vuur!” riep Thomas en de schutters lieten hun pezen zingen.

De pijlen gierden door de lucht, maar de piraten leken de weg om zulk vuur heen te kennen, want ze wisten alle kogels vakkundig te ontwijken.

De matrozen wierpen zich nu meedogenloos en met gebrul op de indringers en het gekletter van metaal op metaal en de doffe dreun van zwaarden die in hout sloegen waren al te horen.

De kanonniers op de forten bleven vuren, maar het was moeilijk om een duidelijk schot op de piraten te krijgen dankzij het wilde tumult, omdat hun eigen bondgenoten voortdurend in de weg stonden. Het weer hielp ook niet mee. De motregen maakte de pezen en planken glad, waardoor de strijd voor alle betrokkenen een moeilijke onderneming werd.

Rüdiger, Thomas, Johannes en Walter bleven ondanks alles vuren, terwijl Antonia aarzelde.

Ik kan niemand doden, dacht ze.

Ze had gezien hoe de pijl die ze had afgevuurd de nek van een van de zeerovers op een haar na had gemist en achter hem in de grijze zee was gevlogen.

Antonia liet haar boog langzaam zakken.

Plotseling verscheen een van de piraten op de kleine trap naar het boogfort. Met een kort zwaard in zijn hand stormde deze logge zeeman de trap op, maar hij werd opgevangen door Johns schouder, die hij in de borst van de man ramde. De man wankelde achterover van de kracht van de klap en sloeg wild met zijn armen om te voorkomen dat hij viel. Zijn handen vonden Antonia's wambuis en trokken haar mee het dek op.

Ze landde zacht op de kaper, terwijl hij zijn hoofd hard op het dek stootte en zijn ogen niet meer opende.

Ze bleef een fractie van een seconde in haar positie, krabbelde toen in paniek weg en dook achter een paar vaten. Hoewel de bemanning van de vlotter beter getraind was, hadden de piraten de overhand gekregen in de strijd en duwden ze hun tegenstanders naar de reling aan de overkant. Twee van de broers Vitalien bleven achter met pijlen in hun lichaam, terwijl het water op de planken om hen heen een roze kleur kreeg.

Alle eerbare zeelieden vochten verbeteren, elk tegen minstens twee piraten.

Arnold en Fabian flitsten met hun staal en verdedigden zich als een man met vier armen, waarbij ze keer op keer pijnlijke sneden toebrachten.

Valentin was geraakt, hinkte aan zijn linkerbeen en verdedigde zich meer slecht dan goed. Hij leek moeite te hebben om zijn zwaard snel genoeg op te heffen om niet eens in kleine blokjes gehakt te worden.

Plotseling stond er iemand over Antonia heen en trok haar aan één arm omhoog. Ze hijgde en probeerde tegen te sribbelen, maar de greep was harder dan graniet.

Ze keek in een verweerd gezicht waaruit scheve, gele tanden naar haar grijnsden.

“Hallo, jongeman,” kraste de man.

Toen ze weer naar de forten keek, zag ze tot haar afgrijzen dat er vijf piraten op elk fort stonden, die de boogschutters met hun zwaarden bedreigden.

“Je zult ons goed van pas komen, jongen!” snorde de piraat die haar had vastgegrepen en haar meedogenloos naar het gevecht sleepte.

“Zo!” brulde de Bukaniër, “Luister allemaal!”

Vreemd genoeg stopte iedereen, zowel de bemanning van de vlo als de piraten, en sommigen draaiden zich om, maar lieten hun wapens geen centimeter zakken.

De oudere piraat, die de aanvoerder leek te zijn, smakte met afschuw over zijn lippen en gromde toen over het dek: "Als jullie blijven vechten, zullen jullie schutters en de kleine sterven, hier," hij schudde Antonia ruw door elkaar, die probeerde geen geluid te maken: "Tenzij het jullie niets kan schelen, dan steken we ze allemaal neer en kunnen jullie vrolijk verder vechten en ook sterven. We krijgen wat we willen, hoe dan ook. Jullie keuze, landrotten!"

Er viel een doodse stilte en de motregen droogde langzaam op.

De piratenkapitein dacht bij zichzelf: *Altijd maar dat lange wachten. Ik haat wachten. Ik weet niet wanneer ik plotseling dood neerval!*

"Zal het snel zijn?" blafte hij: "Zo niet, wat de ...?"

Verrassend liet hij Antonia's arm los, zodat ze op de grond viel en met een ruk naar achteren sprong.

"Mau!"

Het was de kat. Ze had zich als een oude vriend tegen de benen van de boekanier genesteld en zat nu voor hen, vrolijk miauwend.

Trouweloos beest, dacht Antonia.

Ik haat katten, dacht de kapitein, die Morlec heette.

Vis, dacht de kat.

"Verdomd beest!" krijste de Bucanian en schopte naar de kat terwijl hij op een afstand bleef.

De kat siste en kromde zijn rug terwijl zijn vacht overeind kwam.

"Weg met jou, jij!"

Morlecs gedachten flitsten terug naar het ongeluk met de straatkatten toen hij als kind in Novgorod had gewoond.

De kat siste nog meer en sprong op het been van de kapitein en klauwde eraan terwijl hij krijsend en vloekend probeerde de bundel vacht kwijt te raken, tot groot vermaak van iedereen die toekeek. Terwijl vriend en vijand nog steeds giechelden en Antonia gefascineerd naar het oranje energiepakketje keek, riep Heinar: "Nu!"

Plotseling zwaaiden hij, Daniel en Jakob als demonen met hun zwaarden en sloegen een bres in de verstrooide piraten, waardoor ze door de ring braken. Tegelijkertijd duwde Thomas een van de piraten overboord op het achterfort en begon met zijn vuisten terug te vechten tegen de anderen. Rüdiger daarentegen gebruikte gemene trappen en zijn scherpe ellebogen om eerst een, toen twee en toen drie van de piraten kreunend naar de grond te sturen.

Ondertussen had de kat zich van de krijsende kapitein verwijderd en sprong van de ene boekanier naar de andere, terwijl hij woest gromde en krabde.

Jakob kwam voor Antonia tot stilstand en bood haar zijn linkerhand aan om op te staan.

Ze pakte hem aan en trok zichzelf overeind.

Langzaam maar zeker kwam de bemanning weer overeind.

De piraten werden teruggedreven door de wilde aanvallen van de bemanning en de chaos die de kat veroorzaakte.

Inmiddels lagen er acht lichamen op het dek zonder veel te bewegen, inclusief Valentin.

"Terugtrekken!" riep Morlec: "Iedereen terug naar het schip! Het is de buit niet waard!"

De piraten trokken zich nu sneller terug en vielen zelf nauwelijks aan. Uiteindelijk klommen ze allemaal weer aan boord.

Slechts één piraat bleef achter, hij worstelde nog steeds wanhopig met de kat van het schip en een van de piraten begon naar hem te roepen: "Alfred, Alfred kom terug!" Alfred was slechthorend en reageerde pas bij de derde roep, tot groot vermaak van de bemanning. Hij baande zich ook een weg naar zijn collega's, nog steeds met de kat op zijn nek. Hij klampte zich vast aan zijn rug en krabde erg aan zijn schouders.

Nu was hij bijna bij de reling. Antonia schrok. De kat hield zich nog steeds vast aan Alfred en had

niet door dat hij bijna werd meegenomen.

Antonia rende weg en rukte de kat van zijn mishandelde rug.

"Godzijdank!" hoorde ze de stem van de piratenkapitein: "Stel je voor dat die klootzak met ons was meegekomen!"

De haken die het schip als klauwen hadden vastgegrepen werden in een mum van tijd losgelaten, terwijl er nog een paar pijlen overvlogen.

Een afwerpmanoeuvre werd snel uitgevoerd en de piraten waren weer verdwenen.

Iedereen zat hijgend op het dek. Het gevecht was voorbij, het dek was pure chaos en de kat was een held.

"Hee! Geen dutjes aan dek!" riep Rüdiger vanaf de trap naar het boegfort in de richting van Valentin, die op de grond lag en half tegen de zijkant van het schip leunde, met een bijna sadistische grijns op zijn gezicht. Hij had ernstiger verwondingen dan de anderen: Een diepe snee in zijn been en een steek in zijn onderarm.

Valentin kreunde alleen maar: "Ja, jij mij ook..."

Paul verzorgde de wonden snel en gaf iedereen verband en eten, met toestemming van de kapitein.

De kat kalmeerde snel weer, wurmde zich uit Antonia's greep en begon de benen van de bemanning te strelen.

"Een kat heeft ons gered. Ik kan niet geloven dat ik dit zeg!" zei Thomas.

De anderen mompelden instemmend. Hij haalde diep adem: "Oké jongens, heeft iemand een naamsuggestie?"

Iedereen schreeuwde verward: "Blitz!" zei Rüdiger, terwijl "Oranje!" Fabians suggestie was.

"Karlchen!" zei Arnold. "Jackie" kwam van Johannes en Valentin wilde het dier 'Pirate Destroyer 3000' noemen.

Uiteindelijk waren ze het eens over Karl.

De zon kwam langzaam tevoorschijn en de eerste zonnestralen weerkaatsten in het water. Van slapen was geen sprake, iedereen was veel te opgewonden.

"Zet zeil," beval Heinar en draaide zich om om te vertrekken.

"Meneer?"

"Ja, Walter?"

"Wat gaan we doen met de ... verslagen kapers?"

Er viel een korte stilte, toen antwoordde de kapitein kil en zonder zich om te draaien: "Gooi ze voor de vissen. Ze hebben ons echt genoeg last bezorgd en we moeten zo snel mogelijk naar Londen."

Daar is het weer: een blik die aan me voorbijgaat. Voordat hij zich sluit. Er moeten al duizend blikken zijn geweest. Niemand kan me zien. Ze zien het lijden en de pijn, maar dat is alles wat ze opmerken.

De rovende zeelieden zijn gekomen en gegaan als vlooiën. Hoe toepasselijk, want de matrozen noemen ze toch ongedierte. Het is het ongedierte dat mij zou moeten helpen, maar niet hier. Ik ben al aan boord. Als ze hier iemand hadden tegengehouden, was ik het geweest. En wie mij tegenhoudt, wordt gebruikt als een kans om verder te komen.

De regen maakt vreemde melodieën, niet te onderscheiden van de golven die van buitenaf tegen de houten wanden van dit schip slaan. Zo'n klein, wankel schip in de uitgestrektheid van de natuur. Mensen geven zichzelf teveel krediet als ze denken dat ze sterker zijn dan deze wereld. Ze zijn niet sterker dan de natuur en ze zijn niet sterker dan ik.

Lichaam en lichaam liggen naast elkaar. Ik zweef tussen hen. Ik heb nog niet begrepen of mensen het uit angst doen, uit domheid, of omdat ze allemaal dezelfde ziel hebben die naar eenheid verlangt. Ze zijn immers altijd op zoek naar groepen. Het is een dom idee dat dit hen sterker zou maken.

Ik voel hun harten bonzen, hun aderen volstromen met levenskracht. Het leven zal plaats moeten maken voor mij als ik eenmaal tot rust ben gekomen. Een adem stroomt door het lichaam onder me en neemt me in zich op alsof ik een geschenk ben. En ik vind mezelf op nog een plek in deze wereld.

Het meisje, dat ik nu veel beter kan zien, ligt naast me, haar ogen gesloten. Je ziet anders door de ogen van mensen dan door de mijne. Ik kan elk haartje zien dat rond haar voorhoofd krult en elk porietje in haar huid.

Ze kan me niet zien en ze kan me niet voelen. Ze zal me nooit voelen omdat er een muur tussen ons staat. Maar mensen kunnen pijn voelen door verdriet en ik heb gezien dat zij dat ook kan. Het lichaam waarin ik me bevind staat het dichtst bij haar. Ze zal nog steeds beetje bij beetje pijn voelen van de andere wezens die met haar ziel verbonden zijn. Totdat ze me in de ogen kijkt en herkent wat ik ben. Ik ben niet gebonden aan gevoelens en dus zullen het uiteindelijk de mensen zijn die verliezen.

Het water blijft tegen de buitenwand van het schip klotsen terwijl het vuur oplaait.

Hoofdstuk 4

De laatste week van de reis was koud. Meestal viel er een fijne motregen uit de lucht, die zich vermengde met de nevel en de wind. Van tijd tot tijd gaf Antonia bijna toe aan de drang om niet in de kou in het ruim te hoeven werken. Maar na een paar dagen accepteerde ze de regen als onderdeel van de zee, die haar op deze reis toch elke dag drijfnat maakte. De zee had een andere kleur dan voorheen. Het grijs en zwart werd steeds meer diepblauw. s Nachts was het warmer, omdat de hut warmer werd, maar op dit deel van de reis verlangden de dappere zeelieden het meest naar de warmte van thuis.

Antonia werd wakker en besepte pas na een tijdje dat ze zo stijf was omdat ze het koud had. De kou had tijdens haar slaap in haar ledematen geboord en haar kracht weggenomen. Rillend ging ze rechtop zitten en viel bijna uit de hangmat. Zelfs de dekens waren vochtig geworden. Johannes sliep nog steeds onrustig, de rest van de bemanning stond al op het dek te wachten en te stampen om warm te blijven. Arnold en Rüdiger werkten aan de zeilen, Valentin leek aan de boegkast te werken. Antonia vermoedde dat dit een van de beschadigingen was die het schip in de strijd had opgelopen. Ze hadden niet alles gerepareerd in de laatste haven, alleen wat ze nodig hadden om Londen te halen.

De kou staat op het water als een blok van honderden kilometers breed. Maar kou is niet mijn vijand, maar die van hen. Het maakt ze zwak genoeg om toe te slaan. Het is de juiste dag en het juiste uur.

Antonia voegde zich bij hem en hielp hem door de planken vast te houden die Valentin aan de reling had gespijkerd. Vlak voor de volgende wacht, tilde Valentin zijn hoofd op en veegde het vocht van de golven en de nevel van zijn gezicht.

“Kun je Johannes wakker maken?” vroeg hij. “Het voelt veiliger met twee mensen die zich vasthouden, en dan zijn we sneller. Hainar heeft een goed humeur nodig.”

Valentin zei de laatste zin nogal zachtjes. Antonia grijnsde en wierp de ontevreden kapitein een snelle blik toe voordat ze op weg ging. De andere matrozen waren ook aan het werk, hoewel ze eigenlijk niets te doen hadden. De zomer had hen op dit deel van de reis in de steek gelaten.

Vlak voordat Antonia de kajuit binnenging, hief ze haar hoofd op. Ze pauzeerde en keek hoopvol naar de lucht. Er was een korte scheur in de grijze lucht die het silhouet leek te vormen van een masker met een snavel, maar de wind vervaagde het weer en daarachter waren alleen maar meer donkere wolken.

*Ik zweef er ver boven en kijk op ze neer. Het meisje verdwijnt en komt dichterbij me.
Ik zit beneden in de romp op haar te wachten terwijl ik haar als een windvlaag van achteren
volg. Het vuur brandt al.*

Antonia sprong in de bleke lichtstraal die het open luik op de vloer wierp. Johannes' hangmat was een donkere schaduw tegen de schaduwen erachter. Johannes was rechtop gaan zitten.

"Heb je gisteravond te lang met Thomas over de gebroeders Vitalien gepraat, luie hond?" vroeg Antonia met een grijns. "Ik bewonder dat je er genoeg mee neemt om elke avond zo lang over dezelfde dag te praten."

Antonia verwachtte een vrolijk antwoord. Johannes kreunde echter alleen maar en ging weer liggen.

"Valentin heeft onze hulp nodig," zei Antonia verbaasd, "je moet langzaam opstaan, anders ergeren Rüdiger en Thomas zich weer aan hem. Jij luie zeeslak, kom op."

Johannes hief zijn hoofd weer een beetje op. "Wat zei je?" vroeg hij verward.

Antonia keek hem bezorgd aan. Johannes' gezicht glom bleek door de schaduwen. Zijn ogen leken kleiner dan normaal.

"Je ziet er ziek uit," zei ze en kwam dichterbij, "Voel je je wel goed?"

Johannes liet zijn hoofd weer in de hangmat vallen. "Ik heb pijn in mijn benen en armen," mompelde hij zwakjes, "en ook in mijn hoofd."

Antonia pauzeerde even en probeerde de prikkende ongerustheid die zich door haar heen verspreide weg te jagen. Toen legde ze een hand op Johannes' voorhoofd. Ava had haar vaak gewaarschuwd dat ziekte besmettelijk was, maar dat kon haar op dit moment niets schelen. Johannes' voorhoofd was warm terwijl zijn lichaam trilde. Ze hief haar hand weer op en klopte hem zachtjes op zijn schouder.

"Ik zal het Paul vertellen," zei ze en klom weer op het dek, "ik ben zo terug."

Paul had een emmer water bij zich toen hij naar beneden kwam. Johannes had zijn ogen weer gesloten en leek te slapen. Het smutje veegde zijn voorhoofd af met een vochtige doek, waardoor Johannes alleen maar weer kreunde. Paul fronste en bleef een tijdje over hem gebogen staan.

"Ga maar weer aan het werk," zei hij toen, "je hebt hier niets te zoeken."

Maar Antonia bleef staan. Ze keek roerloos toe hoe het smutje haar vriend verzorgde. Haar gedachten dwarrelden door herinneringen aan de burens uit haar straat, aan haar twee broers en zussen die hun eerste levensjaar niet hadden overleefd. Ziekten hadden hele buurten geteisterd. Ze hadden het ook gezien in de steden die ze hadden bezocht. Dichtgetimmerde ramen en wagens met vastgebonden lichamen. Zorgen boorden zich in haar borst en maakten het moeilijk om adem te halen.

"Is er iets wat je kunt doen om hem te helpen?" vroeg ze, zich realiserend dat haar stem hoger was geworden dan normaal.

Paul mompelde alleen iets in zichzelf dat klonk als een goedmoedig "Ga aan het werk!", maar hij gaf geen antwoord.

Antonia voelde iets. Ze wist niet zeker of ze het zich verbeeldde in haar wanhoop, maar heel even voelde ze een aanwezigheid, als een geest die haar stilletjes aanstaarde. Toen was het gevoel weer weg en was het terug naar alleen het smutje, een ziek lichaam en de zilte lucht in de kamer. "Ik ga het Hainar vertellen," zei ze met een broze stem, draaide zich om en klom het bleke daglicht in.

De dag verliep gespannen. Na een tijdje nam Paul Johannes mee naar de kleine hut aan de andere kant van het magazijn om hem af te zonderen van de rest van de bemanning. Antonia kreeg werk met Valentin, terwijl Rüdiger, die gewoonlijk met hem werkte, de dag met Walter

doorbracht. Maar ze kon zich niet concentreren en beantwoordde Valentins vragen niet.

De laatste aanloophaven voor Londen zou Brugge zijn, om een kleine storm te vermijden die zich volgens het weerbericht van de bemanning naar het westen verspreidde. De Scholle voer tegen de avond naar de haven en meerde aan bij een dok, waarna Hainar persoonlijk van boord ging en een huis aan de haven binnenging.

Antonia leunde tegen de reling en staarde in gedachten verzonken naar de onbekende huizen. Ze had het ijskoud, maar negeerde de kou. Ze kon het ijzige gevoel in haar binnenste echter niet wegdrukken. Het duurde niet lang of het dreef haar terug naar de voorraadkamer, dicht bij het huisje van Johannes.

Het was even stil en donker als altijd in het magazijn. Antonia had deze omgeving altijd rustgevend gevonden, maar nu was het plotseling dreigend geworden.

Na een tijdje opende ze de deur en stapte naar binnen. Het was zo heet als een oven. De houten bank waarop Johannes met een paar dekens was neergelegd, vulde bijna de hele kamer.

Johannes' lichaam was nauwelijks herkenbaar in de schemering.

"Johannes?" vroeg Antonia zachtjes, hoewel ze geen antwoord verwachtte. Hij leek te slapen. Zijn borstkas bewoog onrustig op en neer.

Antonia deed voorzichtig de deur achter zich dicht en zakte onderuit aan het uiteinde van het bed. Een van haar handen dwaalde naast Johannes' hoofd, dat op haar zij lag, en tikte nerveus heen en weer. Ze kon zich niet voorstellen wat ze zou doen als hij stierf, als zijn adem plotseling stokte en alleen het omhulsel van zijn lichaam achterbleef. Ze kon zich niet voorstellen wat er daarna zou gebeuren. Het zou te verwarrend zijn, bijna alsof een wereld zonder John niet mogelijk was. Dit idee voelde als een diep gat waar ze in zou vallen en ze was bang voor de diepte.

In de afgelopen jaren had zich een nieuw gevoel in haar ontwikkeld als ze bij Johannes was. Ze herkende het niet en wist niet zeker wat het was. Maar ze realiseerde zich dat, wat het ook was, ze van hem hield. Aardig genoeg om hem niet kwijt te willen.

Het schip schommelde lichtjes en het geluid van trommelende laarzen op houten planken klonk door de zijkant van het schip. Kort daarna klonk er geschraap en nog een paar stemmen aan dek. Antonia negeerde alle geluiden en was in gedachten verzonken.

Pas toen het geluid van voetstappen op de trap naar de voorraadkamer haar deed opschrikken. De deur ging snel open en Antonia zette zich schrap voor een preek voordat ze zich opgelucht realiseerde dat het Jacob was. Haar broer grimaste verbaasd en stopte.

"Ant-Emil, wat doe je? Kom daar uit!" zei hij toen zachtjes, "Je mag hier niet zijn. Er is werk boven."

Antonia staarde hem uitdagend aan. "Johannes is mijn vriend. Ik laat hem niet alleen. En ik ben klaar met mijn werk."

"Dat zal je er niet van weerhouden de pest op te lopen als je te dicht bij hem komt. Het is al genoeg dat er één persoon aan boord sterft!" zei Jacob, krachtiger dan ze hem ooit eerder had gehoord. Hij trok haar zachtjes mee de kajuit uit voordat hij de deur sloot. Ze struikelde over de zakken op de vloer.

"Laat me los!" siste ze verbaasd, terwijl ze Jacob boos aanstaarde.

"Je hoeft niet zo boos te worden," zei hij eenvoudig, "ik meen het. Het is stom om bij iemand te zitten die ziek is. Dat weet je heel goed! Je hebt eigenlijk dezelfde waarschuwingen gehad als ik."

Antonia staarde even naar de deur, maar ze kon niet echt boos zijn op haar broer. Ze wist dat hij gelijk had.

"Is het echt de pest die Johannes heeft?" vroeg ze na een paar seconden.

Jacob haalde bezorgd zijn schouders op. "Paul zegt van wel. En hij weet er veel meer van dan wij, hij heeft vroeger in een kasteel gewerkt... Samen met een medicus. Hij noemde het builenpest, geloof ik. En weet je nog die steegjes thuis waar alle ramen dichtgetimmerd waren? Deze straten zijn... nou... ze zijn bijna allemaal dood."

"Maar je kunt het toch genezen?" vroeg Antonia timide.

"Vraag maar aan Paul. Maar ik denk het niet," antwoordde haar broer. "Je kunt altijd bidden. Kom

een keer terug naar boven - maar ga niet terug naar binnen. Hainar heeft wat kruiden, Paul komt vast wel weer. En we eten in een wachthuisje.”

Antonia staaarde hem na toen hij weer op het dek klom. Ze had de hele dag al in stilte gebeden, maar ze was zo vaak weggeslopen van de dienst dat ze niet veel hoop meer had.

Ze voelde zich te depressief om op het dek te zitten en met de anderen te zingen, alsof ze in een diep, donker gat zat. Somber liep ze naar de canvas tas met haar spullen en liet zich op de grond zakken. Het kraken en kraken bleef haar omhullen, de oceaan zong een lied voor haar. De schaduwen dromden om haar heen als de snavels van zwarte vogels.

Een traan rolde uiteindelijk uit haar oog, maar ze veegde hem krachtig weg. Ze moest iets vinden om te doen, anders zou ze wegzakken in haar verdriet. Ze ging in kleermakerszit zitten, trok de tas met spullen die ze had meegenomen op haar benen en begon er verwoed in te rommelen. Ze vond de schaar die ze al een tijdje niet had gebruikt, een shirt dat ze van Jakob had gestolen voordat ze uit Lübeck vertrok. Ze was maar een paar maanden weggeweest, maar het voelde als jaren. En bovenal was ze nu vrij, vrij als een zeevogel die in de lucht zweefde. Maar de glimlach vervaagde toen ze zich herinnerde dat de vriend die haar had helpen ontsnappen zo dicht bij de dood was dat hij binnenkort zijn hand zou schudden.

Het is zo vreemd, dacht ze terwijl ze weer in de tas greep, ik ging weg om te ontsnappen aan iemand die van me hield - en nu ontsnapt iemand van wie ik hou aan mij. Misschien was het niet gebeurd als ik gewoon was gebleven.

Ze struikelde. Er klonk geritsel toen ze de brieven van haar oma aanraakte, die naar de bodem waren gezakt. Ze haalde ze er voorzichtig uit en probeerde een spleet in het licht te vinden die breed genoeg was om de brieven te kunnen lezen.

Lieve Viola,

Het werk hier is vermoeiend. Ik ben de afgelopen dagen een paar keer naar de naburige velden gegaan om lavendel te verzamelen. De epidemieën verspreiden zich snel en vooral de armen lijden omdat ze massaal bij elkaar moeten slapen en soms uit de sloten eten - soms krijg ik dagenlang geen fatsoenlijke nachtrust. De meesten willen mijn hulp niet. Een van mijn burens heeft een kind verloren, maar hij heeft mijn hulp keer op keer geweigerd. En nu beschuldigde hij me ervan dat ik het kind had behekt als straf omdat ik er niet voor mocht zorgen, en ik werd bijna weggesleurd door de stadswacht.

Ik weet niet hoe snel de plagen zich onder jullie verspreiden. Ik hoop dat jullie genoeg goede kruidendokters hebben die nog niet ontvoerd zijn. Ik heb medelijden met de stervenden. Maar de kennis blijft klein, en ik zal de mensen niet kunnen helpen zolang ze zelf vernietigen wat hen had kunnen redden.

Antonia las de regels van haar grootmoeder een paar keer door en dacht na. Als haar grootmoeder hier was geweest, had ze misschien kunnen helpen. Misschien had ze ook haar moeder kunnen helpen, als die niet al dood was geweest. Ze had bijna alle ziektes kunnen genezen, maar er was geen genezing voor afgesloten zijn, zoals ze ooit had geschreven.

Het meisje bladerde verdrietig door de oude, bijna uit elkaar vallende bladzijden. Sommige brieven waren nauwelijks leesbaar of hadden tekeningen van planten of vreemde apparaten in de kantlijn gekrabbeld. Ze zocht steeds koortsachtiger toen ze zich realiseerde dat er verschillende brieven waren waarin haar grootmoeder het had over kruiden die konden helpen of over dingen die ze met zieken had gedaan. Ze had het ook over de builenpest gehad, zoals Paul had gezegd. Misschien was haar grootmoeder er toch. Haar woorden waren bewaard gebleven in die oude brieven, en misschien zat er een beetje van haar talent in Antonia's bloed.

De woorden voor haar werden steeds duidelijker naarmate ze meer brieven met remedies vond. Uiteindelijk begon ze ze op fluisterton hardop voor te lezen terwijl ze zocht. Haar stem klonk

griezelig door de duisternis en het zachte geklater. Toen Antonia haar hoofd optilde en de schaduwen bewogen, had ze het gevoel dat ze de gedachten van iemand anders weer kon voelen. Het was alsof ze de ademhaling van iemand anders hoorde, maar ze kon het alleen maar voelen. "Grootmoeder?" vroeg ze zachtjes.

De brieven lagen als witte lijkwaden op de zakken. Het meisje sorteerte ze alsof het de botten van een waarzegster waren of de doeken waarmee ze zieken behandelden. Ik zweef in de schaduwen terwijl het vuur achter de muur woedt. En een ander leven dreigt te verslinden.

Ze kijkt omhoog. Het gefluister uit haar mond spreekt in de leegte, alsof ze tegen me praat. Maar dat doet ze niet, ze praat tegen niemand. De woorden die ze spreekt zijn bekend. Ik heb ze allemaal eerder gezien, in inkt op wit perkament. Ze zijn geschreven en gesproken, niet alleen tegen het vuur, maar ook tegen mij.

Ik voel dat ik dichterbij haar sta dan gewoonlijk. Als ze haar hoofd optilt, kijkt ze me bijna in de ogen, maar dan zoeken haar ogen alleen de schaduwen weer op.

Ze heeft me haar oma genoemd. Ik weet niet wat dat betekent. Maar het lijkt niets te betekenen, want haar ogen dwalen weer van me af en gaan terug naar de woorden die ze voorleest alsof het mijn eigen woorden zijn. Dan verdwijnt ik weer achter de deur, waar ik weet dat ze me zal volgen. Het duurt niet lang voordat ze komt. De huid waaronder ik zit begint te vervormen en het vuur is een vage gloed geworden, die de hitte steeds meer onderdrukt.

Ze probeert het te doven met water. Ze kijkt naar het lichaam, kijkt het in de ogen, ook al zijn ze gesloten. De woorden omhullen haar handen als een aureool, als een lied in mijn hoofd. Iets dat me bekend voorkomt als ik door het vuur naar haar kijk. Maar ik weet niet waarvandaan.

Antonia probeerde haar gevoelens te negeren terwijl ze de instructies uit de brieven opvolgde. Niemand van de bemanning wist dat ze hier beneden was. Paul was weer naar beneden gekomen en had de kruiden rond Johns hoofd achtergelaten. Antonia herkende er een paar van. Er zat lavendel bij, maar het meeste was gewoon een onherkenbaar mengsel van gedroogde bladeren. Het moest maar.

Ava had haar als klein kind geleerd om van bijna niets te walgen. Als huisvrouw, had ze uitgelegd, moest je vaak de meest walgelijke klusjes doen zonder dat iemand je hielp of het werk voor je deed. Dat was een geluk voor haar, want de ziekte die de jongen in bedwang hield was echt onsmakelijk, nog meer wat ze eraan moest doen.

Voordat ze de kruiden aanbracht, keek ze weer om zich heen. Ze kon voelen hoe de schaduwen als een tweede wezen over Johns bed waakten. Ze had het ongelooflijk warm, net als de hele kamer, maar ze kon de instructie dat ze hier in de romp voor frisse lucht moest zorgen niet opvolgen.

"Doe ik het goed?" fluisterde ze, hopen dat het haar oma was die naast haar de wacht hield. Er kwam geen antwoord, maar haar vriendin hijgde een keer en draaide haar hoofd om zonder haar ogen te openen.

Ze werkte verder zonder zich weer te laten afleiden. Johannes' lichaam leek van binnen te branden, maar hij trilde nog steeds. Zijn nek en schouders waren opgezwollen in vreemde bulten. Antonia schonk hem voorzichtig weer wat water in, dat de dorstige jongen opslurpte als droge aarde.

Haar bewegingen dansen om me heen alsof ze een geest is zoals ik. Soms glijdt haar blik als een aanraking langs me heen. Het verlangen naar de blik is verscheurend geworden, alsof ik het nu ben die brandt - hoewel ik niet eens kan branden.

Het water spat tegen de muren, maar kan het vuur binnenin niet doven. Maar het meisje verbrandt niet, ze loopt door het vuur alsof ze onkwetsbaar is en op de muziek van de woorden die ze heeft opgehaald uit de herinnering aan de doden.

Antonia zweette toen ze even stopte en naar Johannes' gezicht keek. De geest die haar vergezelde danste om haar heen alsof hij haar hielp met haar werk. Soms dacht ze dat ze ergens een gezichtsuitdrukking zag opflitsen, of voelde ze een briesje onder haar handen.

Johannes' oogleden fladderden terwijl zijn hand over het ledikant ging. Antonia nam zijn hand voorzichtig in de hare en wachtte af of hij iets zou zeggen.

Johannes draaide zijn hoofd opzij en staarde haar verward aan. Toen probeerde hij duidelijk te glimlachen, maar het zag er vervormd uit.

"Antonia," fluisterde hij.

"Ik ben hier," antwoordde ze zachtjes. "Ik zal je terughalen. Ik laat je niet zomaar verdwijnen."

Johannes draaide zijn hoofd weer terug. "De zon schijnt buiten," mompelde hij onverstaanbaar.

Antonia keek verward om zich heen. Ze wist het niet zeker, maar de zon was al een tijdje onder en Johannes kon niet zien wat er buiten gebeurde.

Uiteindelijk legde ze haar hand op zijn voorhoofd en sloot zijn ogen.

"Dat weet ik zeker. Ga nu slapen en rust wat uit. Morgen gaan we weer de zon in. Goed?"

Johannes glimlachte zowaar een beetje. "Boogschieten. Ik geef je de nieuwe pijlen die je van me tegoed hebt."

Antonia moest ook een beetje glimlachen. "Ook al heb ik vals gespeeld. En nu slapen."

John gehoorzaamde en begon weer diep te ademen. Antonia streelde zachtjes zijn voorhoofd, dat in de schaduw gehuld was. "Slaap lekker," mompelde ze, "ik hou van je." Maar ze wist niet of hij het nog kon horen.

Ze trok de dunne deken weer over haar vriend en haalde haar hand van zijn voorhoofd.

Terwijl ze opstond en naar de pot met water en kruiden reikte, keek ze eindelijk op en staarde naar wat haar de hele tijd had achtervolgd. De schaduwen vormden een vorm die op haar blik wachtte.

Als een figuur uit rook stond hij tegenover haar en staarde haar aan. De figuur droeg een mantel en een masker dat de snavel van een vogel vormde.

Antonia beantwoordde de blik, rechtop staand en alsof ze betoverd was. De lucht leek tussen hen in te glinsteren toen de onsterfelijke aanwezigheid en het meisje elkaar aankeken zonder met hun ogen te knipperen. Plotseling wist ze naar wie ze keek en ze strekte haar hand naar voren. "Ga!" fluisterde ze, "laat hem hier en ga weg."

Het meisje staarde me plotseling aan. Recht in de ogen die ik niet heb, recht in de ziel die niet bestaat.

Voor het eerst weet ik niet meer zeker of ik zweef of loop, of denk of voel. Het oppervlak van haar ogen weerspiegelt me plotseling, net als haar ziel erachter. Een blik die me raakt. Ik herken plotseling de ogen. Staren die me door het vuur aankijken. Woorden die in een boek geschreven staan. Alles verdwijnt in het vuur voordat het koud wordt.

De dans is plotseling voorbij. Voor een paar seconden realiseer ik me weer dat het voelt alsof het vuur me in zijn greep heeft.

"Ga!" zegt ze, 'laat hem hier en ga weg.'

En ik verdwijn. Als een vuur dat gedoofd wordt door de wind, trek ik me terug en zweef terug in de schaduwen, terug in de wereld waarin ik noch geest, noch lichaam, noch voorwerp ben. Waar mensen allemaal hetzelfde zijn.

"Je mist het boek," fluister ik terwijl ik wegloop, 'gered van het vuur.'

Dan verdwijnt mijn reflectie in haar ogen. Ik voel het vuur weer woeden in duizend lichamen. Ik ben op duizend plaatsen in de wereld. Ik ben in de huizen met de dichtgespijkerde planken, in de steegjes en de ratten. Op de kade van de bruine stad en in de dorpen op het platteland.

Maar ik ben niet meer aan boord van het scholschip. De mast van het schip gaat de lucht in en vaart verder naar de grijze stad, naar een lot dat mij niet meer interesseert.

Hoofdstuk 5

“Gaaf het?”

Johns gezicht vertrok van spanning en pijn terwijl hij de ochtendlucht inademde. Hoewel hij op de weg naar herstel was, was hij nog niet beter, ondanks de genezing. Maar hij was niet langer besmettelijk, althans dat dacht de bemanning.

“Het is goed,” perste hij er tussen opeengeklemd tanden uit en hij stootte de lucht met een zucht uit.

Ze greep zijn schouder angstig vast.

“Je trilt als vers gevangen makreel! Je kunt beter weer gaan liggen, anders krijg je weer een ziekte,” voegde ze er zachtjes aan toe, terwijl ze een weerbarstige haarlok achter haar oor streek. “Zorg ervoor dat het niet te strak komt te zitten...” zei Thomas terwijl hij langs de twee schuifelde.

De twee keken elkaar even verward aan en haalden hun schouders op bij de vreemde uitspraak.

“Vreemde kerel,” mompelde Johannes: “Maar naar binnen gaan klinkt goed.”

Voorzichtig tippelde hij over het dek de buik van het schip in. Nadat Antonia hem terug naar zijn kooi had gebracht, keerde ze terug naar haar plaats bij de reling en dacht na over de gebeurtenissen van de vorige nacht.

De ochtend was somber en koud. Mistflarden dreven samen met de ijsschotsen over het grijze water en de bries deed haar rillen. Afgezien van één wolk boven hen, die iets donkerder was dan de andere, was er niets opwindends te zien. Alleen maar grijs in alle richtingen.

Was het gewoon een wolk, of verborg het de schaduw die Johannes had gevolgd? Ze voelde een gespannenheid in zich die ze zelden eerder had gevoeld. Het gevoel bekeken te worden, gekoppeld aan een oncontroleerbare angst voor haar vriend.

De bemanning sliep nog, met uitzondering van Thomas en de kapitein, op het kabbelen van de golven op de boeg na. Volgens Thomas zouden ze morgen in Londen aankomen. Eindelijk. Aan deze eeuwige lange reis zou eindelijk een einde komen. En het boek...

Antonia wist niet zeker of ze dit deel van de nacht had gedroomd of dat deze entiteit, deze personificatie van ziekte, echt met haar had gecommuniceerd.

Ze moest er in ieder geval haar ogen voor openhouden.

“Hé, *Emil*,” klonk het over het dek en het haalde Antonia uit haar gedachten.

“Ja?” antwoordde ze en draaide zich om. Thomas stond achter haar en grijnsde op zijn wrange manier naar haar: “Ga de mast in en strijk het zeil. De kapitein bedoelt volle kracht vooruit.”

Ze knikte stijfjes: “Aye.”

“En...”, zei hij na even aarzelen, ‘fysieke arbeid brengt je ook weer op lichtere gedachten, nietwaar?’, hij klopte haar op de schouder en ging weer verder met zijn werk aan de schotten. Antonia keek de oudere matroos na en dacht bij zichzelf: *Het is een vreemde vent, maar wel heel aardig.*

Ze schudde zichzelf eens uit en begon in de mast te klimmen. Eenmaal bij de ra maakte ze de touwen los die het zeil korter hielden. Toen het laatste deel van het vierkante zeil viel, was er een nauwelijks merkbare schok en de snelheid nam iets toe, tot misschien vier knopen.

De bries die Antonia aan dek had gevoeld, was ook veel sterker op de ra, dus ze moest zich aan de mast vastklampen om niet om te vallen.

Een enkele zonnestraal brak door de wolkenzee en verlichtte de ijsschots even. Ze sloot even haar ogen en lachte hartelijk, terwijl ze de warmte van de zon en de wind in haar haren voelde.

Zo voelt vrijheid, dacht ze.

De stad had dezelfde kleur als het weer, grijs, net als de wolken erboven. De vlotter voer de haven van Londen binnen en passeerde veel andere schepen van verschillende types: soms vissersboten, maar ook veel koggen en zelfs een galjoen. Manoeuvreren werd moeilijker door de dichte massa schepen, zodat ze maar langzaam vooruit kwamen.

“Alle hens aan de roeispanten!” blafte Heinar over het dek: “En iedereen wiens benen trillen, in het zeil!”

Er brak een vlaag van activiteit uit en alle bemanningsleden verdrongen zich voor hun favoriete posities. Antonia baande zich een weg door de veel grotere matrozen en klom, net als een aap, de mast op naar het vierkante zeil. Ze werd al snel vergezeld door Johannes, Arnold en Valentin, die zich ook klaarmaakten.

“Is er een plek in zicht?” riep Jacob naar het kraaiennest, dat bezet werd door Paul.

“Tot nu toe niets, koopman!” riep het smutje naar beneden en ging terug naar het spotten van een aanlegplaats tussen alle andere schepen.

Antonia zag hoe haar broer naar Heinar toe ging en met hem een verhit gesprek aanknoopte.

“Kapitein!” kwam van boven: “Er is een geschikte ligplaats aan bakboord in zes lengtes!”

De twee leken opgelucht en de schipper knikte naar Fabian, die aan het roer stond.

De koers van de dobber werd toen gecorrigeerd en ze voeren langzaam in de richting van de baan tussen de schepen.

“Roer naar bakboord!” riep Heinar: “Maak de schoten los! reven!”

“Aye!” riep de bemanning eenstemmig en haastte zich om de bevelen uit te voeren.

Met een lichte ruk roeiden vier matrozen de rader in het gat, terwijl de mastklimmers hun post verlieten zodra ze hun steentje hadden bijgedragen.

Thomas, Walter en Rüdiger pakten elk een touw en spreidden zich uit over de bakboord-, stuurboord- en boegwanten.

Een paar stevige mannen die eruitzagen als havenarbeiders verschenen nu op de steiger. Ze knikten naar de bemanningsleden.

Met een zwaai wierpen de drie aan dek hun touwen naar de arbeiders, die ze routinematig opvingen.

Ze bevestigden de touwen aan de bolders met een snelheid en behendigheid die je niet zou verwachten van het gros van de mannen aan de rand van het havenbassin.

De bemanning van de vlotter spreidde zich uit over de lange touwen en trok in antwoord op een geroepen “En trekken!” van Heinar, die op het achterkwartier stond voor een beter overzicht.

Antonia beseftte dat ze nooit eerder had nagedacht over het gewicht van de vlotter, terwijl het zweet zich op haar voorhoofd verzamelde.

Na een paar minuten flink trekken lag het schip eindelijk perfect en werden de touwen vastgesjord.

Iedereen ging in positie staan en stelde zich op.

Heinar en Jakob liepen langs de zeelieden.

Ze onderzochten elk van hen, die de afgelopen weken een bemanning waren geworden.

“Jullie hebben samen veel meegemaakt op deze reis,” begon Jakob, “jullie hebben alle weersomstandigheden doorstaan en zijn doorgevaren, ongeacht zon, wind of storm. Zijn jullie het daarmee eens?”

“Aye!” riep de bemanning eensgezind.

“Jullie hebben de lading verdedigd tegen golven en piraten!”

“Aye!”

“Kapitein!”

“Ja, koopman?” vroeg Heinar ernstig, terwijl hij haar broer in het gezicht keek.

“Vind je dat deze zeelieden een beloning verdienen?”

De schipper zweeg even en keek elk van de matrozen in de ogen.

Toen zijn blik op Antonia rustte, moest ze even slikken. Die ogen, grijs als het water dat op de boeg kabbelde, doorboorden haar letterlijk en leken haar aan het dek vast te pinnen.

Hij vernauwde zijn ogen en Antonia's hoofd leek in vlammen op te gaan om aan zijn blik te ontsnappen. Haar keel leek het een goed idee te vinden om zich steeds strakker samen te knijpen om geen lucht door te laten.

Hij zal me herkennen, dacht ze, en ik kan er niets aan doen. Hij heeft me nu.

Toen gingen die haviksogen verder en Antonia moest zich vermennen om geen luide zucht van opluchting te slaken.

Nadat de kapitein klaar was met zijn inspectie, zei hij kortaf: “Ja, meneer, ik denk dat deze matrozen een beloning verdiend hebben.”

Jakob knikte kortaf en zei toen weer luider in de richting van de bemanning: “Dan hebben jullie een paar dagen in de staalwerf verdiend, die ik zal financieren!”

“Aye!” Deze keer klonk de bemanning oprecht enthousiast.

“Rust uit en dan kunnen jullie gaan huren waar je maar wilt,” ging Jakob verder, “We hebben deze reis samen volbracht. Bedankt daarvoor, heren. Jullie kunnen nu gaan.”

Ik houd afstand, hoewel ik een weg in het schip en in het hart van het meisje zou kunnen zoeken. Ze kan zeker niet stoppen aan mij te denken. Ik zou terug kunnen gaan naar het schip en de oude man proberen...

Nee! Ik heb belangrijkere dingen om me op te concentreren. Het vuur moet blijven branden. De grijze stad is een groter doelwit dat mijn aandacht nodig heeft. De vlammen flakkeren al achter sommige ramen, maar nog lang niet genoeg. Er zijn nog geen kuilen gegraven buiten de poorten voor de uitgebrande mensen. Er lopen nog steeds geen hulpeloze kwakzalvers met vogelgezichten rond die doen alsof ze behulpzaam zijn. Ik ben nog niet tevreden. Maar mijn knagende boodschappers sluipen door de donkere steegjes en verspreiden het zwarte nieuws: de hele stad zal in vlammen opgaan als de Zwarte Dood er klaar mee is!

Hoofdstuk 6

Antonia werd wakker en vroeg zich af waar ze was. Ze lag niet in een hangmat, hoewel ze zich voorstelde dat hij nog wel schommelde. Er klonken stemmen door de muren. Toen herinnerde ze zich dat ze op de staalwerf was waar ze gisteren waren aangekomen. Ze hoorde stemmen schreeuwen en bevelen geven, en het rollen van vaten over kasseien, dezelfde melodie die ze had gehoord voordat ze Lübeck verliet.

Ze rekte en rekte zich uit en genoot er even van dat ze eindelijk weer op iets anders lag dan een hangmat. Toen stond ze op. Haar kamp was het enige dat nog bezet was. Afgezien van haar waren er alleen mannen in de kamer geweest. Op het schip had ze er geen moeite mee gehad, maar omdat haar die avond was gevraagd of ze zich niet wilde wassen, vroeg ze zich af of het misschien veiliger was om zich nu af te zonderen van de matrozen.

Ze liep naar de kade. Johannes kwam haar vrolijk tegemoet. Afgezien van een paar lichte littekens was er niets aan te zien dat hij een paar dagen geleden bijna was gestorven. De zon scheen door zijn haar en voor het eerst in maanden had hij weer een grasspriet in zijn mond.

“Goedemorgen, slaapkop!” lachte hij, “We zouden samen ontbijt klaarmaken voor het team, dat heb ik nu in mijn eentje gedaan.”

Hij gaf haar een schertsende, verwijtende blik. Het was de eerste keer in maanden dat ze elkaar in een stad hadden ontmoet. Haar kleren waren meer gescheurd dan eerst en haar haar was uitgegroeid. Antonia grijnsde even dromerig en antwoordde toen:

“Jammer dat je het hart niet had om me wakker te maken. Maar bedankt!”

Johannes grijnsde en trok haar mee het schip op. De andere matrozen zaten al in een kring en lieten hun pap bijvullen.

Antonia had Jakob sinds die avond niet meer gezien. De matrozen wisten niet waar hij was, maar ze vermoedde dat hij nu waarschijnlijk met zijn koopvaardijtraining begon.

Ze zuchtte binnensmonds. Het onaangename deel van Jakobs reis stond op het punt te beginnen. Zelf wist ze nog niet wat er zou gebeuren. Ze was erin geslaagd om te ontsnappen, maar ze had niet genoeg van de wereld gezien toen ze vertrok om echt te beseffen hoe haar leven in Londen eruit zou zien. Niemand zorgde hier voor haar en het enige wat ze had waren een paar oude brieven.

John besepte na een tijdje hoe attent zijn vriendin was en wenkte haar na het eten naar de boeg voor een rustig gesprek. Het water klaterde vrolijk tegen de muur, maar je kon het alleen horen als je heel goed luisterde.

“We zijn nu in Londen. Gaan we allebei weg?” vroeg Johannes.

“Ik denk het wel,” antwoordde Antonia, “ik ben bang dat iemand me zal ontdekken. Ik ben ver genoeg weg van die walgelijke groenjas die met me wilde trouwen. Maar ik denk dat ik echt voorzichtig moet zijn.”

“Waarom?” vroeg Johannes, terwijl hij over de reling leunde, “Niemand kent je hier. Mensen kunnen niet eens verstaan wat we zeggen.”

“Nee, ik denk dat het door mijn oma komt,” zei Antonia. Voordat ze het kon uitleggen, knikte Johannes al.

Juist, ik weet weer wat je bedoelt,” zei hij bedachtzaam, “Een paar van de anderen stappen hier waarschijnlijk ook van boord. Weet je,” zei hij grijnzend tegen haar, “ik denk bijna dat Arnold en Fabian ook ergens aan proberen te ontsnappen. Ze zijn nog nooit in een haven aan land gegaan, behalve hier.”

“Dat zijn ze ook,” antwoordde Antonia serieus, “Arnold heeft het me verteld. Ze zijn bijna vermoord omdat ze gingen jagen, wat niet mocht. En sindsdien zijn ze op de vlucht. Ze zeiden dat als je eenmaal op de vlucht bent, je altijd op de vlucht bent.”

John zweeg een tijdje nadat ze dit had gezegd.

“Nou,” antwoordde hij toen, “Hoe dan ook, het is duidelijk dat ik je... je nu iets verschuldigd ben, en

daarom ga ik zeker met je mee als je ontsnapt, ja?"

Antonia glimlachte even en keek naar de meeuwen die over de daken van de grijze stad vlogen. "We beginnen met het verlaten van de staalwerf. Ik denk niet dat ik Jakob nog terugvind," zei ze. Ze was een beetje verdrietig. Jakob had haar leren lezen en schrijven en had haar geholpen toen haar vader weer eens te streng was geweest. En hij had haar nooit verraden. Maar ze had geen keus.

Hainer Scholle paradeerde op en neer voor de matrozen toen ze terugkwamen.

"We hebben een capabele bemanning gevormd," zei hij terwijl hij de groep bekeek, "Nu, wie van jullie tekent voor de volgende reis?"

Thomas stak zijn hand op, maar Hainer leek niet langer verbaasd. Hij knikte alleen vertrouwelijk naar hem. Arnold en Fabian keken elkaar kort aan en staken toen hun hand in de lucht. Paul had ook zijn hand opgestoken. Rüdiger schudde alleen zijn hoofd en at verder. Valentin keek naar zijn voeten en mompelde iets.

"Spreek duidelijk!" donderde Hainer naar hem, waarop Valentin geschokt zijn hoofd ophief.

"Ik zal morgen mijn antwoord geven," zei hij duidelijk en keek snel weer naar zijn voeten. Hainer mopperde verontwaardigd, maar liet hem met rust.

"En jullie twee!" wendde hij zich tot Johannes en Antonia.

"Ik wilde alleen maar naar Londen reizen," antwoordde Antonia, Johannes knikte alleen maar instemmend. Hainer pakte hen beiden met één hand bij de schouder.

"Je zult zien, niet lang meer en je zult het verlangen naar de zee weer in je botten voelen," gromde hij, "Ga nu en laat zien wat je geleerd hebt."

Antonia en Johannes keken elkaar een beetje schaapachtig aan, onzeker over wat er van hen werd gevraagd. Hainer nam op dezelfde manier afscheid van Rüdiger, die triomfantelijk naar Valentin grijsde en van boord ging.

Antonia en Johannes namen enigszins schaapachtig afscheid en vertrokken kort daarna met Antonia's tas. Antonia merkte dat Valentin hen droevig nakeek voordat hij weer wegkeek. Hainer hield hen nog een keer tegen voordat ze de plank verlieten.

"Jullie hebben je loon nog niet ontvangen," herinnerde hij hen eraan, terwijl hij twee zakken met munten uitstak. De twee jonge reizigers namen het geld verbaasd aan en gaven de kapitein een laatste knikje.

"Ahoi, kapitein," zei Johannes en salueerde.

"Ahoj," zei Antonia ook rustig en voegde er zachtjes 'Hainer Scholle' aan toe. De oude kapitein verdiende die bijnaam echt. Hij glimlachte even, een zeldzaam gebaar op zijn ernstige gezicht, en stampte toen terug over de plank het schip op.

De staalwerf was gescheiden van de andere kades. Johannes en Antonia hadden gewoon door de toegangspoorten kunnen lopen, maar dat was te gemakkelijk voor twee zwervers uit Lübeck die graag op daken klommen.

Ze verkenden waar de bewakers stonden. Ze splitsten zich op, Antonia volgde het gebied ten noorden van het gebouw. Toen ze de eerste bewaker vond, verstopten ze zich onder een pilaar zodat ze er niet verdacht uit zou zien. Toen realiseerde ze zich dat er nog iemand aankwam en ze stopte bijna met ademen.

Toen ze begonnen te praten, waren ze verbaasd dat ze na een paar zinnen iets begonnen te zeggen dat ze konden verstaan.

"Frank! Ik kan de post bij de oostelijke uitgang niet bemannen, denk je dat ik eruit geschoten word als ik hem onbewaakt achterlaat?" vroeg een van hen.

"Ga je gang," antwoordde de ander, "maar betrek mij er niet bij. Ik weet er niets van en ik heb jullie geen tips gegeven."

Antonia duwde zich weer van de muur af en ging op zoek naar Johannes. Ze bereikte hem net toen hij aan het einde van zijn ronde was gekomen.

“De oostpoort is op dit moment onbewaakt,” zei Antonia haastig, “laten we de kans grijpen en de staalwerf verlaten zonder dat iemand iets vermoedt.” Johannes wilde antwoorden, maar Antonia pakte hem bij de arm en trok hem mee richting de oostpoort zonder dat hij iets kon zeggen. Toen ze bij de oostpoort aankwamen, stonden ze als versteend.

De kletterende voetstappen van een bewaker klonken om de hoek. Maar ze wachtten tot ze voorbij was. Even later renden ze de poort uit en verder tot ze de poort niet meer konden zien. Toen haalden ze opgelucht adem, want ze hadden het gehaald.

“Gaat het een beetje? Of was dat te spannend?” vroeg Antonia. Omdat Johannes nog steeds tegenstribbelde, hijgde hij een beetje en kon er alleen een gespannen: “Ja, het gaat prima” uit krijgen.

“Weet je het zeker?” vroeg ze.

“Ja, het gaat echt goed. Ik voel me veel beter dan een paar dagen geleden,” zei hij, “Nu rennen, laten we eens kijken of ik nog steeds sneller ben dan jij.”

Toen ze een paar honderd meter verder waren gerend, zei Johannes weer serieus: “We moeten ergens gaan slapen, ik heb geen zin om hier vannacht op straat te liggen.”

Antonia hijgde, nog steeds grijnzend over haar hele gezicht. “We hoeven niet zo hard te rennen, ik weet zeker dat we gewoon door de poort zouden zijn gelaten.”

Johannes grijnsde weer en stelde het mes aan zijn riem bij. “Dat is waar, maar het is zoveel leuker op deze manier.”

Antonia grijnsde en samen slenterden ze door de steegjes. De huizen die aan de oever van de rivier stonden, hadden vreemde flappen voor hun deuren om te voorkomen dat het water de woonruimtes binnendrong. De huizen rond de Stahlhof zagen er net zo rijk uit als die in Antonia's thuisstraat.

“Kijk daar maar eens achterom! Misschien is een paar tellen verderop de ambachtsliedenwijk. We kunnen vragen of we daar in de stallen mogen gaan liggen,” stelde Johannes voor.

Een paar minuten later waren ze in de buurt aangekomen. De huizen waren van grijze steen, zoals bijna overal in de stad, maar ze waren veel kleiner dan die rond de staalfabriek.

Er was een drukte van belang in de straten, mensen die goederen naar de markt brachten en spelende kinderen. Antonia keek naar hen en grijnsde inwendig bij de gedachte dat zij en Johannes ooit ook zo hadden gespeeld. Toen concentreerde ze zich weer op haar taak.

Het schemerde al toen ze de straat weer verlieten. Het feit dat ze de taal van het land niet verstonden, was een grote moeilijkheid gebleken. De meeste pogingen waren geëindigd met iemand die hen wegjoeg.

Johannes geeuwde en keek ongemakkelijk naar de mensen die uit een taverne wankelden terwijl het begon te regenen.

“Misschien hadden we net als Valentin moeten doen,” gaf hij toe, “Die jongen is echt heel slim als je hem goed in de gaten houdt. Maar nu zullen we waarschijnlijk ergens naar binnen moeten sluipen.”

Antonia keek een beetje ontstemd op. “We kennen de weg hier niet zo goed,” zei ze, “En de stad is veel groter dan thuis.”

“Het is ook de belangrijkste stad van Engeland,” antwoordde Johannes, “Laten we gewoon in de steegjes blijven zoeken. Hoe heette je oma eigenlijk?”

Antonia nam de letters in haar hoofd door, die ze nu meerdere keren had gelezen.

“Ze schreef altijd gewoon ‘je liefhebbende moeder’ of zoiets,” zei ze, “Maar mijn moeder heette Viola en ze was van hier. Het enige wat ik van mijn oma weet, is dat ze hier woonde en een genezeres was. Haar man was een medicus en toen hij stierf, nam zij het bedrijf over - en werd toen verbrand als heks.”

“Misschien kunnen we iemand vinden die onze taal spreekt,” stelde Johannes voor, “en hem vragen naar onderdak. Anders moeten we terug naar de schol - of op een binnenplaats slapen.”

“Ik denk dat deze stad heel anders is dan Lübeck,” antwoordde Antonia nerveus.

De regen kletterde op de stoep en weerspiegelde de grijze lucht. Meer mensen stroomden uit de taverne waar ze hadden geschuild terwijl het water van het dak droop.

"Ik wil met dit weer niet echt in de steegjes slapen," mompelde Antonia.

Voordat ze haar zin had afgemaakt, draaide iemand in de menigte zich naar hen om.

"Logeerpartij?" vroeg hij wazig, "zijn jullie op zoek naar een logeerpartij?"

Antonia schudde schaapachtig haar hoofd en probeerde met handgebaren uit te leggen dat ze de taal niet sprak. Johannes knikte alleen als antwoord.

De man pakte Antonia bij haar schouder en draaide haar om, zodat ze een steegje in kon kijken.

"Er is... Een man?" de vreemdeling probeerde zijn hand in broze buitenlandse woorden, "Een man, die vreemden in zijn huis laat slapen. Huis voor... Slapen. Hij spreekt Duits. Kom met me mee."

"Wat zei hij?" vroeg Johannes verward en volgde Antonia, die door de man het steegje in werd getrokken.

Ze stopten voor een smal, grijs huis met scheve ramen, genesteld in de rij huizen langs de steeg. Roestige uithangborden hingen boven de deuren en etalages, eenzaam zwaaiend onder het gekletter van de druppels. Maar het huis voor hen had geen etalages, alleen een deur naar binnen. De man liet Antonia los, zwaaide Johannes toe en wees naar het huis. Hij sprak een paar woorden die ze niet konden verstaan en liep toen weer weg. De twee tieners keken hem verward na.

"Hebben jullie iets begrepen?" vroeg Johannes verward.

"Volgens mij kende hij een beetje Duits. En hij wilde ons op de een of andere manier naar dit huis brengen, want hier kun je slapen," antwoordde Antonia, "Zullen we kloppen?"

Ze stonden allebei een tijdje ongemakkelijk te wachten tot de ander iets zou doen. Uiteindelijk klopte Johannes op de zware houten deuren, net toen Antonia ook haar arm had opgeheven.

Even leek het huis net zo verlaten als het steegje. De regen had hen doorweekt tot op het bot toen iemand eindelijk een grendel van binnenuit bewoog en de bovenste deurvleugel met een schrapend geluid openging. Het gezicht dat erachter verscheen was bedekt met rimpels en ouderdomsvlekken, maar de oude man keek haar met vriendelijke bruine ogen aan.

"Hallo," zei Johannes verlegen, 'We zijn, eh, op zoek naar een slaappleats...' hij haperde en wachtte op antwoord om te zien of de man het begreep.

De gelaatstreken van de man draaiden zich om in een glimlach. "Ah, zeejongens," antwoordde hij met een scherp accent, maar in hun taal, "Waar komen jullie vandaan?"

"Lübeck," antwoordde Antonia, "Mogen we alsjeblieft binnenkomen?"

"Hm, dat lijkt me geen probleem. Wacht even, ik moet de deur openmaken. Mijn oude vingers zijn niet zo lenig als die van jou."

De man dook achter de houten planken en even later ging de deur helemaal open. De twee reizigers gingen opgelucht naar binnen. De man sloot de deur weer achter hen en de gang waarin ze zich bevonden was plotseling gehuld in schemering, alleen verlicht door de lamp die de man vasthield.

"Wat willen jullie precies?" vroeg hij terwijl hij de grendel weer naar voren stak.

"We zoeken een plek om te slapen voor de nacht en wilden vragen of we hier konden slapen," zei Antonia, "We willen niet verder reizen, maar een tijdje in Londen blijven. Iemand heeft ons hierheen gestuurd."

De man keek haar vriendelijk aan. "Natuurlijk. Ik neem soms vreemden in huis, ik ben altijd blij om wat gezelschap te hebben. Ik woon hier alleen. Vroeger waren hier een vriend en zijn vrouw die veel klanten hadden, maar die zijn overleden."

De man leidde hen een smalle trap op tot ze bij de zolder kwamen, waar vier bedden stonden.

"Je kunt daar slapen," zei hij, "Je kunt naar beneden komen en bij het vuur zitten. Ik wil nog eens met iemand praten."

Met deze woorden en een korte, onderzoekende blik op Antonia's gezicht verdween de man weer. Antonia en Johannes keken elkaar grijnzend aan en legden hun spullen op de twee bedden links.

"Zullen we naar beneden gaan?" vroeg Antonia. Johannes knikte na een moment.

De man wachtte hen op, zittend in een houten leunstoel voor een houtvuur. Hij keek hen aan toen ze binnenkwamen en glimlachte vriendelijk.

"Ik heb de thee opgezet," zei hij, "gaat u zitten."

Aarzelend namen de gasten plaats op de stoelen die hen werden aangeboden. De man goot een paar kruiden in de kopjes op de grond en goot er water in. Hij overhandigde het aan hen. Zijn handen waren bruinachtig, alsof ze jarenlang met klei en aarde hadden gewerkt.

"Zo," zei hij, "vertel het ons nu maar. Of stel vragen. Ik wacht wel."

Johannes en Antonia keken elkaar weer aan, Antonia schraapte haar keel.

"Hoe komt het dat je onze taal spreekt?" vroeg ze.

De man lachte. "Goede vraag. De twee vrienden die hier woonden spraken het. Ze doken hier op, net als jij, maar ik ben hier ook net geweest en we zijn vrienden geworden. We aten en speelden bijna elke avond samen. Sommige dagen, als we echt in een goede bui waren, gingen we wandelen. Af en toe had hij zijn vrouw bij zich, dan kookten zij en mijn vrouw samen."

"Dat klinkt leuk," antwoordde Antonia, "Waaraan zijn ze gestorven?"

"Mijn vriend stierf aan een ziekte," zei de man, terwijl hij in het vuur staarde en knikte, "En zijn vrouw later.... Maar daar praat je niet over. Ze hebben hun dochter hier opgevoed, leuk kind, maar ze is op een gegeven moment verhuisd, getrouwd. Toevallig."

De man keek Antonia weer aan, een beetje vreemd, en Johannes volgde zijn blik in verwarring. Toen stond de man op en hinkte naar een tafel in de hoek van de kleine kamer.

"Drink je thee!" zei hij schor, "Het is lekker."

Na korte tijd kwam hij terug en hield tot verbazing van de reizigers een dik boek in zijn hand. Hij sloeg het open terwijl hij weer in zijn leunstoel ging zitten en staarde er een tijdje in.

"Er staan een heleboel recepten in," zei hij, "Het enige wat ze van hun vaardigheden hebben achtergelaten. Dit is het boek waarin ze hun kennis hebben vastgelegd, over kruiden en ziekten. We hebben elke vrije minuut samen doorgebracht sinds we begin 20 waren, samen hoog en laag gegaan en 's avonds gedronken tot we niet meer recht konden lopen. Dat waren de dagen dat we 's avonds op het puntje van onze stoel zaten en de volgende ochtend weer zwoegden. Soms wou ik dat ik nog steeds zo fit was."

Hij keek even weemoedig naar de foto en vervolgde: "Het waren bijzondere mensen, en een bijzondere vrouw. Ze was in staat om zoveel mensen te helpen. Ze was een vrouw van de geneeskunst en schreef ook dit boek over haar recepten. Kort voordat ze stierf, gaf ze me dit boek met de woorden: "Zorg goed voor dit boek en als iemand ernstig ziek is, kijk er dan eens in." Ik begreep het niet. Ze had daarna niet veel tijd meer."

Antonia staarde hem aandachtig aan. "Ik denk dat ik de vrouw ken," zei ze zachtjes.

De man keek haar weer even aan. "Waar precies?"

"Ze was mijn grootmoeder," antwoordde Antonia, "Mijn moeder is hier opgegroeid en haar moeder was een genezeres, haar man was een medicus. Ik heb nog steeds de brieven die ze elkaar stuurden."

De man keek haar kort aan. "Dat zou best kunnen," zei hij toen, "Je hebt hetzelfde gezicht als haar dochter. Heel erg hetzelfde. Dan ben je toch haar zoon?"

Antonia haperde even en wierp een blik op Johannes. "Ja," zei ze uiteindelijk, "Mijn... mijn naam is Emil. Dit is Johannes."

De man knikte en keek weer weg.

"Ik kan niet lezen," zei hij, "Het enige nut dat het boek voor mij heeft zijn de plaatjes. Kijk ernaar, misschien kun je er meer mee doen. Het maakt me verdrietig om het weg te geven, maar je hebt het recht om dat te doen als het van je grootmoeder is geweest."

Antonia nam het boek verbaasd aan en bladerde de bladzijden devoot door, dolblij dat ze het spoor van haar grootmoeder zo snel had gevonden. Ze had zich nooit kunnen voorstellen wat ze zou doen als het zover zou komen, en nu had ze een kostbaar boek met geneeskrachtige recepten

in haar hand.

Ze pauzeerde toen ze een bladzijde vond die leek op de tekeningen op de brieven. Langzaam las ze de tekst door en herkende verschillende instructies die ze op het schip had gebruikt om John te helpen.

“Kijk,” zei ze terwijl ze hem een duwtje gaf, “dit had ik kunnen gebruiken.”

Johannes leunde naar haar toe en knikte. “Misschien helpt het met de dingen die er nog zijn,” zei hij.

De man zat daar een tijdje, zijn ogen gericht op het vuur alsof hij meer zag dan vlammen. Toen draaide hij zich vrolijk terug naar de twee gasten.

“Vertel jullie verhalen dan,” zei hij, “en laat niets weg. Ik heb nog tijd.”

Toen het vuur gedoofd was, wenste de oude man Johannes en Antonia een goede nacht. Nadat ze zich hadden omgekleed, gingen ze naar bed. Het schommelen van het schip, dat zich in hun herinneringen had vastgebrand, achtervolgde hen in slaap.

Midden in de nacht werd Antonia wakker van een borrelend geluid. Ze kon het geluid niet identificeren. Dus stond ze op en kleepte zich aan. Johannes, die wakker was geworden van het geluid, ging vermoeid rechtop zitten.

“Wat is er aan de hand?” mopperde hij verward, “Oh, we zijn niet meer op het schip. Waarom sta je op?”

Ze antwoordde zachtjes: “Hoor je het lawaai niet? Ik ga het tot op de bodem uitzoeken. Blijf maar stil liggen.” Antonia ging naar beneden en zag de oude man over een pot gehurkt zitten. Er borrelde een vloeistof uit de pot. Antonia schraapte haar keel en haar gastheer draaide zich om, verlicht door het haardlicht.

“Het spijt me, ik heb het boek dat ik je gaf weer meegenomen. Ik herinnerde me een recept dat helpt tegen mijn rugpijn. Ik word de laatste tijd wat gammeler,” zei hij.

“Het is al goed,” antwoordde Antonia, “ik vroeg me alleen af hoe het zat met de geluiden. Helpt het recept echt?”

“Ja! Mijn rugpijn is in ieder geval magisch verdwenen,” meldde de man enthousiast. Antonia ging tevreden terug naar bed. Johannes, die al nieuwsgierig zat te wachten, vroeg meteen wat er aan de hand was en Antonia legde het hem uit. Ze praatten kort en gingen toen terug naar bed. Een tijdje gingen Antonia's gedachten terug naar haar huis, het huis in de Engelsgrube, zoals Mia het had genoemd, en hoe het met haar zus, Ava en haar vader ging. Te midden van haar herinneringen viel ze in slaap.

De volgende ochtend stond de oude man hen op te wachten met een heerlijk ontbijt. Hij vroeg geen geld. Toen ze vol zaten, bedankten ze hem voor alles en de oude man gaf Antonia het boek, maar ze beloofden 's avonds terug te komen om de nacht weer bij hem door te brengen.

John en Antonia dwaalden opgewonden door de steegjes, terwijl ze nadachten over wat ze in Londen konden doen als ze hier wilden wonen, of dat ze zich weer bij de schots moesten aansluiten. Ze liepen verder door de stad en toen langs de haven naar de markt, omdat ze nog iets nodig hadden voor de lunch. En dus kochten ze een groot brood.

Hoofdstuk 7

Het regende boven Londen. Geen ongewoon weer, zoals Johannes en Antonia zich na een paar dagen realiseerden. Mist en regen wisselden elkaar af, zodat de stad voortdurend gehuld was in een grijze sluier die geluiden dempte en figuren verhulde als een onzichtbare mantel die de vluchtelingen verborg.

De tweede week van hun verblijf in Londen was net begonnen. Inmiddels kenden ze de weg beter dan sommige Londenaren, ze wisten waar ze hun eten konden kopen en ze kenden enkele van de labirintische steegjes, trappen en deuren die door het doolhof van huizen en muren leidden. Ze

hadden geleerd om een paar woorden en zinnen in de vreemde taal te begrijpen, maar meestal communiceerden ze met handgebaren.

Johannes opende de houten ramen en leunde naar buiten, de steeg in. Antonia zat achter hem op bed en wreef de slaap uit haar ogen terwijl koude, vochtige mist naar binnen sijpelde.

"Is er iets te zien buiten?" vroeg ze vermoeid, terwijl ze zich in haar deken wikkelde.

"Mist," antwoordde Johannes, "en een paar mensen. We moeten ergens werk gaan zoeken. Maar niemand hier verstaat onze taal."

"Hoeveel geld hebben we nog?" vroeg Antonia. Johannes haalde zijn schouders op.

"Genoeg over om drie dagen te eten? De medicijnen kosten het meeste en we hebben nog geen tijd gehad om buiten de stad naar kruiden te zoeken. We moeten echt nadenken over wat we gaan doen," zei Johannes. Hij keek Antonia bezorgd aan. Het meisje met het korte, ruige haar droeg nog steeds haar matrozenkleden en zag er overtuigend uit als een scheepsjongen wiens haar tijdens de laatste reis iets te lang was geworden. Alleen soms, als ze zich uitrekte of voorover boog, realiseerde je je dat ze helemaal geen jongen was, laat staan een man. Het was altijd maar een kort moment voordat de illusie zich weer sloot en de gevaarlijke waarheid verborg. Toch was ze soms maar een handbreed verwijderd van het verraden van zichzelf.

"Ben je van plan om altijd in deze vermomming te blijven?" vroeg Johannes, "Iemand zal het op een gegeven moment toch wel merken."

"Wat moet ik anders doen? Moet ik terug naar Lübeck?" vroeg Antonia, "Moet ik na dit avontuur terug naar de naaikamer om huishoudelijk werk te leren? Vergeet het maar! Ik ga liever..." ze pauzeerde even voordat ze verder ging, "Ik verstop me liever in het gevaar en vlucht nog vijf zeeën over dan dat ik gevangen word gehouden na wat ik heb meegemaakt!"

Johannes moest een beetje grijnzen. Maar de lach was minder luchtig dan voor de reis. Ze hadden allebei veel gezien. Een deel ervan had de vissersjongen liever helemaal niet willen weten, maar toch had hij er geen spijt van dat hij was meegekomen toen hij Antonia in de kleden van haar broer op de kade zag staan.

"Ik zeg alleen maar," begon hij, zijn woorden zorgvuldig kiezend, "dat het mogelijk is dat iemand het toch herkent. Ik bedoel, je kunt nog steeds aan... andere dingen te herkennen dat je... nou ja, een vrouw bent. Zoals haar en kleding."

Hij draaide zich haastig om en keek uit het raam toen hij zich realiseerde dat de blos op zijn gezicht begon te komen. Hij beet geërgerd op zijn lip en veegde zijn gezicht af, dat nu vochtig was van de ochtendmist.

"Misschien moeten we het raam sluiten voordat we erover praten," antwoordde zijn vriendin van achter hem. Hij knikte alleen maar en sloot de ramen weer zodat niemand die hun taal verstond hun gesprek kon afluisteren. De muren in deze buurt van Londen waren erg dun, maar ze hadden nog nooit geluiden uit de andere gevels gehoord en ze voelden zich veiliger op hun donkere zolder dan ergens anders.

"Ik denk dat ik weet wat je bedoelt," zei Antonia een beetje schaapachtig, "maar ik kan er niet veel aan doen... en als ik snel beweeg, zal niemand het merken. In Lübeck viel het ook nooit iemand op als ik in mijn kiel rondliep. Mensen kijken meestal niet goed naar kinderen."

"Dat is waar," gaf Johannes toe, "je hebt waarschijnlijk weer gelijk. Maar... Je bent geen kind meer. En ik denk nog steeds dat we voorzichtig moeten zijn. Misschien moeten we kijken of er ergens verder buiten de stad een plek is waar we kunnen slapen. En we hebben nieuw geld nodig. Het is veel te mooi dat we hier zo mogen slapen."

“We moeten hem de rest geven als we verhuizen,” zei Antonia, “ik vind hem echt aardig. Het is fijn dat we er zo snel achter zijn gekomen waar mijn oma woonde. En het boek is prachtig. Zullen we vandaag proberen wat ingrediënten te kopen? Misschien kunnen we op de een of andere manier wat geld verdienen, zoals oma en opa deden.”

John knikte en tilde het tasje uit zijn schuilplaats onder het bed.

Er klonk een zacht gepiep van vloerplanken van beneden.

“Ik denk dat Godric wakker is. Dus we kunnen naar beneden,” zei Antonia, terwijl ze de tas om haar nek zwaaide waarin ze haar spullen had opgeborgen.

Een half uur later waren de twee jongvolwassenen weer verdwenen in de menigte op het marktplein. Ze slenterden tussen de mensen door, die het slechte weer negeerden als ratten in de sloot. De marktkraampjes hadden hun waren onder doeken verstopt om ze tegen het nat te beschermen.

Handelaren legden hun waren op de houten planken van de kramen, inclusief de vis en het graan, net zoals de schol hen naar Londen had gebracht. De meeste mensen keken alleen maar naar de kraampjes en kochten nog niets, de meeste waren nog niet open en het geroezemoes van stemmen was nog gedempt.

“Het weer hier doet niet vermoeden dat het zomer is,” mopperde Johannes, terwijl hij opnieuw de nattigheid van zijn gezicht veegde, “het is toch op zijn minst de eerste wacht van de ochtend? Ik vind het moeilijk om hier de tijd te zien.”

“We hebben maanden op een schip gezeten,” zei Antonia met een grijns, “dat was meer water dan een paar druppels in de lucht. Zo moet je niet zijn. En het is bijna geen zomer meer.”

Johannes knikte. “Dat klopt. Welke maand is het? Oktober?”

Antonia stopte en ging in een zijstraatje staan om een groep mensen te ontwijken die op hen afkwam. Johannes voegde zich bij haar. De rennende mensenmassa's leken bijna op dodenceremonies in de mist, spookachtige figuren die uit het niets verschenen.

“Zullen we dit steegje eens bekijken?” stelde Antonia voor, “De marktkraampjes zijn nog niet open en misschien zijn hier paden die nuttig voor ons kunnen zijn.”

“Als jij het zegt,” antwoordde Johannes en volgde haar op een afstandje de schaduwen van het steegje in.

Achter de twee jonge mensen schuifelde een gebukte figuur het steegje in. Johannes draaide zich om toen Antonia verder liep en herkende hun gastheer, Godric, die zich in een dikke wollen sjaal had gewikkeld en op een staf leunde.

“Ah, daar is de jongen. Waar is Emil?” vroeg hij met een flauwe glimlach.

“Emil is hier ook ergens,” antwoordde Johannes, “Hij is net weggelopen. Wat doe jij hier?”

Godric lachte een beetje. “Ik koop brood,” antwoordde hij, “ik ga naar het stadhuis en hoop dat ze nog brood hebben om weg te geven. Maar dat hebben ze meestal wel. Soms hebben ze spijt, denk ik, dat ze al mijn gezelschap hebben weggehaald.”

Johannes knikte en keek een beetje nerveus om zich heen. Antonia was verdwenen in de mist van de steeg. “Emil!” riep hij, maar ze was blijkbaar al te ver weg om hem te kunnen horen.

“Waarom zou je spijt hebben?” vroeg Johannes Godric enigszins verbaasd. De oude man vertelde graag verhalen, maar het leek erop dat zijn scherpe geest het hem soms moeilijk maakte om alles in de juiste volgorde te vertellen. Het leek er echter op dat hij op het punt stond een deel van zijn

verhaal te vertellen, wat Antonia zeker wilde weten. Afgezien van het gesprek op de eerste avond, had hij nauwelijks gesproken over wat er met Antonia's grootmoeder was gebeurd.

“Nou, ze hebben mijn vriendin van me afgenomen en zij was het enige wat ik nog had. Ze verdiende geld, veel geld, want soms kwamen rijke mensen haar opzoeken. Totdat er een paar mensen stierven en de familieleden zeiden dat ze met de duivel samenwerkte,” Godric schudde verdrietig zijn hoofd, “maar ze was heel vroom, al was het niet altijd op de normale manier. Maar er zijn mensen voor wie zelfs God niets kan doen. Alleen het boek is gered van het vuur. Maar... Ja. Sommige kerkmensen hebben spijt. Ze weten hoe moeilijk het is om hier alleen te wonen. Zie ik je vanavond weer? Emil ook?”

Johannes knikte haastig. “Emil ook, ik neem hem mee terug. Maar ik denk dat ik hem snel moet vinden. Succes op het stadhuis!”

Godric lachte lichtjes en schuifelde toen met een kort knikje verder.

Antonia keek Johannes met een vies gezicht aan toen hij eindelijk uit de mist kwam om haar tegemoet te komen. Hij had de stemmen in de verte nog niet opgemerkt. Hij wilde net een zin beginnen toen ze haar hand over zijn mond sloeg om hem het zwijgen op te leggen. Antonia gebaarde hem dat hij rustig moest praten, waarop hij instemmend knikte.

“Wat is er aan de hand?” vroeg Johannes verward. Antonia wierp hem een geërgerde blik toe.

“Ben je doof?”

De stemmen werden luider en nu kwamen er voetstappen bij, die ongeveer hetzelfde klonken als de lage stemmen.

“Wees even stil, Johannes!” vermaande ze haar metgezel, die de stemmen en voetstappen nog steeds niet had opgemerkt.

“Wat is er gebeurd?” fluisterde Johannes. Antonia duwde hem een andere zijstraat in. De steegjes zagen er griezelig uit in de mist, alsof het doorgangen waren naar de onderwereld, zonder uitweg en omgeven door steen.

“Ik denk dat ze door hebben dat ik een meisje ben,” zei Antonia nerveus, “en ze doen een beetje vreemd - je weet wel, zoals de mensen in Parsley Lane. Vader en Ava zeiden altijd dat ik uit hun buurt moest blijven. Ik rende weg, over een dak. Waar was je daarnet?”

“Godric sprak tegen me. Waarheen nu?” vroeg Johannes.

“Nou, eerst moeten we hier weg!”

Antonia trok de verwarde Johannes door een ander steegje. Ze kwamen aan op het marktplein, waar de menigte zich verzamelde rond de vele kraampjes. Er waren fruit- en groentekraampjes, viskraampjes, maar ook houtsnijwerk en bont. Het was rumoerig en overal was het druk.

“Zullen we naar de schilderijen daar kijken en dan naar het eten?” vroeg Johannes.

Antonia zweeg en keek nerveus naar achteren. Johannes volgde haar toen ze een steegje indraaide en van een andere kant het marktplein opliep.

“Wat ben je aan het doen? Ga je de hele tijd rondjes lopen?” vroeg Johannes verward. Antonia schudde haar hoofd.

“Ik wil ze afschudden! Ze zijn me gevolgd en als ze me herkennen, heb ik een probleem! En ik ben het niet alleen!” antwoordde ze en verdween in de menigte.

Johannes volgde zijn vriendin en begon een oogje in het zeil te houden, ook al wist hij niet waar hij naar zocht. Antonia trok hem na een paar meter weer mee en haalde haar vingers door haar haar in de hoop dat ze er daardoor misschien anders uitzag.

"Emil!" fluisterde Johannes, "Emil, stop. We moeten rustig blijven. Ga bij een kraampje staan en kijk ergens naar!"

Antonia stopte met tegenzin en keek naar een klein keramisch kopje dat bij een van de kraampjes stond uitgestald.

"Kijk, is dat niet mooi?" merkte ze hardop op om hun gesprek wat normaler te laten lijken.

"Ja, maar het is ook duur," antwoordde Johannes, "en er zijn hier nog steeds geen kruiden. Kom, laten we verder zoeken."

De twee liepen onopvallend een paar kraampjes verder. Antonia keek een paar keer achterom naar het steegje waar ze vandaan kwamen en moest zich vermennen om niet weg te rennen.

"Johannes," begon ze rustig, "als ze me weer vinden - we moeten snel iets bedenken."

"Ze herkennen je vast niet," mijmerde Johannes, "dan heb je misschien een nieuwe hoed nodig?"

"Ik denk dat we hier weg moeten voordat er iets anders gebeurt," zei Antonia zachtjes. Ze streek haar haar weer glad. Johannes beseefte nu nog duidelijker dat Antonia niet bij elke beweging die ze maakte kon verbergen dat ze geen jongen was. Hij duwde haar tussen hem en de marktkramen in, zodat ze tegen de meeste ogen werd beschermd.

"Ik denk dat de vermomming niet meer zo goed werkt," zei hij nerveus, "misschien is het beter als je jezelf op de een of andere manier weer een jurk aanschaft."

"En wat zal Godric daarvan zeggen?" vroeg Antonia wanhopig, "dan moeten we een andere verblijfplaats zoeken en hem met rust laten. Misschien moeten we zelfs Londen verlaten - waarom kan ik niet gewoon als jongen geboren zijn? Als God het zo gewild heeft, waarom laat hij vrouwen dan in huis blijven?"

Antonia keek alsof ze het volgende moment zou gaan huilen. Johannes keek zenuwachtig om zich heen en hield haar voorzichtig bij haar schouder vast om haar niet kwijt te raken. Uiteindelijk vermande hij zich, draaide zich om en omhelsde haar. Een paar seconden maar, toen liet hij haar weer los en keek haar aan, hopen dat hij een verschil had gemaakt.

"Het is ons al een keer gelukt om weg te lopen!" zei hij, beveriger dan hij eigenlijk wilde, "je zei dat je liever voor altijd op de vlucht was dan met iemand te trouwen, weet je nog? Dat is wat je zei. En weglopen was eigenlijk best leuk geweest. En ik ga met je mee. Waar je ook heen gaat. Het is makkelijker om met twee mensen weg te lopen, dat weet je. Arnold en Fabian hebben je dat laten zien."

Hij haperde en had het gevoel dat hij het nog erger had gemaakt. Tot zijn verbazing veegde Antonia alleen haar tranen weg en knikte.

"Je hebt gelijk," zei ze grimmig, "ik ben nu eindelijk vrij. En ik laat niemand mijn vrijheid afnemen! Ik zal moeten vluchten vanwege mij, maar ik zal niet wachten tot ze hetzelfde met mij doen als ze met mijn grootmoeder hebben gedaan, en als ze het proberen, laat ze dan maar zien hoe ik terugvecht!"

Johannes keek Antonia bezorgd aan. Het anders zo vredige meisje had een vuur in haar ogen dat hij nog nooit eerder had gezien - en hij had medelijden met degenen die haar in de weg durfden te staan.

“Heb je een plan?” vroeg hij voorzichtig. Antonia haalde diep adem en knikte.

“Ja, ik zal een jurk kopen zodat we in ieder geval een paar dagen kunnen blijven. Maar we gaan hier weer weg. Ik neem het boek mee. En dan reizen we verder tot... Ik weet het niet. Maar... Maar we zullen hoe dan ook voorzichtig zijn.”

Johannes knikte en keek weer om zich heen. “Heb je je achtervolgers weer gezien?” vroeg hij.

Antonia schudde haar hoofd. “Nee. Maar als iemand ernaar vraagt, als ik in mijn jurk rondloop, kunnen we dan... beweren dat jij mijn man bent?”

Johannes bleef staan. “W-waarom?” stamelde hij, plotseling wensend dat er niet zoveel mensen om hen heen waren. Sommigen begonnen al tegen hen te schreeuwen omdat ze de weg naar de kraampjes versperden.

Antonia keek niet in zijn richting, ze keek alleen naar de steegjes met een onbestemde uitdrukking.

“Dus dat... Ik heb toestemming om rond te lopen?” zei ze uiteindelijk, “Vrouwen mogen dat bijna nergens in hun eentje doen.”

Johannes voelde zijn hartslag weer kalmeren. Hij knikte en pakte haar schouder weer vriendelijk vast. “Dat lukt me wel,” zei hij strak, “Kom dan maar mee, we moeten een jurk voor je regelen.”

De zon trok als een eenzaam oog verder de hemel in. Langzaam trokken de nevelsluiers op, af en toe brak er een stuk grijze lucht. Mensen deden boodschappen, maar bleven verder binnen en keken door hun ramen naar de spookachtige stad.

Antonia stak een klein lampje aan op haar zolderkamer. Johannes zat op het bed met zijn rug naar haar toe gekeerd terwijl ze haar pas gekochte jurk aantrok. Het was de goedkoopste die ze hadden gevonden, gemaakt van grijsbruine jute, passend bij de rest van de stad, en kriebelig als de hangmatten op het schip.

Ze voelde zich vreemd. De laatste keer dat ze een jurk had gedragen, had ze voor het raam van haar zolder gehurkt en Jacob weemoedig gadeslagen terwijl hij het schip liet laden, nog niet wetend dat haar zusje haar op het schip zou dwingen om met hem mee te gaan naar Londen. Ze moest even glimlachen voordat ze het weer verloor. Ze zou waarschijnlijk niet terug kunnen naar Lübeck om Mia hiervoor te bedanken.

“Het voelt zo strak,” zei ze, “ik was weer vergeten hoe moeilijk het is om in kleren te bewegen.”

Johannes lachte even en hield zijn ogen gericht op het raam, waardoor een smalle strook licht in de duisternis viel.

“We moeten je haar verbergen,” zei hij, “misschien kun je voorlopig mijn hoed gebruiken. Die is veel te kort voor een vrouw.”

“Hebben we geen muts?” vroeg Antonia, “anders denken de mensen dat ik niet getrouwd ben.”

“Dan zijn we gewoon verloofd. Ik weet toch niet hoe ik het iemand moet vertellen. Ik spreek geen Engels,” antwoordde Johannes, “sommige woorden kan ik maar met moeite verstaan.”

Antonia was het met hem eens en maakte nauwgezet de laatste lus aan haar jurk vast. De jurken die ze thuis had gedragen waren comfortabeler en mooier geweest. Bovendien was ze al zo gewend geraakt aan het dragen van overhemden dat de jurk verkeerd aanvoelde.

“Je mag je nu omdraaien,” zei ze. Johannes draaide zich om en knikte met grote ogen.

“Je hebt al lang geen jurk meer gedragen,” verwoordde hij haar gedachten. Antonia glimlachte een beetje.

“Ja, dat klopt,” antwoordde ze, “ik hoop dat ik me nog steeds als een vrouw kan gedragen.”

“Ik ben bang dat je daar nooit zo goed in bent geweest,” mompelde Johannes in zijn nog niet uitgegroeide baard. Hij moest toegeven dat, hoewel Antonia er in jongenskleren opvallend had uitgezien als een vrouw, ze er nu in een jurk plotseling uitzag als een jongen die een jurk van zijn zus had aangetrokken.

Antonia wierp hem een strenge blik toe en probeerde haar haar op te steken, waarvoor het nog steeds veel te kort was. Johannes wierp haar zijn pet toe.

“Dus we gaan nu proberen wat kruiden te kopen?” vroeg Johannes en sprong weer op. Antonia keek even zenuwachtig naar de raamvleugels, voelde de angst in haar opborrelen en knikte.

“Ja, maar zorg ervoor dat Godric niet in de voorkamer is als ik in mijn jurk naar beneden kom,” zei ze.

Johannes knikte naar haar en klom de smalle, slecht verlichte trap af naar de gang. Antonia volgde hem voorzichtig. Een nieuw deel van haar verhaal begon - ze zou weer Antonia zijn in Londen, Emil achterlatend op het schip. Dat was wat ze dacht toen ze weer de koude, sombere mist in stapte.

De vlotter dobberde vredig op het water, dat vaag glinsterde door de mist. De motregen die uit de mist van de afgelopen dagen was ontstaan, vermengde zich met de zachte waas die vanaf de Theems de steegjes in steeg.

Valentin leunde over de reling en keek een paar minuten toe hoe de kleine golven tegen de kust kabbelden, gedragen door verre landen en diepten. De verwondingen van de piratenaanval deden nog steeds een beetje pijn, maar Paul had gezegd dat ze snel genoeg zouden genezen om er geen last meer van te hebben over een paar dagen, als de schots weer zou vertrekken.

“Was je er eerder bij toen het nieuws uit de stad kwam?” vroeg Fabian, terwijl hij naast hem stopte en op wat gedroogd fruit kauwde. Valentin schudde zijn hoofd en maakte plaats voor zijn vriend bij de reling.

“Wat is het nieuws?” vroeg hij, “Komt Rüdiger dan toch terug?”

Fabian lachte. “Nee, maak je geen zorgen - ook al leer je misschien eindelijk jezelf te verdedigen. Nee, er is iemand in de ambachtswijk die zogenaamd de pest had - eng genoeg. Maar hij is genezen, gisteren. Door een vrouw.”

Valentin keek verbaasd op. Zijn gedachten gingen terug naar de afgelopen weken - naar Emil, die Johannes op mysterieuze wijze had genezen, naar de gesprekken tussen de twee vrienden die hij had opgevangen. En naar de dag dat Emil plotseling aan dek was verschenen, een vluchteling uit Lübeck van wie Jakob had beweerd dat hij een jonge vriend van hem was. Zijn gedachten vlogen als een zeevogel over de zee, maar hijzelf zweeg, zoals altijd.

“Hoe heeft ze dat voor elkaar gekregen?” vroeg hij. Hij was er sowieso nooit helemaal zeker van geweest of hij zich alle hints verbeeldde. Misschien was het wel iets heel anders.

“Ik wil het niet weten,” zei Fabian, “maar waarschijnlijk had ze een boek dat haar kon genezen. Van een oude medicus. Ik denk dat het wel goed zit. Tenminste, als ze echt mensen helpt.”

Fabian klonk nog steeds een beetje twijfelend. Valentin knikte alleen maar en staarde in het water.

“Als je nog verder in de afgrond staart, staart de afgrond straks terug!” hoorde hij Thomas van achter zich roepen. Hij zuchtte en probeerde het te negeren. Zijn zucht vormde een wolkje voor zijn mond. Het was echt koud. Hij had gehoopt aan de plagerijen en gemenigheid te kunnen

ontsnappen toen hij van huis was weggelopen. Maar de matrozen waren stoere jongens. Hij wist nog steeds niet zeker of ze hun grappen echt als grappen bedoelden. - Wie doet anderen pijn voor de lol? Maar hij had tenminste kunnen praten met Fabian en de twee jongeren die nu van boord waren gegaan zonder dat iemand hem sloeg omdat hij had verteld wat hij uit boeken had geleerd.

"Wat is er, jongen?" vroeg Fabian goedmoedig, terwijl hij hem een schouderklopje gaf, "word je al melancholiek van de zeeziekte? Je went echt wel aan het water."

Valentin schudde zijn hoofd. "Ik vind het water niet erg," mompelde hij, "ik hou alleen niet van mijn eigen gedachten."

Fabian lachte. "Je denkt te veel, jongen," zei hij, "Gedachten zijn erger dan mensen als het op vervolging aankomt. Laat het nieuws je humeur niet bederven. Morgen zijn we weer weg, weg van al het grauwe van deze stad... Ik vond het platteland echt mooier."

Valentin knikte alleen maar en staarde omhoog naar de uitgestrekte, kleurloze lucht. De wolken pakten zich samen als rook.

Op het marktplein was het nog drukker dan normaal. Het weer was beter dan normaal - wat betekende dat de motregen soms een paar minuten pauzeerde en de vochtige lucht je niet doorweekte tot op het bot. Soms kon je zelfs gaten in de lucht zien ontstaan die leken op de muilen van monsters.

In de drukte besteedde niemand aandacht aan het jonge stel in hun armoedige kleren, dat bij een kraampje geld aan het ruilen was voor een paar kruiden. Antonia had ondertussen een muts op haar hoofd die haar halflange haar verborg en haar er overtuigend als een gewone burger deed uitzien. Johannes had het geld dat ze met Antonia's geneeskunst hadden verdiend, gebruikt om een vest voor zichzelf te kopen waarin hij er veel volwassener uitzag dan voorheen.

De koopman achter de marktkraam telde de munten uit, knikte naar de twee en wenste hen een goede dag. Antonia en Johannes beantwoordden de begroeting. Ze deden een paar stappen bij de kraam vandaan en grijsden ondeugend naar elkaar.

"Je leert heel snel nieuwe talen als je in een ander land woont," zei Antonia zachtjes, terwijl ze luisterde naar de gesprekken om haar heen. De meeste gingen over eenvoudige alledaagse dingen, zonder enig teken dat iemand anders de pest had.

"Ja, dat heb ik ook gemerkt," antwoordde Johannes, "kom op, we moeten nog naar de kleine markt. Je weet wel, het kind dat verkouden was. Deze keer sturen we de mensen eerst naar buiten, ja? Als ze zien dat jij het meeste werk doet, trekt dat veel te veel aandacht."

Antonia knikte en probeerde een verzorgde en onopvallende indruk te maken, maar ze moest zich concentreren om niet te veel rond te springen of om zich heen te kijken. Godric had haar nauwelijks meer gezien, ze spraken hem alleen nog 's avonds, nog steeds in haar vermomming als jongen, die ze uitdeed zodra ze het huis verliet.

Je oma was verbrand, dacht ze, wees voorzichtig. Denk aan Ava, wat ze je verteld heeft. Misschien is het hier wel gebeurd.

Ze huiverde toen ze zich voorstelde dat er een brandstapel werd opgericht op de plek waar nu een broodkraam stond. Ergens hoorde ze het geluid van vallend hout. Ze schudde zich uit en liep verder. Er hing iets in de lucht. Misschien waren het gewoon de tekenen van onweer, maar ze had het gevoel dat er iets op komst was.

"Pardon?" vroeg een stem achter hen.

Antonia en Johannes draaiden zich om. Er stond een vrouw achter hen, die met grote ogen heen en weer staarde en een buiging maakte. Antonia keek haar vriendelijk aan.

Zo zou ik ook geweest zijn, dacht ze, ik zou niet eens fatsoenlijk met vreemden hebben durven praten. Maar nu moet ik me zorgen maken dat te veel mensen me kennen.

Johannes gaf haar een duwtje zodat ze uit haar gedachten schrok en maakte ook een onhandige buiging. De vrouw verborg haar handen achter haar rug.

Mijn man is ziek,' zei ze, 'we hadden gehoord dat u iets kon doen. Mijn buurvrouw twee straten verderop vertelde ons erover.'

John knikte en Antonia hield zich in om de schijn op te houden dat John de dokter was en zij de assistente.

"Natuurlijk," zei hij met moeite in het Engels, "we... we..."

"Kan helpen," fluisterde Antonia toen hij vast kwam te zitten. Johannes porde haar weer in haar zij, maar sprak uiteindelijk verder.

"We kunnen helpen. Mijn... Mijn vrouw en ik. Waarheen?" vroeg hij met wilde, nerveuze handbewegingen.

De vrouw gebaarde onopvallend naar een steegje dat Antonia onaangenaam bekend voorkwam.

"Verderop in dit steegje, dan naar rechts, en het derde huis rechts," zei ze, "Kom je?"

Ze deed een paar stappen in de richting van de huizen en draaide zich om met een vragende blik op haar gezicht. Johannes, die maar de helft van de aanwijzingen had begrepen, volgde een beetje hulpeloos en Antonia volgde hem uit noodzaak. Ze rukte aan zijn mouw, maar in de mensenmenigte begreep ze dat hij niet antwoordde.

"Geachte heer?" kwam een andere, diepere stem van achter hen. Antonia draaide zich als eerste om en kreeg een strenge blik van een oudere man die haar eraan herinnerde dat ze bescheiden naar de grond moest kijken. John draaide zich verrast om.

"Ja, meneer?" vroeg hij.

De man schraapte zijn keel. "We hebben gehoord dat u remedies verkoopt en de bijbehorende remedie, klopt dat?" vroeg hij, "We hebben een registratie nodig van alle beroepen en hun gildeleden in deze buurt, en aangezien ze hier nieuw zijn, zouden ze dat nog moeten doen. We hebben hun woonplaats nodig, hun naam en informatie over wat ze hier precies doen."

"Neem me niet kwalijk - wat zei u?" vroeg Johannes moeizaam.

"Praktijken zoals die van u zijn niet gebruikelijk en moeten nader onderzocht worden," zei de man streng, 'vooral vrouwen die hiermee helpen,' hij wierp een strenge blik op Antonia, "en het gerucht gaat dat ze in Parsley Lane was om kruiden te geven aan de weduwe Ermintrude. Er was een boek bij betrokken. Bent u haar man? Kan uw vrouw lezen?"

Johannes slikte nerveus toen hij zich realiseerde wat de man had gezegd.

"Ja," antwoordde hij, zijn ogen heen en weer gaand tussen Antonia en de man, "ik ben haar man. Ik lees haar voor. En ze helpt me gewoon, eh..."

"Wat is dat voor boek?" vroeg de man scherp.

Het marktplein was niet groot en de meeste mensen hadden nu wel door dat er een interessant gesprek aan de gang was. De zon scheen recht boven het hoofd van de man en verblindde

Antonia. Ze knipperde verward naar boven en wilde zich verbergen voor de zon - in haar zolder, in de buik van een schip of zelfs gewoon in de schaduw van een steegje.

"We hebben het boek... eh... Het is..." John probeerde een excuus te bedenken en het tegelijkertijd in de vreemde taal te verwoorden. Maar het lukte hem niet. Uiteindelijk stotterde hij maar wat en zweeg toen, verward.

"Je vrouw dwaalt wel op vreemde plaatsen rond," spotte een stem uit de menigte, "als ze doordeweeks in haar broek en hemd door de steegjes loopt. Voor het vrouwenhuis."

Een paar verontwaardigde kreten klonken uit de menigte. Antonia spande zich in om de bron van het geschreeuw te vinden, maar kon niet herkennen wie het had gezegd.

"Stilte!" donderde de man, waarmee hij de menigte tot zwijgen bracht voordat hij zich naar Antonia draaide.

"Zo," zei hij zachtjes, "vertel jij me maar eens wat voor boek het was, kleine meid."

Antonia onderdrukte de neiging om hem te schoppen en weg te rennen. In plaats daarvan staarde ze in zijn ogen.

"Het boek was een heilig werk van mijn grootouders," zei ze, "gebeden en recepten om mensen te genezen. Mijn man gebruikt de kennis ervan om zieken te verzorgen, meneer."

"Alsof heiligen rondhangen in de steegjes buiten prethuizen!" lachte iemand, "een heilig recept om je haar af te knippen en jongetje te spelen? Ze is een leugenaar, laat me het boek zien, meisje! En zet je hoed af!"

Het geschreeuw verspreidde zich door de menigte en de mensen kwamen nog dichterbij. Antonia drukte zich dicht tegen Johannes aan en zocht naar een ontsnappingsroute. Ze had wel duizend keer bedacht waar ze op de grijze daken konden klimmen en waar ze zich konden verstoppen tot er iemand voorbij rende. Maar ze wist niet waar.

"Geef me het boek," zei de man, maar zijn stem ging verloren in het geschreeuw. Een hand reikte uit de menigte en trok Antonia's pet van haar hoofd. Haar haar viel eronder vandaan, maar het was minder dan elke vrouw op de markt had.

"Een jongen in een jurk?" vroeg iemand verward. Antonia wachtte niet tot iemand het uitlegde. Ze greep Johannes, die de laatste paar seconden steeds steviger haar schouder had vastgepakt, en duwde hen beiden het dichtstbijzijnde steegje in. Een hand greep haar bij de arm en trok haar terug, waar de menigte verward om zich heen keek waar ze het meisje moesten zoeken.

"Antonia, kom!" riep Johannes, terwijl hij haar bij de andere arm greep en haar weer los trok. Iemand greep zijn vest, maar hij trok het uit en rende achter zijn vriendin aan. Met razende gedachten greep Antonia een ijzeren haak in de muur en trok zichzelf omhoog naar een tussenliggend dak dat zich tussen twee hoge huizen opende. Johannes sprong haar met veel moeite achterna en ze lagen plat op het dak. Hun adem bracht de aarde op het dak in beroering en Antonia voelde Johannes' hart net zo snel kloppen als het hare. Ze had zin om te huilen. Maar dan zou ze gehoord worden en het geschreeuw uit de steeg was al veel te dichtbij.

"Johannes!" fluisterde ze, "ik..."

Johannes pakte haar vast en duwde haar zachtjes naar beneden.

"We redden het wel," zei hij geruststellend, hoewel hij zelf ook beefde, "We wachten tot het donker wordt. Dan ontsnappen we weer."

"Maar dit gaat eeuwig door!" protesteerde ze zachtjes, hoewel ze probeerde te zwijgen.

"Ik weet het," zei Johannes zachtjes, "Maar ik ga altijd met je mee. Onthoud dat. En misschien vinden we ergens hulp."

Antonia knikte. Ze voelde zich niet veel veiliger, maar er had zich een aangename kalmte in haar verspreid. Het was te laat om terug te keren, te laat om gewoon een braaf meisje te zijn en zich te laten temmen. Ze had nu haar pad gekozen en ze zou zichzelf verdedigen.

"We moeten nog langs Godric," fluisterde ze, "ik heb mijn boog nodig."

John keek haar ongemakkelijk aan en knikte toen. Iemand riep iets, beneden in het steegje.

"Als het donker is. Stil!" fluisterde hij, terwijl hij een vinger op zijn lippen legde.

Godric opende zijn ogen. Het vuur in de haard gloeide nog, beseftte hij opgelucht. Hij legde snel wat sprokkelhout op en leunde toen omhoog om uit het raam te kijken - hij was vergeten hoe laat het was tijdens zijn dutje.

Bijna op hetzelfde moment dat hij de bovendeur opende, luidden de kerkklokken. Licht en donker, op verschillende volumes, de geluiden vielen als enorme regendruppels op de stad en stroomden over de daken en steegjes naar zijn oren.

Godric telde de klokken en keek naar de grijze lucht. Hij was donker en doorweven met een netwerk van nog donkerder wolken. De zon leek al onder te zijn, maar hij wist het niet zeker. Achter de luiken brandden een paar lampen.

Godric stopte kort toen hij zacht gekletter hoorde. Vreemd genoeg leek het niet uit het steegje te komen, maar uit de lucht boven hem. Hij keek omhoog en kon niet anders dan een verbaasd geluid maken toen eerst een, toen een tweede figuur over de steeg huppelde, alsof ze op het punt stonden zich bij de vogels te voegen die soms op de daken neerstreken. Ze waren er maar een paar seconden, toen was het zicht op de hemel weer helder.

Godric staarde aandachtig naar de lucht en luisterde. De ene schaduw verscheen weer, daalde af en stopte ter hoogte van zijn dakraam. Schijnbaar niet bang voor de hoogte kroop hij door de open raamvleugels, verscheen even later weer en klom weer op het dak. Een zachte stem sprak voordat de stilte viel. Zelfs het luiden van de klok vervaagde en nam de vreemde gebeurtenissen met zich mee. De oude man vroeg zich af of hij even in slaap was gevallen of had gedroomd. Hij leunde op de deurklep die de weg naar het steegje versperde en staarde peinzend naar de tegenoverliggende muur van het huis.

Voetstappen en geschreeuw kwamen van het marktplein. Hij had het de hele dag gehoord. Sommige dagen was het luider dan anders, maar vandaag herkende hij een oud krakend geluid waar hij een beetje bang voor was. Het was een lied dat klonk als haat, angst en de drang om iets te vernietigen - dezelfde muziek die hij jaren geleden had gehoord. Er knetterde een sintel in de stad, wachtend om uit te barsten. En afgezien daarvan was hij vergeten het klokkenspel te tellen en wist hij nog steeds niet hoe laat het was.

Een flikkering verscheen op de hoek van het steegje en werd groter en feller toen er iemand naderde. Godric herkende iemand van de stadswacht en een vrouw die hem in de verte bekend voorkwam - vermoedelijk een van zijn vele burens.

"Goedenavond," begroette hij de twee toen ze passeerden en knikte geïnteresseerd naar hen. Tot zijn verbazing stopten de twee vlak voor zijn deur.

"Meneer Godric Fischer," zei de stadswacht, "is dit het juiste huis?"

De vrouw knikte. "Ja, dat is het. Zal ik u verder helpen, of moet ik gaan?"

“Ga naar huis,” zei de bewaker kortaf. De vrouw liep weg, maar bleef een paar passen verderop staan, nieuwsgierig.

“Ik eis toegang,” zei de bewaker.

Godric keek zijn tegenhanger nadenkend aan. Hij nam zijn tijd om te antwoorden, krabde eerst aan zijn baard en toen aan zijn hoofd.

“Ik begrijp het,” zei hij uiteindelijk, “waarom is dat?” De bewaker zuchtte. “We zijn op zoek naar een echtpaar waarvan de vrouw een heks is. Ze zouden hier onderdak hebben gevonden.”

“Hebben jullie ze tien jaar geleden niet opgepakt?” vroeg Godric, “Ze zijn niet teruggekomen, u zult op het kerkhof moeten kijken, mijn heer.”

“Het gaat niet om de oude weduwe,” zei de bewaker scherp, “het gaat om de gasten die u hier de afgelopen weken heeft ondergebracht. En ik eis toegang om ze te arresteren.”

Godric verplaatste zijn gewicht naar het andere been.

“Ik ben bang dat ik geen heksen meer in voorraad heb,” zei hij spijtig, “Iedereen heeft er hooguit één in zijn leven. Echt jammer, als je het mij vraagt.”

“Let op je woorden, oude man!” gromde de bewaker. Godric geeuwde.

“Weet je mijn naam niet meer, Alfric?” vroeg hij verwijtend, “Toch ben ik degene van ons die dingen zou moeten vergeten! Ik herinner me je nog heel goed, jij was de jongen die ze hielp baren, degene die jij een heks noemt. Haar moeder was bijna gestorven, nou ja. Maar ze leeft nog. Is alles goed met haar?”

Alfric's uitdrukking verstrakte een beetje, toen zette hij weer een zelfverzekerd gezicht op.

“Ik heb orders om dit huis te doorzoeken!” zei hij, “Behandel de wachter met respect! Laat me binnen en laat me de gasten zien die bij jullie verblijven. Vooral de vrouw!”

“Je lijkt opeens erg geïnteresseerd in vrouwen,” zei Godric, “Maar ik heb geen vrouwen in mijn huis verstopt. Wie je ook zoekt, je zult ze hier niet vinden. Vertel eens, Alfric. Waarom zoek je in mijn huis? Vind je niet dat je eerlijker moet zijn met wie je vrienden maakt? Niet altijd met dezelfde oude mannen.”

De aanstellerige uitdrukking van Alfric zakte eindelijk in elkaar.

“Laat me alsjeblieft binnen, Godric,” zei hij streng, “Ze zeggen dat de twee die we zoeken hier onderdak hebben gevonden. En het gaat over een boek met vermeende geneeswijzen, geschreven door hun grootouders. Ik wil ervoor zorgen dat je niet gestraft wordt, maar ik moet het huis doorzoeken.”

Godric keek hem een beetje vermoeid aan.

“Ik heb twee scheepsjongens te gast,” zei hij uiteindelijk, “Twee matrozen van ver weg. Nog vrij jong. Ik ben bang dat ze er nu niet zijn, en volgens mij branden matrozen niet zo goed, dus ik zou een ander adres proberen. Ik kan niets met boeken, ik kan niet lezen. Wat dat betreft raad ik je de kerk aan. Misschien moet je daar ook zoeken naar ketters.”

Alfric zag er nu bijna wanhopig uit. Hij krabde met zijn hellebaard over zijn helm en er toen met zijn vinger onder, zijn ogen gênant naar de vrouw kijkend, vermoedelijk uit angst respect te verliezen.

“Ik heb orders,” zei hij bijna smekend, “mensen schreeuwen om heksen als ze ze vinden. Als ik nu naar binnen ga en niets vind, dan is het klaar. En met mijn moeder gaat het goed, dank je.”

“Ik ben blij dat het werk niet voor niets is geweest,” zei Godric, “Ja, mensen schreeuwen, dat kan ik horen. Schreeuwen om hulp en gooien stenen achter de hulp aan. Maar de bewakers, die doen toch gewoon hun werk? Het is niet hun taak om zelf te beslissen wat goed of fout is.”

Met een blik van wanhoop op het gezicht van de jonge bewaker besloot Godric uiteindelijk om genade te tonen.

“Kom nu maar binnen,” mopperde hij en opende de poort, “Maar maak niets kapot. De logeerkamers zijn boven onder het dak.”

Met een gezicht verlost van duizend zorgen ging Alfric de gang in en liep zo snel mogelijk de trap op. Zijn harnas kletterde terwijl hij zijn massieve lichaam met moeite door het smalle trappenhuis duwde. Godric keek hem na, in gedachten verzonken in zijn eigen speculaties, en volgde hem uiteindelijk met enige moeite naar boven.

De kamer was leeg. Niets van wat de gasten hadden meegenomen was nog te vinden. De bedden waren opgemaakt en gladgestreken, de bogen die tegen de muur hadden geleund waren verdwenen. Zelfs het boek dat tien jaar lang in dit huis was bewaard, was verdwenen. Alfric keek onzeker rond voor hij zich weer omdraaide, maar Godric bleef nog even boven en keek naar de vensterbank. Daar, in het licht van de kaarsen, stond een vage voetafdruk, van een enkele, blote voet.

Godric leunde uit het raam en liet zijn blik over de stad glijden.

“Ren maar, kleintje,” mompelde hij zacht, “ren maar zo ver je kunt.”

Hoofdstuk 8

Johannes hijgde nu onder het gewicht van zijn kleren. Londen was groter dan Lübeck, veel groter, en ze moesten veel omwegen maken om te brede steegjes te omzeilen, om patrouilles te ontwijken of om het juiste pad weer te vinden. Hij liep al minstens een uur hijgend achter Antonia aan, die ondanks haar jurk sneller leek te zijn dan hij. Haar schaduw met de boog op haar rug bewoog zich behendig over de daken, zo beweeglijk als een kat op jacht. Ondanks zijn bewondering kon Johannes het niet langer laten om te kreunen.

“Antonia! Laten we stoppen,” hijgde hij. De schaduw voor hem stopte op een dakrand, draaide zich om naar hem en liet zich uiteindelijk op de grond zakken. Johannes zakte hijgend door zijn knieën en kwam langzaam weer op adem.

“We moeten niet te lang op één plek blijven,” drong zijn vriendin aan, “De bewakers zoeken ons nog steeds. Als het licht wordt, komt de hele stad weer meedoen. En we weten nog niet eens welke boot we kunnen gebruiken!”

“Maar dat betekent niet dat we onszelf onderweg moeten doden door in een steegje te vallen of zo,” antwoordde Johannes en ging weer rechtop zitten.

Even klonken er stemmen in de steeg onder hen, toen was het weer stil. De stad om hen heen leek wel een kerkhof, de stenen rezen op uit de mist. Het was een wereld op zich, de wereld boven de steegjes en de meeste mensen. Van deze wereld onder hen flikkerde alleen af en toe een fakkel naar boven of de gloed van een kaars gevangen in de druppels die de lucht vulden.

“Weet je al hoe je bij de kade moet komen?” vroeg Johannes, terwijl hij de dichtstbijzijnde steegjes afspeurde voor een oversteekplaats. Ze waren allemaal te breed voor hem om in het donker te

durven springen. Antonia zat gehurkt aan de rand en tuurde naar beneden. Er hing een zaklamp in de muur vlak onder hen, verder was de steeg leeg en donker.

“Het is nu niet ver meer,” zei ze, “nog een paar steegjes verder zou de rivier moeten zijn. Maar ik weet niet precies hoe ver we van de kade zijn. En we moeten deze steeg in. Er is een uitbouw aan de achterkant van dat huis, misschien kunnen we naar beneden klimmen naar de achtertuin.”

“Hoe heb je dat allemaal zo goed onthouden?” vroeg Johannes verward. Antonia keek hem grijnzend aan.

“Ik ben goed voorbereid,” zei ze kortaf, “Kun je doorlopen?”

Johannes knikte. Hij had weer het gevoel dat hij een vuur in Antonia's ogen zag branden dat hij niet eerder had herkend. Om de een of andere reden voelde hij zich veiliger. De vastberadenheid van zijn vriendin was genoeg voor hen allebei.

Een paar minuten later vielen ze allebei als rijp fruit in een achtertuin en keken om zich heen op zoek naar een uitgang. Zacht gekakel kwam uit de stal toen ze langs het houten hek kropen. Het gekakel veranderde in een kleine kreet toen Antonia over de zoom van haar jurk struikelde en tegen de deur botste. Geschrokken greep ze Johannes bij de arm en stond even verstijfd, waarna ze hem meetrok in de richting van het steegje.

Johannes rende zo snel als hij kon achter haar aan. Het voelde onveilig om weer over de kasseien te lopen, alsof je over een laag ijs liep die de eerste scheuren vormde. Haar voeten galmden veel te hard door het steegje, haar ademhaling leek niet veel stiller dan een storm die door de stad raasde.

Antonia bereikte als eerste de steeg en keek in het gezicht van een fakkel. Achter de volgende hoek van het huis bewogen schaduwen zich naar haar toe, gehuld in de oranje gloed van vuur. Ze hoefde niet met Johannes te overleggen, ze renden zonder aarzelen de andere kant op en glipten een ander zijstraatje in.

“Wie is daar?” donderde een stem achter hen. Het geratel uit de stal werd langzaam weer rustiger, maar het geluid van hun voetstappen was goed te volgen. De voetstappen achter hen werden luider en sneller, en hun tempo leek te vertragen.

“Ik kan geen weg terug naar het dak vinden!” drukte Antonia uit terwijl ze renden. Ze waren hun achtervolgers nog steeds ver voor, maar de jurk belemmerde hun vooruitgang, “Wat moeten we doen?”

Johannes haalde zijn schouders op, wat nauwelijks merkbaar was terwijl ze renden. “Nog niet naar de kade!” zei hij haastig en draaide zich om. Aan het einde van de steeg was weer een fakkel te zien, die verontrustend snel groeide.

“Heb je je boog?” fluisterde Antonia.

Johannes aarzelde even en knikte toen. Als de twee zijden van een spiegel draaiden de twee zich om en trokken hun bogen toen het geratel van voetstappen luider werd en uiteindelijk een silhouet tevoorschijn kwam, met een fakkel in zijn hand.

“Wie is het!” herhaalde de stem, “Als jij degene bent die we zoeken, volg ons dan zonder weerstand te bieden en God zal je onschuld bewijzen. Als je iemand anders bent, noem dan nu je naam en leg uit waarom je op dit uur door de steegjes rent!”

De twee jongeren vielen eenstemmig stil en Antonia trok langzaam een pijl uit haar pijlkoker.

“Antwoord!” zei de stem en de gedaante bewoog zich met zware passen naar hen toe.

“Stop!” zei Antonia. Haar stem was niet luid, maar trilde van de spanning zodat het door de steeg klonk als een strijdhoorn. “We gaan niet antwoorden. Kom niet dichterbij.”

De voetstappen vervaagden. “Waarmee bedreig je ons, duivelin?” vroegen de achtervolgers spottend.

“Ik heb een gespannen boog in mijn hand,” antwoordde Antonia kalmer dan Johannes haar ooit had toegedicht, “En ik kan richten. We zijn met z'n tweeën, dus van de andere kant kun je ons ook niet pakken. Stop daar en laten we gaan!”

Er klonken meer voetstappen achter de figuur met de zaklamp. “Wat is er aan de hand, Georg?” vroeg iemand anders, “zie je spoken?”

“Ik weet het niet zeker,” gromde de eerste figuur, “blijkbaar hebben we ze gevonden, maar ze bedreigen ons met pijl en boog, waar ze die ook vandaan hebben. Laat je zien!”

Antonia hief de boog en legde de pijl op de pees. “Nee,” antwoordde ze kortaf.

“Laat je zien, heks!” schreeuwde de tweede, “We komen met ijzer, dus probeer niet eens spreken uit te spreken! Laat het vuur je pakken!”

Antonia zweeg even en wisselde blikken uit met Johannes. Haar vriend stond daar maar hulpeloos, boog in de hand, en keek haar ietwat onzeker aan.

“Je kunt me geen pijn doen,” sprak Antonia zachtjes, langzaam en duidelijk de steeg in, “Sommigen worden verbrand door vuur, sommigen worden er sterker door. De oude weduwen die je verbrandt zullen altijd terugkomen. Zij willen de mensen helpen. De dodelijke heksen hebben jullie zelf geschapen, want wij vechten terug als jullie op ons jagen.”

Ze hoorde de twee mannen zachtjes fluisteren en verlaagde haar stem nog meer.

“Hierbij vervloek ik jullie,” zei ze somber, “In de naam van het vuur dat ik heb getemd, vervloek ik jullie. Dezelfde vlammen die mij zouden verslinden, zullen jullie verslinden, en iedereen die ons tegenwerkt. Niet in de naam van de duivel, maar in de naam van God, zodat het gezonde verstand eindelijk zal zegevieren in deze wereld.”

Ze realiseerde zich dat haar stem steeds kwader werd en dat haar handen om de boogkoord trilden toen ze klaar was met spreken. Maar de twee mannen bewogen niet en staarden haar angstig aan. Een van hen liet de fakkel vallen en die belandde in een stapel planken aan de rand van het steegje.

Zachtjes voelde ze iets aan haar mouw trekken. Ze draaide zich om naar Johannes. Haar vriend glimlachte zwakjes, staarde even in haar ogen en bewoog toen zijn hoofd in de richting van het volgende steegje.

Antonia haalde diep adem en liet Johannes haar meetrekken. In het volgende steegje stopte ze haar pijl weer weg, maar hield haar boog in haar hand. Het bleef stil achter hen tot ze hijgend tot stilstand kwamen in een of ander steegje. Het bleef onheilspellend stil achter hen.

“Wat nu?” fluisterde Johannes, “Er is nog een steegje naar de kade. Waar moeten we ons verstoppen?”

Antonia streek nadenkend een haarlok achter haar oor.

“Ik weet het niet,” zei ze zachtjes, “ik weet niet waar we heen moeten. De enige die ik hier vertrouw is Jacob. En hij zal het ons niet nog een keer laten doen.”

“Dat zal hij zeker!” protesteerde John.

“Waarom zou hij?” vroeg Antonia vermoeid.

“Het is veel belangrijker dan de vorige keer!” zei Johannes indringend, “Jullie hadden de vorige keer moeten trouwen, deze keer is het een kwestie van leven en dood! Je kunt nu geld verdienen - alleen voorzichtiger dan we hier deden - dus je vader kan er niet zoveel last van hebben!”

Antonia schudde haar hoofd.

“Ik mag Jakob, Hainar en de rest van de bemanning te graag!” fluisterde ze, “ik kan ze hier niet bij betrekken!”

Johannes zuchtte. “Je had het je nu toch al moeten realiseren,” zei hij zachtjes, “Maar de mensen die je aardig vinden, zijn meestal heel blij dat ze betrokken raken bij je problemen.”

Antonia knikte en trok toen haar neus op.

“Wat is dat?” vroeg ze geïrriteerd, terwijl ze opkeek. De donkere wolken, die al de hele dag aan rook deden denken, bewogen sneller. De sterke geur van rook kwam uit het steegje waar ze net uit ontsnapt waren.

“Heb je haar echt vervloekt?” vroeg Johannes met wijde ogen, “hoe heb je dat gedaan?”

Antonia pakte hem bij zijn arm. “De fakkel moet brand hebben gesticht,” fluisterde ze geschrokken, “we moeten naar het water! Snel!”

De hangmatten op de ijsschots schommelden zachtjes heen en weer. Vreemd genoeg leek het schip altijd meer te bewegen als het in de haven lag. Arnold lag wakker en keek slaperig naar de gezichten van zijn oude vrienden, toen hij zich realiseerde dat er één persoon ontbrak.

Valentin zat als een kat op de reling toen hij het dek op stapte. De jonge matroos had nog steeds niet besloten waar hij heen wilde - of hij in de stad wilde blijven of verder wilde reizen met de floe - hoewel ze de volgende ochtend zouden vertrekken, het schip was al volgeladen. De jongen had tenminste een keuze. Arnold zuchtte terwijl hij terugdacht aan zijn eigen ontsnapping. Er was meer gebeurd dan had moeten gebeuren. Noch hij, noch Fabian praatte er graag over, hoewel de zeelieden op de ijsschotsen niets te vrezen hadden - wie zijn werk deed, kreeg betaald. De vervolging begon pas aan land.

Geeuwend leunde hij tegen de reling, een paar meter bij Valentin vandaan, om op te vallen. De jongen schrok op uit zijn halfslaap en staarde hem verbaasd aan, waarna zijn ogen weer naar de stad dwaalden.

“Waar denk je aan?” vroeg Arnold vriendelijk, “De nacht is eigenlijk om te slapen.”

Valentin knikte en staarde gebiologeerd naar een onzichtbaar punt op de kade. “Zo maar,” beweerde hij, “weet je de weg in Lübeck?”

Arnold schudde zijn hoofd. “Nee,” lachte hij, “We komen van veel verder weg. Dat zijn we zelf bijna vergeten. Maar Emil en Johannes wisten zeker de weg. Net als Jakob. Misschien Rüdiger ook, maar die kwam uit Hamburg, als ik het me goed herinner.”

“Dus je kende Emil en Johannes nog niet,” realiseerde Valentin zich, “heb je Kaufmann Jakob al eerder gezien?”

Arnold fronste lichtjes, verbaasd over zulke precieze vragen.

“Ja, natuurlijk,” zei hij, “We werken al jaren op de Scholle. Hij was vaak op de kade met zijn vader. Leuk gezin, helaas zonder moeder. Hij had twee jongere zusjes, of neefjes. Maar waar denk je aan als je zoiets vraagt?”

Valentin haalde zijn schouders op.

"I... Ik weet het niet zeker," zei hij na een lange pauze, "Je verklapt toch niets anders? Ik weet zeker dat Thomas erom zou lachen, Rüdiger is weg en de anderen zouden me gewoon zeggen dat ik moet ophouden met denken."

"Ik zal zwijgen als het graf," beloofde Arnold streng.

Valentin haalde diep adem. "Ik denk dat Emil een meisje is," flapte hij eruit, "ik denk dat Jakob hem - of haar - kent en hem helpt ontsnappen. Ik heb Jakob Emil Antonia horen noemen. En heb je de geruchten gehoord dat er een vrouw in de stad is die pestlijders geneest? Emil deed dat, een paar dagen geleden..."

Valentin pauzeerde terwijl Arnold hem geïrriteerd aanstaarde en richtte zijn blik weer op de kade.

"Hm," zei Arnold rustig na een tijdje, "ik heb me tussendoor ook afgevraagd Dat klinkt natuurlijk plausibel. Vreemd voor een vrouw om te ontsnappen op een schip. Als ik niet al zoveel had gezien, zou ik het onfatsoenlijk vinden, maar je verliest toch je fatsoen als je over zee reist. Ben je bang dat de anderen je dom zullen vinden?"

Het was ongebruikelijk voor Valentin om zoveel over zijn gedachten te zeggen. Het verwarde Arnold nog meer dan het nieuws. Hij was niet echt van streek door de speculaties van de jonge zeeman. Hij had zelf keer op keer vermoed dat er iets mis was met Emil, maar wat de koopman zei waren bevelen.

Hij volgde Valentins blik naar de kust en was verrast. De stad was helderder dan zou moeten.

"Is dat een brand?" mompelde hij verbaasd, "We moeten de anderen wakker maken, het kan zich naar de kust verspreiden."

"Er zijn daar mensen," zei Valentin.

"Zou goed kunnen, waarschijnlijk vluchtelingen. Is er nog iets?" antwoordde Arnold toen Valentin niet bewoog. De jongen leek koortsachtig na te denken en gleed toen weer het dek op.

"Dat zijn Johannes en... Emil," zei hij, vastberadener dan ooit, "en ze worden gevolgd, denk ik. Vanwege de geruchten die over hen de ronde doen. Ik ga ze helpen."

Arnold keek Valentin nadenkend aan. Hij zat niet bepaald boordevol vechtlust, maar voor het eerst tijdens de reis had Arnold het gevoel dat de jongen wist wat hij wilde. En het was belangrijk om zulke beslissingen te nemen - het had hem en Fabian meerdere keren het leven gered.

"Ga dan," zei hij, "ga dan. Ik zal de anderen wakker maken. Maar zorg ervoor dat niemand je te pakken krijgt!"

Valentin nam niet eens de tijd om te knikken, maar klom over de reling en sprong op de kademuur.

De kade was vrij voor hen en er stond niemand tussen de twee voortvluchtigen en het water. Toch stopten ze allebei abrupt voordat ze de onzichtbare grens tussen de steegjes en de kade overschreden. De havensteiger werd verlicht door fakkels en ze konden zich nergens verstoppen. Antonia en Johannes konden niet in de andere steegjes kijken die op het plein voor hen uitkwamen, maar het was heel goed mogelijk dat ook van daaruit waakzame ogen over het plein zwierven.

"We zijn nu op weg naar de ijsschots, toch?" vroeg Johannes zachtjes, terwijl hij zich zenuwachtig omdraaide. De rook die hen een paar steegjes verderop was gevolgd, verspreidde zich niet verder. Misschien was het gewoon een hooiberg die vlam had gevat en weer uit was gegaan. Of het vuur verspreidde zich gewoon in een andere richting.

“Ja, we kunnen nergens anders heen,” zei Antonia, terwijl ze haar ogen heen en weer wierp om op tijd bewakers te zien.

Iets verder stroomopwaarts bewoog een kleine schim, sprong van een van de boten en rende over de stoep naar hen toe. Antonia greep Johannes vast en duwde hen beiden tegen de muur van het dichtstbijzijnde huis. Johannes gluurde over haar schouder en duwde zich voor haar.

“Wie het ook is, ze hebben ons al gezien!” fluisterde hij, “Dan kunnen ze beter mij zien dan jou, jij ziet er verdachter uit!”

Antonia knikte en greep stevig naar de boog die ze achter haar rug verborgen hield. De figuur naderde met stuntelige passen en zwaaide naar hen. Ze wist niet zeker of ze opgelucht moest zijn of niet, maar ze herkende Valentin, die zich tegen de muur tegenover hen drukte onder Johannes' achterdochtige blik. Hij keek hen beiden even aan, Antonia nog iets langer, en glimlachte toen.

“Moet je weglopen?” vroeg hij.

De twee tieners keken elkaar een beetje verward aan, waarna Antonia knikte.

“Ja,” zei ze, “Valentin, ik moet gewoon toegeven dat ik eigenlijk - ”

“Ik weet het,” zei Valentin met een grijns, “Ik heb de hele tijd naar je geluisterd. Je had er minder over moeten praten op het dek. En jij bent toch ook degene die mensen heeft genezen?”

Antonia knikte, John nog steeds op zijn hoede voor haar.

“We worden gezocht door de stadswacht,” zei ze snel, “Iemand herkende dat ik dezelfde persoon ben als het vermomde meisje eerder... Toen begonnen ze te schreeuwen en ons te achtervolgen. Dat was rond lunchtijd vandaag. Daarnet werden we bijna gepakt.”

“Waar komt het vuur vandaan?” vroeg Valentin angstig.

“Vuur? Is het nog niet weg?” Johannes wierp een bezorgde blik op de steegjes achter hen, “Een bewaker schrok en gooide de fakkel weg.”

“We moeten weg uit deze stad!” drong Antonia aan, “Valentin, weet jij of de mensen van de schol ons willen helpen? De bewakers kunnen hier elk moment terug zijn en ons wegslepen. Ik heb ze bedreigd, nu zullen ze zeker denken dat ik een heks ben.”

“Ik denk dat het heel goed mogelijk is,” antwoordde Valentin, “Arnold weet het ook, hij maakt alleen de anderen wakker. Ik wil je helpen. Is er iets wat we kunnen doen om de bewakers af te leiden?”

“Wat zou voor hen belangrijker moeten zijn dan de heksenjacht?” vroeg Antonia.

Johannes, Valentin en Antonia keken elkaar aan terwijl de geur van rook hun neus vulde. Even konden ze in elkaars ogen lezen wat ze zelf dachten.

“Vuur,” zei Antonia.

Valentin knikte alleen maar alsof het een bevel was. “Ik ga,” zei hij en deed een paar stappen de steeg in voordat hij zich weer omdraaide. “Fabian vertelde me dat je soms veel moet doen om je doel te bereiken,” zei hij plechtig, “Ren naar de floe, ik zorg ervoor.”

Johannes en Antonia staarden hem verbaasd aan. Johannes wees naar de klokkentoren, die in het zwart uit de stad oprees, met bijna alle wijzers naar links.

“Je bent hier om tien uur terug, is dat genoeg?” vroeg hij.

Valentin knikte. “Laat het de anderen weten,” riep hij en verdween in de rokerige steeg. Antonia keek hem even bezorgd na, totdat Johannes weer aan haar mouw rukte.

"We moeten doorgaan," zei hij angstig, "ik weet dat hij iets gevaarlijks van plan is, maar ik denk dat Valentin precies weet wat hij doet."

"Waarom doet hij dat?" vroeg Antonia verward.

Johannes grijnsde. "Heb je het niet begrepen? Sommige mensen hebben nog wat verstand over en sommige mensen net als jij. Nou kom op!"

Antonia haalde diep adem en knikte voordat zij en Johannes de kade opstapten en naar het bekende silhouet van de drijver renden.

Jacob stapte geeuwend naar zijn raam om naar de kade en het water te kijken. Hij miste het reizen over zee nu al. Gedachten aan de afgelopen weken hielden hem wakker. Hij probeerde zichzelf ervan te overtuigen dat hij gewoon weg kon lopen van zijn plicht, zoals Antonia had gedaan, maar iets in hem weerhield hem ervan om gewoon alles achter te laten en onder de sterrenhemel te reizen.

Toen zijn blik naar de ijsschots dwaalde, werd hij uit zijn gedachten gehaald. Op dit uur van de nacht had iedereen moeten slapen, maar op het donkere dek heerste bedrijvigheid. Wakker en slaperig maakten de matrozen zich klaar voor vertrek, terwijl een paar matrozen op de kade sprongen en met twee kleine figuren spraken. Hij keek naar hun gezichten in het licht van de fakkels. Toen een van hen zich naar de lichten draaide, zodat ze verlicht werd door het fakkellicht, herkende hij haar als de slanke gestalte van Antonia, met haar boog over haar rug.

De jonge koopman zuchtte met een glimlach. Hij kon niet anders dan van Antonia houden omdat ze zo onstuimig en vrij was. Ze had veel meer gevochten voor wat ze wilde dan hij, terwijl hij haar vader nooit had durven tegenspreken - en haar in plaats daarvan had helpen ontsnappen. Met een plotselinge uitbarsting van kracht die hij al een tijdje niet had gevoeld, trok hij zijn jas aan en begaf hij zich op weg naar het schip.

Toen Antonia hem zag, keek ze even verschrikt, glimlachte toen en kwam hem tegemoet.

"Jakob!" zei ze zacht en omhelsde hem, "Je bent er - dat is goed. I... Ik ben erachter gekomen dat oma hier als heks is verbrand - en ik heb haar boek gebruikt om mensen te genezen. Nu zitten ze achter me aan. We moeten hier weg, Johannes en ik."

Antonia's gezicht stond wanhopig en uitgeput, maar ze zag er niet moe en nog minder hulpeloos uit. Jacob pakte haar bij haar schouders en zuchtte.

"Je hebt echt een talent om in de problemen te komen," zei hij, "maar ik neem aan dat je je dat toch door niemand laat vertellen."

"Het is deze keer nog ernstiger!" zei Antonia dringend, "En ik weet niet waar ik anders hulp kan krijgen. Ze willen me vermoorden als ze me vinden! Dat doen ze met heksen, ze verbranden ze! Alsjeblieft, Jakob!"

Een beetje slaperig klopte Jakob Antonia op de schouder en knipperde naar de stad. Een gloed van licht kwam uit de steegjes en wierp zijn licht in de lucht, waar een dikke, zwarte rookpluim was die verhinderde dat het licht rechtstreeks in de lucht scheen.

"Waar komt dat vuur vandaan?" vroeg hij, waarna hij Antonia bij haar schouder greep en haar zachtjes in Hainars richting duwde. Ze droeg nu een jurk, maar haar haar was nog steeds kort en stak alle kanten op.

"Dan hoeven we Hainar alleen maar te overtuigen," zei hij. Hij beseftte dat zijn zusje naar hem keek.

"Wat?" vroeg hij.

“Blijf je sowieso hier?” vroeg ze.

“Ik heb geen andere keuze,” antwoordde hij.

“Je zou met mij mee kunnen gaan,” zei zijn zusje, “Je wilt eigenlijk zeeman worden.”

Jacob keek wat besluiteloos heen en weer tussen de donkere stalen werf en de ijsschots en schudde toen zijn hoofd.

“Ik wil wel, ja, maar ik kan niet,” zei hij verdrietig, “We hebben geld nodig, dat weet je.”

“Vader heeft geld nodig,” antwoordde Antonia, “En we kunnen het op de een of andere manier voor hem krijgen. Je wordt alleen maar verdrietiger als je hier blijft. Ik kan nu mensen genezen. Ga met me mee, alsjeblieft! Ik wil dat je voor één keer kunt doen wat je wilt.”

Jacob glimlachte zwakjes. “Niet iedereen kan dat, Antonia. Jij bent er best goed in. Maar ik niet.”

Antonia snoof alleen maar. “Dat heeft papa je verteld. Middelen verkopen levert veel geld op, daar kunnen we vader wat van sturen. En hij heeft nog steeds zijn eigen bedrijf.”

Jacob duwde haar uiteindelijk in de richting van de groep matrozen.

“We zullen zien,” zei hij kort, “Eerst zorgen we ervoor dat je je niet verbrandt. Het maakt me niet uit wat je hebt gedaan, dus praat nu met Heinar en probeer het hem uit te leggen.”

Antonia wilde nog iets zeggen, maar Jakob zei dat ze stil moest zijn en ging naast Thomas, Hainar en Arnold staan, die naast elkaar op de kade stonden.

Heinar keek naar Antonia en Johannes met de ogen van een roofvogel. Hij keek alsof zijn ogen het volgende moment persoonlijk vuur zouden vatten op de twee voortvluchtigen, terwijl Thomas en Arnold alleen maar ernstig keken.

“Ik ga een vrouw die zich wekenlang als jongen heeft vermomd en nu als ketter wordt bestempeld niet helpen om in mijn schip de stad te ontvluchten!” tierde hij, “Ik heb jaren voor je vader gewerkt, maar ik wist wat er zou gebeuren als hij je niet zou temmen!”

“Alsjeblieft, ik heb niemand iets gedaan!” smeekte Antonia, terwijl ze zich steeds weer zenuwachtig naar de steegjes draaide, “En je had ook niets tegen mij als Emil. We zijn dezelfde matrozen die de afgelopen weken trouw aan je zijde hebben gewerkt, weet je nog?”

“Dat is anders!” tierde Heinar al minutenlang, en hij zou waarschijnlijk niet snel stoppen, “Vrouwen aan boord brengen ongeluk!”

“Ik kan voor haar instaan!” wierp Johannes tegen, “Ze genas echt alleen mensen met kruiden, er waren geen spreuken. Ze deed het om zichzelf te beschermen!”

“Ik vraag het ook aan jou, Heinar,” zei Jakob, “Je kent ons al sinds we kleine kinderen waren. Laat ons nu alsjeblieft niet in de steek.”

Heinar keek Jakob doordringend aan. “Met alle respect, meneer Kaufmann, maar dat gaat te ver. Ik help geen vluchtelingen en kettters.”

Arnold schraapte onopvallend op de achtergrond zijn keel. “Ik ben bang dat ik moet ingrijpen,” zei hij zachtjes. Heinar wierp hem een blik toe die hem een respectvolle stap achteruit deed zetten en richtte zijn aandacht weer op het gesprek.

“In geen geval,” zei hij, “als ik het over trouwe zeelieden heb, dan heb ik het over mensen die eerlijk tegen me zijn.”

Thomas, die tot nu toe in stilte had gestaan, schraapte zijn keel.

"Ik ken een verhaal," begon hij, en leek zijn uitspraak te herformuleren toen Heinar hem een van zijn blikken toewierp.

"Jouw samenvatting is dat iedereen fouten maakt," vatte Thomas samen, "En dat weet je, Heinar. Ik denk ook dat een beetje hulp op zijn plaats is. Emil reisde tenslotte met ons mee en deed het echt niet slecht, dus er zullen hier vast wel een paar verhalen zijn."

"Nee," gromde Heinar, "in geen geval."

"En je bent me er nog steeds een verschuldigd," voegde Thomas eraan toe.

Even heerste er stilte. Gedempte bevelen van Daniel dwarrelden over van het dek van de ijsschots, geschreeuw klonk uit de richting van het vuur.

"Betekent dat dat je je schuld inroept?" gromde Heinar, zonder Thomas aan te kijken.

Thomas knikte. "Ja, dat is wat ik bedoelde. Ik weet zeker dat iedereen hier dit al eerder heeft gehoord en nu mijn getuigen zijn. Ik eis mijn schuld op."

Heinar's blik ging weer naar Antonia. "Ben jij een heks?" gromde hij.

Antonia weerstond zijn blik met moeite. "Als je een heks bent die mensen helpt en zich verzet als ze je proberen te doden," antwoordde ze, "dan ja. Maar dan zou ik niet weten waarom er op heksen gejaagd zou moeten worden."

Heinar's blik verzachtte een beetje. Hij draaide zich om naar zijn schip.

"Maak je klaar om los te gooien!" riep hij naar Daniël, "We verlaten de stad voor middernacht!"

Johannes wierp een nerveuze blik op de torenklok. De discussie had hen kostbare tijd gekost.

"Waar is Valentin?" vroeg hij.

"Waar is de jongen eigenlijk?" vroeg Thomas.

"Hij wilde het vuur gebruiken om de bewakers af te leiden," zei Antonia zachtjes, "dat is hem duidelijk gelukt. Maar hij wilde om tien uur terug zijn."

Thomas wierp een blik op de torenklok, waarvan de wijzers nu een heel eind na tien stonden, en keek toen angstig de steegjes in. Jakob tikte Antonia op de schouder.

"Ben je klaar om te vechten?" vroeg hij zachtjes.

"Waarom?" vroeg Antonia.

"We hebben besloten je te helpen, maar daarmee red je jezelf niet. Het zal tijd kosten om af te werpen. En daar zijn de eerste bewakers verderop," zei Jakob, wijzend naar de steegjes, die nog niet verlicht waren door het vuurlicht.

Achter hen sprong Fabian van het schip en voegde zich bij zijn broer.

"Ik hoor dat we ontsnappen?" zei hij, "Alweer?"

Arnold knikte met een zijdelingse blik naar Antonia. "Ja. Maar deze keer niet alleen wij."

Antonia hief haar boog weer en nam een pijl uit de koker terwijl Johannes de zijne trok.

"Oké," zei Fabian, terwijl hij naar de twee jongeren knikte terwijl de kapitein het schip op kwam lopen, "Laat ons dan zien hoe sterk jullie overlevingsdrang is - ze zullen ons niet tegenhouden om te ontsnappen. Dat hebben ze nooit gedaan."

Met een laatste klap vielen er nog een paar planken op de vuurbrug die Valentin in een steeg had opgestapeld. Het was ongelooflijk heet. Het brandende pakhuis was maar een paar meter van hem vandaan. De stal in de steeg ertegenover was ook in brand gevlogen en het licht verblindde zijn ogen. Toch bleef hij staan en wachtte tot de vlammen zich een weg door het steegje bleven vreten, waarna hij zijn handen naar zijn mond bracht en schreeuwde.

“Brand!” riep hij, “Brand!”

Hij had de taal van Londen snel geleerd. En het was een simpel woord, scherp en paniekerig. Hij hoorde de eerste luiken klapperen en de eerste stemmen zijn woorden opvangen.

“Brand!” kwam uit de huizen, uit de steegjes, en de roep ging verder de straten in. Valentin keek triomfantelijk toe hoe de vuurbrug in vlammen opging en een felle gloed in de steegjes wierp. Hij moest hoesten toen de mensen uit de huizen stroomden, vol afschuw naar de vlammen keken en alle kanten op renden. Temidden van het geschreeuw en de verwarring luidden de klokken plotseling en namen de roep van de mensen over.

Valentin keek zwetend naar het licht en draaide zich om om te vluchten. Zijn werk zat erop, de klokken zouden de stadswacht waarschuwen om het vuur te gaan blussen.

Net toen hij hierover had nagedacht, klonk er een knal in het huis naast hem, dat net in brand was gevlogen. Vonken spoten uit de ramen en toen klonk er een tweede knal. Een steekvlam, groter dan een volwassen eik, vulde het huis en leek de muren uit elkaar te willen duwen. De jonge matroos was even verblind en strompelde terug tegen de warme muur van het huis toen vonken, houtsplinters en as op hem neerregenden. Het volgende moment was het huis niets meer dan een ruïne. *Een kruitmagazijn*, dacht Valentin. Hij draaide zich verward om om het steegje te volgen, maar het stond vol rook. De tweede steeg, met aan weerszijden al brandende vuren, leek vrij te zijn, maar toen was er een klap en een paar brandende planken versperden hem de weg. Het licht omringde hem van alle kanten, het geschreeuw was ver weg.

Vuur! dacht Valentin, maar deze keer eerder in paniek dan in triomf.

Johannes trok zijn boog nog een keer en liet de pees zoemen. De pijl die hij had afgeschoten doorboorde de schouder van een bewaker, die kreunend en voorovergebogen tegen een muur leunde. Antonia rende een paar meter in de richting van de rivier, schoot nog een pijl tussen de vechtende zeemansbroers door en begon een laantje te volgen in de hoop de bewakers van het schip weg te lokken.

Johannes, Arnold en Fabian volgden hun voorbeeld. De twee broers hielden even halt om de bewakers te laten gaan en blokkeerden toen met zwaarden hun weg naar de kade.

Antonia pauzeerde even, misschien om een weg naar de daken te bespioneren. Toen ze hem zag, zwaaide ze met Johannes mee en trok hem zonder omhaal de daken op. Een kruisboogschicht boorde zich in het hout van een raamvleugel vlak bij haar hoofd en toen stonden ze weer op de daken met uitzicht over de hele stad en het vuur.

Antonia's mond viel even open. Het was groot, veel groter dan ze had gedacht - en het breidde zich nog verder uit. Johannes wekte haar uit haar gedachten toen hij over de steeg sprong en verder stroomafwaarts klom, in de richting van het vuur.

Thomas stond nog steeds op de kade en keek angstig naar beneden. Hainar was nu op het schip, Jakob stond slaperig naast de oude zeeman en keek naar het gevecht, een beetje jaloers op zijn zus dat ze er stiekem in geslaagd was om zo'n goede boogschutter te worden. De twee jonge mensen hadden hun spullen al naar het schip laten brengen en Jakob vroeg zich af of hij zijn spullen ook moest halen - voor het geval het vuur zich zou uitbreiden naar de staalwerf.

“Als het vuur zich zo blijft verspreiden, moeten we vroeg vertrekken,” mompelde Thomas, “moeilijk met maar de helft van de bemanning. En ze gaan recht op het vuur af.”

“Valentin is niet meer komen opdagen, hè?” vroeg Jakob. Thomas schudde zijn hoofd; de jonge koopman gaf de indruk dat hij er nogal beteuterd uitzag.

“Als hij er over tien minuten nog niet is, ga ik kijken,” mopperde de oude zeeman, “We kunnen het ons niet veroorloven dat de jongsten zich hier opofferen.”

Een paar mistflarden hingen boven de rivier en vermengden zich met de rook verderop. De Theems leek veel moeite te doen om de ochtend rustig te beginnen, maar het vuur weerkaatste al aan de oppervlakte - een licht dat te fel was voor de nacht, en een vraatzuchtig licht.

“Johannes!” schreeuwde Antonia boven het gebrul van de wachters uit, voordat ze nog een pijl losliet, “Stop daar! Ze rennen weer weg!”

Johannes stopte en draaide zich om naar haar in het licht van het vuur. Arnold en Fabian, die in de steeg waren gebleven, werden door de bewakers alleen gelaten. Fabian hinkte een beetje, maar Arnold ondersteunde hem en nam hem mee terug naar de kade.

Het vuur vrat zich langzaam een weg naar de kade, iets verder stroomopwaarts. Antonia stopte en wierp Johannes een bezorgde blik toe.

“Ik denk dat we moeten opschieten anders halen we het niet,” zei ze terwijl ze nerveus omhoog keek, “waarom moet het uitgerekend vandaag droog zijn?”

Op hetzelfde moment ontplofte er iets op de oever tussen hen en de kade. Een huis ging in vlammen op, precies op de weg terug naar het schip. Antonia en Johannes staarden elkaar vol afschuw aan en keken toen, alsof ze in trance waren, naar de brandende huizen om hen heen, die de hemel oranje verlichtten. De nacht was helder, zonder mist - maar het vuur creëerde genoeg nevel.

Valentin strompelde blindelings door de rook, probeerde oppervlakkig te ademen en tegelijkertijd de hitte te negeren die hem van alle kanten als onzichtbare vuisten trof. Hij wist niet meer waar hij was. Alles zag er hetzelfde uit, sintels op de muren en zwarteheid in de lucht, een labyrint van rook en vuur.

Hij moet een paar keer rondjes hebben gelopen voordat hij hoestend op zijn knieën viel. Het knetterde en knetterde overal om hem heen, niet al te ver weg hoorde hij het gebrul van het vuurfront en een of andere stem die iets riep. Het was zijn naam. Wazig probeerde hij zich te concentreren, maar hij hoorde het weer.

Voorzichtig raapte hij zichzelf op van de brandende grond en probeerde te kijken of hij nog kon lopen. Zijn benen trilden, maar ze droegen hem nog wel. Hij negeerde de hitte en het verblindende licht en bleef rennen in de richting van waaruit hij de stem had gehoord.

Na een tijdje vond hij zijn tempo terug. Hij kon zijn gedachten niet meer helder ordenen - net nu hij eraan gewend begon te raken ze te kunnen vertrouwen - maar uiteindelijk strompelde hij een plein op waar een uitgebrande ruïne stond waarvan de resten nog smeulden.

Twee handen grepen hem van achteren bij zijn schouders.

“Daar blijf je, nietsnut!” riep Thomas terwijl hij zich omdraaide om hem aan te kijken, “je bent al een half uur te laat!”

Valentin slaakte alleen een zucht. Ze stonden nog steeds midden in het vuur en hij was helemaal de weg kwijt.

“Geen grapjes meer,” mompde Thomas en duwde hem naar voren, “Het gaat nog heter worden, we moeten door dat huis heen. Er brandt niets meer, maar het gloeit nog steeds. Daarachter is een open steeg naar het water. Schiet nu op.”

Een deel van Valentins geest vroeg zich af waarom Thomas hem midden in het vuur zocht, de rest concentreerde zich op het opvolgen van zijn instructies. De lucht op het kleine plein was helderder dan eerst, en het hielp hem om weer na te denken. Hij knikte en deed een paar stappen naar voren. Een golf van hitte kaatste uit het huis en deed hem wankelen. Hij aarzelde.

“Blijf rennen!” riep Thomas en Valentin volgde het bevel zonder weerstand. Iets in hem was banger voor Thomas dan voor het vuur. Hij kniep zijn ogen dicht en voelde zijn weg door de mengeling van gloeiend hout en zwarte schaduwen, die minder heet waren dan de rest.

Achter hem kraakte iets. Hij draaide zich om en ontdekte dat Thomas een balk tussen zich en het plafond duwde, dat dreigde in te storten.

“Doorlopen!” riep de oude zeeman, “ik hou de weg vrij!” Er was iets aan het instorten op de bovenste verdiepingen, maar Thomas had zijn leven niet op zee doorgebracht om daarom in te storten. Valentin strompelde de laatste paar treden en ontsnapte door twee uitgebrande balken de steeg in, waar een aangename kilte zich verspreidde. Hij struikelde tegen de muur en zakte er bijna tegenaan, vermande zich toen en draaide zich om naar het uitgebrande huis.

“Thomas!” riep hij, “kom je?”

Hij gluurde tussen de planken door, hoewel zijn gezicht pijn deed van de hitte. Zijn hele lichaam voelde aan alsof het werd weggevreten.

Thomas steunde met moeite op de balk en duwde zich langzaam in de richting van het steegje. De balk drukte op hem met het gewicht van een heel huis.

“Rennen!” riep hij. Toen stortte het huis in.

Het leek bijna in slow motion voor Valentins ogen te gebeuren. Eerst braken verschillende van de hoofdbalken op de bovenverdieping. Ze namen de verticale balken mee en sommige braken door de planken van de bovenverdieping. Toen begaven de stenen muren het onder de druk en vielen langzaam achter hen om.

De plafondbalken op de begane grond braken als laatste. Toen veranderde alles in een smeulende hoop, waaruit stof, vonken en asresten als vuurvliegjes naar de hemel rezen. Het puin bleef branden alsof er niets gebeurd was, bijna tevreden.

Valentin kon geen geluid maken, behalve een zachte zucht. Toen draaide hij zich om en rende de laatste paar meter van het steegje af, zijn voetzolen deden pijn, in de richting van een schaduw die uit de muur van het huis sprong.

“Valentin?” riep Antonia verbaasd, “Wat doe jij hier? Wat - laat maar, we moeten hier nu weg. Johannes?”

Johannes kwam uit het zijstraatje en staarde hem net zo verbaasd aan.

“Daar ben je!” zei hij, “Je hebt echt veel moeite gedaan, maar ik neem aan dat de kruitwinkels ook hun best hebben gedaan. Ze lopen allemaal dood.”

Antonia ondersteunde Valentin, die duidelijk niet goed kon lopen en in een soort verlamde toestand gevangen zat. Hij had het gevoel alsof zijn gedachten verbrand waren. Alles gebeurde als in een droom.

“Dan moeten we weer proberen over de daken te klimmen,” zei Antonia kortaf. Johannes knikte en zwaaide hen het steegje in, Antonia trok Valentin achter zich aan.

Het steegje eindigde bij een stenen huis met veel ramen, maar het leek verlaten, waarschijnlijk als gevolg van de brand. Johannes klom behendig over de raamkozijnen omhoog, Antonia duwde Valentin voor zich uit en hij klom op het dak zonder precies te weten wat hij deed, de hitte nog in elke porie van zijn lichaam.

Antonia bereikte als laatste het dak. Ze werd omhoog getrokken door Johannes, die ook Valentin had opgepikt. Ze stonden met zijn tweeën aan de rand van het dak, terwijl Valentin op zijn knieën bleef zitten.

De Theems lag voor hen. Achter hen gloeide de stad als een zee van hitte en vlammen, ze stonden recht boven de rij huizen ertussen, die intact was gebleven, een zwarte streep midden in de chaos. De rivier begon ochtendmist te vormen en slingerde zich als witte slangen door de stad. Het water lag vol bootjes - mensen die water uit de rivier schepten en het in lange rijen door de steegjes lieten stromen. Een paar druppels vielen op Antonia's neus en koelden haar lichaam een beetje af.

“Ik denk dat we moeten springen,” zei Antonia toen Valentin eindelijk naast Johannes was gaan staan en het begon te regenen.

Johannes knikte, Valentin pakte zonder commentaar Johannes' arm en Antonia hield Johannes' hand vast, waarna ze zichzelf van de rand van het dak duwden. Antonia voelde de wind van de vrije val op haar huid en in elk deel van haar lichaam, en Johannes' hand die zich aan de hare vastklampte. Ze greep hem steviger vast en kneep haar ogen dicht. Heel even had ze het gevoel absoluut vrij te zijn, voor altijd door deze wind te kunnen vliegen, toen voelde ze de klap op het water en de golven die over hen heen sloegen.

Antonia kwam hoestend boven water. Ze knipperde een paar keer en keek verdwaasd om zich heen. Ze was Johannes' hand kwijtgeraakt. Even later ontdekte ze hem, zich samen met Valentin vastklampend aan een houten plank.

“Waar gaan we nu naartoe?” kuchte Valentin en probeerde plaats te maken voor Antonia op de plank. Ze gaf geen antwoord en schudde de natte lokken uit haar gezicht.

De mist omhulde het wateroppervlak en de regen viel zachtjes in de golven. Het water was koud en vochtig en verzachtte de hitte en de pijn. Een schaduw bewoog zich dicht bij haar, groot en donker, als de romp van een schip. Het volgende moment viel er een zwaar touw op hen neer, dat naast hen door het wateroppervlak klotste.

“Hou je goed vast, landrotten!” brulde een bekende stem boven hen. Johannes greep de lus die aan het uiteinde van het touw vastzat en probeerde Antonia te grijpen, maar ze trok zichzelf al omhoog. Valentin werd snel door Johannes vastgegrepen en het touw tilde hen langzaam maar zeker uit het water.

De drie jonge matrozen landden druipend en hoestend aan Heinars voeten, die hen één voor één inspecteerde en uiteindelijk Valentin in het oog kreeg.

“Waar is Thomas?” vroeg hij. Valentin boog zijn hoofd.

“Hij is dood,” zei hij zachtjes, terwijl hij op zijn onderlip beet. Heinar pauzeerde even, toen dwaalden zijn ogen weer naar boven en staarde hij peinzend de gloeiende stad in.

“Nou, mijn schuld is nu in ieder geval afgelost,” mompelde hij tegen zichzelf en stapte weg van de anderen, het achterkasteel op, waar hij stil bleef staan bij de reling.

Antonia werd door Jacob overeind getrokken en omhelsd. Paul knielde naast haar neer en begon Valentins brandwonden te verzorgen, terwijl Johannes hulpeloos toekeek. Fabian zat op de reling en keek fronsend naar de lucht. De andere matrozen manoeuvreerden het schip de stad uit. Ergens op het water riep iemand iets. Het vuur leek weer langzaam af te nemen, de regen en de stadswachten deden hun werk. De druppels vielen op de gezichten van de bemanning en koelden hen af, waardoor het vuur dat zich ook door hen had verspreid kalmeerde.

Fabian sloeg op een gegeven moment een troostende arm om Valentins schouders, terwijl Antonia met haar broer en haar vriend aan de reling stond en naar de stad keek die langzaam aan hen voorbij trok.

“We hebben het gehaald,” zei Johannes verdwaasd, terwijl hij de as van zijn gezicht veegde. Antonia knikte.

“Jullie halen het waarschijnlijk niet helemaal tot Lübeck, toch?” vroeg Jakob. Antonia schudde haar hoofd.

“Nee,” zei ze, “ik ben begonnen met hardlopen, dan moet ik het afmaken. Ik blijf rondreizen. Misschien kan ik ergens een eigen schip krijgen, dan kan ik overal mensen genezen en snel weer ontsnappen als dat nodig is. Je hebt het boek toch nog wel?”

Jacob knikte en haalde een bundel uit zijn gewaden. “Ja, hier is het,” hij stond op het punt om weg te lopen, maar pauzeerde even voordat hij wegging. “Ik heb erover nagedacht,” zei hij, “en ik weet wat ik nu ga doen. Ik maak mijn training af als deze reis voorbij is, maar daarna neem ik een steward in dienst en ga ik zelf op reis. Misschien zien we elkaar af en toe op zee.”

Antonia glimlachte en zweeg toen een tijdje, terwijl ze samen met Johannes bij de reling stond. Ze keek naar de twee gewonde mannen en hield een oogje in het zeil voor de rest van de bemanning. Ze waren met minder dan op de heenreis, maar genoeg om de vlotter terug te brengen. Valentin hinkte langzaam naar de reling en leunde naast haar.

“Ik dacht dat Thomas me niet mocht,” zei hij verdrietig. Jakob legde een hand op zijn schouder maar zweeg.

“Denk je dat ze ons blijven volgen?” vroeg Antonia zachtjes. Jakob haalde uitgeput zijn schouders op en stelde zijn boog bij.

“Ik denk niet dat iemand doorhad welke boot ons aan boord heeft genomen in de puinhoop die we met z'n allen hebben gemaakt,” zei hij.

“En morgen gaan we zeker weer de open zee op,” voegde Johannes eraan toe. Hij zuchtte en telde de pijlen in Antonia's koker. “Mijn hemel,” hoorde ze hem mompelen, “de nieuwe pijlen zijn echt hard nodig.”

Antonia grijnsde alleen maar en keek naar de overblijfselen van de rookwolk die boven de stad een bekende vorm aan het aannemen was.

“We zullen zien waar het nu heen gaat,” zei ze veelbetekenend, “Maar Jacob had gelijk. De schepen zijn de beste manier om vrij te zijn. En we zullen niet gepakt worden, door geen enkel vuur ter wereld.”

John knikte en keek naar de stadsmuur, die aan hen voorbijging tot de stad langzaam in de mist verdween.

“Dat klopt,” zei hij zachtjes en hurkte naast haar neer zodat zijn hand net de hare raakte. Samen keken ze toe hoe de grijze stad in de mist verdween en afscheid van hen nam tot ze in de mist van het water verdwenen.

Epiloog

Een grijze stad. Een stad waar water doorheen stroomt dat zich ver over het landschap uitstrekt. Ze weerspiegelt de vlammen en de duisternis erboven. Vuur laait op tussen de huizen en rook omhult me als een zwarte mantel.

Het vuur laait niet alleen hier op. Ik voel het branden in duizend harten. Ik ben in duizend lichamen, op duizend plaatsen. Mijn geest is de laatste tijd gegroeid. De schepen hebben me ver gebracht.

Ik weet niet hoe ik besta. Dit is niet de eerste keer dat ik er ben, en het zal ook niet de laatste keer zijn. Maar deze keer is voorbij. Het vuur is het teken voor mij om te vertrekken. Deze keer heeft het niemand verslonden die mij kwaad kan doen. Het is gedoofd, getemd en ik verdwijn ermee.

Ik heb geen gevoelens. Ik heb geen ziel, geen geest, geen lichaam. Maar ik heb gedachten - en deze gedachten blijven het verhaal schrijven.

Het scholschip en zijn metgezel vervolgen hun reis over de woeste, wijde zee. Bruine handen voelen over de bladzijden van een boek. Gebonden in rood leer, rood als bloed, rood als vuur. Het meisje schrijft en ik schrijf mee. Een verhaal dat misschien ooit iemand zal lezen. In de verre toekomst. Een verhaal over een meisje dat vuur heeft getemd.

Langzaam verdwijnt mijn kracht uit de laatste huizen en steegjes. Ik zweef boven de wereld in de laatste momenten zonder dat iets me reflecteert. Het water stroomt en mensen gaan hun gang zonder mij te zien. De hele wereld is in beweging. Torens en scheepsmasten rijzen trots naar de hemel, zich niet bewust van het vlotschip. Reizen kan nergensmakkelijker zijn.

Dat is de laatste gedachte die het rode boek bereikt. Het vuur gaat uit en het verhaal is weg, zoals de schepen altijd zijn. Maar de mensen kunnen maar beter uitkijken. Want de sintels branden nog steeds en het is slechts een kwestie van tijd voordat de wind ze weer aanwakkert.

Ik kom terug.

Epiloog

...of niet? Niemand weet het, want de plaag is onvoorspelbaar en kan elk moment opnieuw toeslaan, gewelddadiger dan ooit tevoren. Daarom is het belangrijk dat de geneeskunde niet onderdrukt wordt. Als er grenzen aan de wetenschap worden gesteld, kunnen we ons niet verder ontwikkelen. Als we ons onderzoek voortzetten, vinden we misschien zelfs een remedie voor de Zwarte Dood! Maar deze vreselijke heksenjachten doden veel onschuldige vrouwen die nuttig zouden zijn geweest voor de wetenschap, zoals mijn arme grootmoeder.

-Antonia